

Strategie rozvoje
základního vzdělávání
v oblasti ORP Ostrov
2015-2018
„ČÍM MŮŽEME ZAČÍT?“

Strategie rozvoje
základního vzdělávání
v oblasti ORP Ostrov
2015–2018

„ČÍM MŮŽEME ZAČÍT?“

Le Thi
5. třída
Potůčky

Filip
3. třída
Horní Blatná

Lída
4. třída
Abertamy

Nikča
6. třída
Pernink

Káťa
8. třída
Jáchymov

Alenka
6. třída
Merklín

Matěj
9. třída
Ostrov

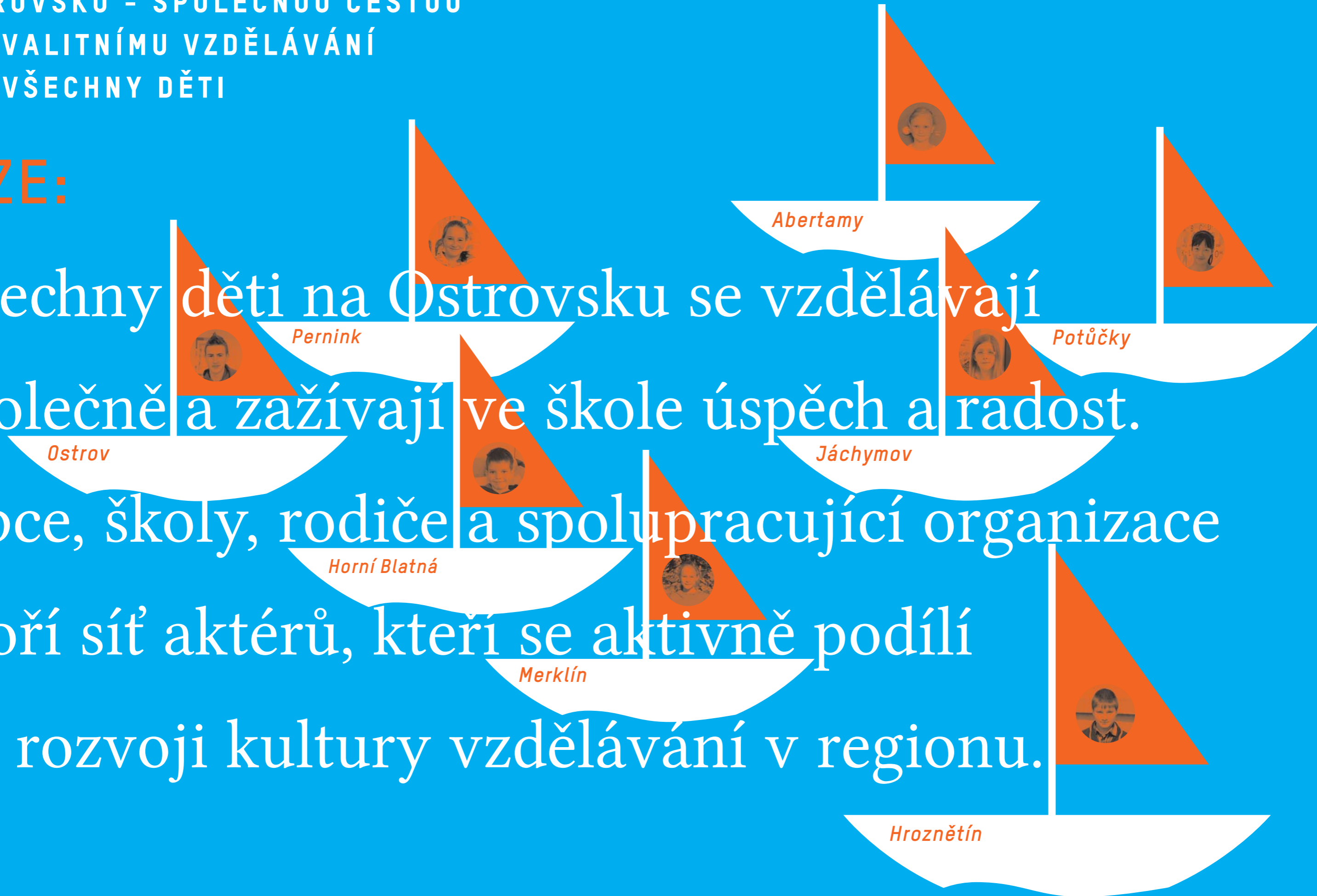
Vašek
6. třída
Hroznětín

OSTROVSKO - SPOLEČNOU CESTOU
KE KVALITNÍMU VZDĚLÁVÁNÍ
PRO VŠECHNY DĚTI

VIZE:

Všechny děti na Ostrovsku se vzdělávají
společně a zažívají ve škole úspěch a radost.

Obce, školy, rodiče a spolupracující organizace
tvoří síť aktérů, kteří se aktivně podílí
na rozvoji kultury vzdělávání v regionu.

PŘEDMLUVA

Přestože žijeme ve společnosti, která se často nazývá „znalostní“, kvalitní a otevřeně vyjádřená podpora vzdělávání v ní nebývá samozřejmostí. Zejména základní školství je v tomto ohledu opomíjeno a podceňováno právě proto, že je „základní“, tudíž „všude přítomné“ a jaksi „samozřejmé“. Nicméně naopak proto, že je školství „základní“, mělo by být „základem“ pozornosti státní správy a samosprávy při plánování rozvoje regionů. Školství patří k „základním“ službám, které každá rodina s dětmi potřebuje a vyhledává, a stává se tak jedním z klíčových faktorů, podle něhož obyvatelé hodnotí kvalitu života v obci.

Zajištění rovného přístupu ke vzdělávání bez ohledu na osobnostní charakteristiky žáka i místo jeho původu jsou důležitým projevem sociální soudržnosti společnosti. Žákům, respektive jejich zákonným zástupcům by neměla být znemožněna ani volba školy (podle zaměření, specializace či zřizovatele). Obdobně jako si lidé například běžně volí, do kterého obchodu půjdou nakoupit potraviny. Každý region by proto měl mít cíl vybudovat si stabilní síť kvalitních a různorodých základních škol. A takovou síť je nevhodnější plánovat a utvářet ve spolupráci s iniciativou přímo v regionu, protože místní aktéři nejlépe znají své potřeby a svá rozhodnutí budou také respektovat. Tvorba strategie regionálního vzdělávání je ve vyspělých státech stejnou samozřejmostí jako diskuze nad celkovou strategií územního rozvoje.

Analýzy minulosti či studie z jiných vyspělých zemí jasně dokládají, že základní škola pro obce představuje:

- 1) významnou (v případě malých sídel i jedinou) kulturně-vzdělávací instituci, nositele identity a zprostředkovatele běžných kompetencí člověka a občana
- 2) faktor, který určuje atraktivitu obce pro život a bydlení mladých rodin a který vypovídá o budoucí vitalitě obce nebo širšího regionu
- 3) jeden z důležitých prvků, který kolem sebe soustředí komunitu obyvatel, je společným zájmem nebo alespoň nutí obyvatele o budoucnosti obce / regionu uvažovat

PODCENĚNÍ DŮLEŽITOSTI ZÁKLADNÍHO ŠKOLSTVÍ ČI NERESPEKTOVÁNÍ UVEDENÝCH BODŮ VEDE K:

- 1) zeslabení vztahu mladé generace k obci a místnímu regionu
- 2) ztrátě atraktivity obce pro trvalé bydlení, nutnosti následného řešení problémů spojených s podporou periferních oblastí
- 3) růstu nezájmu obyvatel o místní dění, růstu individualismu a anonymity (a z ní vyplývajícího rizikového chování), ztrátě lokálních společenských vztahů

Nenechme si proto regionální školství zevšednit a vymizet a věnujme mu pozornost.

RNDr. Silvie R. Kučerová, Ph.D.

Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, Přírodovědecká fakulta, katedra geografie
České mládeže 8, 400 96 Ústí nad Labem
tel.: 475283152, e-mail: silvie.kucerova@ujep.cz

SLOVO STAROSTY

Vážení zřizovatelé, vážené paní ředitelky, ředitelé,

byl jsem osloven realizačním týmem k napsání úvodního slova k dokumentu s názvem „Strategie rozvoje základního vzdělávání v oblasti ORP Ostrov“. Je čas bilancovat, rok se s rokem sešel a projekt „Podpora vzdělávání ve školách oblasti ORP Ostrov“ míří k cílové pásce. Jak jsem mohl v průběhu realizace projektu vypořádat, strategický plán vychází z původní myšlenky, že každému jednotlivci by vzdělání na základní škole mělo dopomoci maximálně rozvinout vlastní schopnosti, s jejichž pomocí pak bude schopen kdykoliv navázat dalším, specializovanějším vzděláváním. K tomu je však potřeba vytvořit adekvátní podmínky a zajistit, aby vzdělávací systém obecně vytvářel bezpečné a stimulující prostředí a motivoval žáky k učení nejen na základní škole, ale v průběhu celého života. Systém by měl rovněž podporovat individuální integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a prostřednictvím dobře fungujících poradenských zařízení by měl omezovat předčasné odchody ze vzdělávání a rizika plynoucí ze školního neúspěchu. Také dobrá dostupnost a prostupnost všech stupňů škol pro všechny společenské skupiny – žáky ze znevýhodněného prostředí či z prostředí etnických menšin – hraje v tomto strategickém plánu významnou roli. A nesmím zapomenout zmínit také znalosti potřeb trhu práce jako základ pro dlouhodobou uplatnitelnost žáků. **Myslím si, že tyto nesnadné, avšak ne nereálné cíle se podařilo v projektu „Podpora vzdělávání ve školách oblasti ORP Ostrov“ z velké části uvést v život a v této úspěšné praxi je možné dále pokračovat.** A jak naložíme se strategickým plánem do budoucna? Směr byl pilotním projektem vytyčen.

Bc. Pavel Čekan

starosta města Ostrov

OBSAH

ÚŘEDNÍKŮM ORP OSTROV:	9
Strategie rozvoje základního vzdělávání	
STAROSTŮM:	31
Čím můžeme začít v naší obci?	
Jak může zřizovatel podpořit rozvoj vzdělávání ve své obci?	
ŘEDITELŮM ŠKOL:	37
Čím můžeme začít v naší škole?	
Jak může ředitel podpořit rozvoj vzdělávání ve své škole?	
Vznik strategie a její návaznost na vzdělávací politiku ČR	51
SWOT analýza oblasti školství v regionu ORP Ostrov	
Závěr a co dál?	
Seznam použité literatury a zkratk	58

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha 1: SWOT analýza oblasti školství v regionu ORP Ostrov
- Příloha 2: STEP analýza oblasti školství v regionu ORP Ostrov
- Příloha 3: Kariérní systém učitelů
- Příloha 4: Legislativní rámec
- Příloha 5: Je ve vaší škole prostředí, které podporuje profesní rozvoj učitelů?
- Příloha 6: Dobrovolné síťování pedagogů v regionu
- Příloha 7: Svazková škola
- Příloha 8: Finanční udržitelnost školy
- Příloha 9: Školní poradenské pracoviště
- Příloha 10: Přehled typů schůzek jednotlivých aktérů
- Příloha 11: Přehled priorit a opatření

OBEČNÁ PRAVIDLA A VÝCHODISKA:

- Základní vzdělávání by mělo být dostupné všem žákům bez zbytečných překážek, s přihlédnutím k jejich individuálním vzdělávacím potřebám.
- Hledáme cesty, jak věci lze dělat. Nehledáme důvody, proč věci nelze dělat.
- Nejprve využíváme vlastních dovedností, schopností a potenciálu, poté hledáme pomoc zvenčí.
- Sdílíme znalosti, zkušenosti a osvědčené postupy. Spolupracujeme.
- Předpokládáme, že podpora kvalitního základního vzdělávání je v zájmu všech obyvatel oblasti ORP Ostrov.
- Strategie definuje minimální soubor činností, kterými lze podporovat základoškolské vzdělávání v oblasti ORP Ostrov.

PRIORITY V OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ

ZÁKLADNÍ PŘEDPOKLAD: SYSTÉMOVÉ ZMĚNY

- 1** **PRIORITA Č. 1:**
Vytvořit spolupracující a motivovaný pracovní tým a zajistit stabilitu pedagogického sboru v základních školách
- 2** **PRIORITA Č. 2:**
Zajistit dostatek financí pro školu a na její konkrétní potřeby
- 3** **PRIORITA Č. 3:**
Rozvíjet komunikaci s rodiči a vtáhnout je do dění školy
- 4** **PRIORITA Č. 4:**
Zajistit funkční spolupráci mezi organizacemi, které se podílí na péči o dítě/žáka (Orgán sociálně-právní ochrany dětí, Pedagogicko-psychologická poradna Karlovarského kraje, Policie ČR, neziskové organizace apod.)
- 5** **PRIORITA Č. 5:**
Zajistit specialisty pro školy (psycholog, logoped, speciální pedagog, správce informačních technologií)
- 6** **PRIORITA Č. 6:**
Zajistit/prohloubit spolupráci se zřizovatelem školy

OZNAČENÍ KARET

Text pro úředníky ORP

Strategie rozvoje základního
vzdělávání v oblasti ORP Ostrov
2015–2018

Text pro starosty/místostarosty obcí

Čím můžeme začít v naší škole?
Jak může ředitel podpořit rozvoj
vzdělávání ve své škole?

Text pro ředitele škol

Čím můžeme začít v naší obci?
Jak může zřizovatel podpořit rozvoj
vzdělávání ve své obci?

strana 9–29

strana 31–36

strana 37–49

ÚŘEDNÍKŮM ORP OSTROV

Strategie rozvoje základního vzdělávání v oblasti ORP Ostrov

2015–2018

ZÁKLADNÍ PŘEDPOKLAD: SYSTÉMOVÉ ZMĚNY

PROČ JSOU TYTO KROKY DŮLEŽITÉ?

Ze SWOT analýzy regionu vyplynulo několik socio-ekonomicky nepříznivých údajů:

- úbytek počtu obyvatel vlivem vystěhování se z regionu (pokles o 4% v období let 2009-2013)¹ - úbytek obyvatel zejména v horských obcích, v nížinné oblasti se počet obyvatel výrazně nemění,
- nepříznivá vzdělanostní struktura obyvatel (nejvyšší dosažené základní vzdělání, včetně neukončeného: 23%, nízký podíl vysokoškolsky vzdělaných: 6%, průměr v České republice: nejvyšší dosažené základní vzdělání, včetně neukončeného: 17,6%, vysokoškolsky vzdělaných: 12,5%),²
- existence sociálně vyloučených lokalit především v Jáchymově a Ostrově, sociálně slabší rodiny žijí též v obcích horské oblasti,
- vysoká míra registrované nezaměstnanosti v porovnání s údaji za Karlovarský kraj a celou Českou republiku.

Všechny tyto charakteristiky negativně ovlivňují kvalitu života v oblasti obce s rozšířenou působností Ostrov (dále ORP Ostrov) a mohou mít negativní dopad na jeho budoucnost a budoucnost obyvatel regionu. Systematické řešení výše popsaných oblastí je v zájmu všech občanů v regionu.

„Za stěžejní faktory ovlivňující kvalitu života v obci považujeme zejména dostupnost práce, vzdělání, veřejných a soukromých služeb. Diferenciace v možnostech přístupu k práci, vzdělání, zdravotní péči a dalším službám vytváří regionální rozdíly v kvalitě života obyvatel České republiky.“³

Je zjevné, že kvalitní vzdělávání je jedním z faktorů, který může významně snížit riziko prohloubení výše uvedených socio-ekonomických charakteristik. Dostupnost kvalitního vzdělávání v oblasti ORP Ostrov je jedním z faktorů, který rozhoduje o socio-ekonomické současnosti i budoucnosti celého regionu.

1 ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. KRAJSKÁ SPRÁVA ČSÚ V KARLOVÝCH VARECH. Časová řada vybraných ukazatelů za správní obvod ORP Ostrov [online]. Str. 13, 14, 39, 40. [cit. 2015-04-15]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xk/orp-ostrov>.

2 ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. KRAJSKÁ SPRÁVA ČSÚ V KARLOVÝCH VARECH. Časová řada vybraných ukazatelů za správní obvod ORP Ostrov [online]. Str. 13, 14, 39, 40. [cit. 2015-04-15]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xk/orp-ostrov>.

3 OUŘEDNÍČEK, Martin. *Sociálně prostorová diferenciace obyvatelstva a její vliv na kvalitu života ve městech a obcích České republiky* [online]. [cit. 2015-05-24]. Dostupné z:

<https://web.natur.cuni.cz/ksgrrsek/urrlab/cs/projekt/socialne-prostorova-diferenciace-obyvatelstva-jeji-vliv-na-kvalitu-zivota-ve-mestech-obcich>

0.1

OPATŘENÍ:

ORP Ostrov přisuzuje oblasti vzdělávání dostatečnou důležitost, což deklaruje zřízením odboru školství nebo personálním posílením úseku školství, který řídí rozvoj školství ve městě Ostrov a ve správním obvodu ORP Ostrov (dále jen oblast ORP Ostrov). Jeho funkcí je připravit a systematicky rozvíjet dlouhodobou koncepci vzdělávání v oblasti ORP Ostrov. Na obcích s pověřeným obecním úřadem je ustanovena odpovědná osoba za školskou oblast.

Konkrétní kroky:

- Stanovení zaměstnance, který bude mít předpoklady a odborné kompetence pro řízení oblasti školství. Určení pracovní agendy odboru školství, případně revize pracovní agendy úseku školství a pracovní náplně zaměstnance. Zapracování změn do organizačního řádu Městského úřadu Ostrov.

Časový horizont: 9/2016* (* s ohledem na sestavení rozpočtu města na další rok, pokud by byl zaměstnán nový zaměstnanec; i při změně organizační struktury, kterou musí schválit zastupitelstvo)

Indikátor: usnesení rady města Ostrov o zřízení odboru školství nebo personálním posílení úseku školství

Odpovědnost: vedení Městského úřadu Ostrov

DOBRÁ PRAXE:

V obcích s rozšířenou působností v Karlovarském kraji je zpravidla zřízen samostatný odbor školství, případně je školství přičleněno k jinému odboru jako oddělení či samostatný úsek. Prostřednictvím odboru školství zřizovatel přenáší své požadavky na příspěvkové organizace. V obcích s rozšířenou působností je úsek školství minimálně dvoučlenný. Jedna osoba má na starosti státní správu pro ORP a druhá osoba samosprávu ve školství (zřizovací listiny, dary, odměny ředitelům škol). Některé odbory školství ORP mají také osobu zodpovědnou za finance. Takový model využívají například v ORP Sokolov nebo ORP Cheb.

Výhody, které přináší zřízení úseku/odboru školství:

- centrálně řízené školství (z jednoho místa na úřadě);
- informace od škol směřují do jednoho místa na úřadě (dokumentace z oblasti školství je shromažďována na jednom místě);
- sledování demografického vývoje na území ORP a včasná reakce na problémy obcí v oblasti školské politiky;
- metodická podpora obcím na území ORP - informace pro malé obce, kde není dostatečný tým lidí věnující se oblasti školství, pomoc při řešení otázek v oblasti vzdělávání;
- spolupráce se školskými radami;
- město dává najevo, že oblasti školství a vzdělávání přisuzuje dostatečný význam (resp. politici ukazují důležitost rozvoje vzdělávání a dbají na jeho kvalitu).

0.2

OPATŘENÍ:

Úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov vytvoří dlouhodobou koncepci vzdělávání s důrazem na inkluzivní přístup na šestileté období, motivuje obce k systematickému rozvoji oblasti školství formou strategie s ohledem na kvalitu výchovně vzdělávacího procesu a sleduje její naplňování v jednotlivých obcích.

Konkrétní kroky:

- Vedení Městského úřadu Ostrov pověří konkrétní osobu vytvořením dlouhodobé koncepce vzdělávání.
- Pověřená osoba reviduje jednotlivě s každou základní školou strategii rozvoje základní školy a definuje priority školy na šestileté období.
- Pověřená osoba na základě strategií škol a obcí a v souladu se strategickým plánem rozvoje města Ostrova navrhne priority rozvoje oblasti školství v oblasti ORP Ostrov.
- Tyto priority pověřená osoba zpracuje do dlouhodobé koncepce vzdělávání.

Časový horizont: nejdéle do 12/2016

Indikátor: schválená koncepce vzdělávání

Odpovědnost: úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov

i

KONCEPCE VZDĚLÁVÁNÍ:

Úkolem koncepce je stanovit priority a směr, kterým by se mělo vzdělávání ubírat. Do koncepce je vhodné zpracovat dlouhodobé plány rozvoje škol a strategií rozvoje školství v obcích v ORP Ostrov.

Lokální koncepce rozvoje školství je nezbytným předpokladem pro žádání o dotace z evropských strukturálních fondů v období let 2014 - 2020. Její zpracování je tedy nezbytné, budou-li chtít školy či obce žádat o dotační prostředky.

0.3

OPATŘENÍ:

Úsek/odbor školství plní roli zprostředkovatele kontaktu mezi jednotlivými aktéry⁴ na poli vzdělávání v oblasti ORP Ostrov.

Konkrétní kroky:

- Odpovědná osoba za školství v ORP Ostrov zmapuje činnost aktérů v oblasti vzdělávání v Karlovarském kraji. Odpovědná osoba vytvoří seznam kontaktů na jednotlivé aktéry, zveřejní ho na webových stránkách městského úřadu Ostrov.
- Odpovědná osoba pravidelně aktualizuje seznam kontaktů, zasadí se o to, aby takový seznam byl otevřený všem novým potenciálním aktérům.
- Odpovědná osoba pravidelně 2x ročně svolává pracovní jednání všech aktérů.
- Odpovědná osoba pravidelně vyhodnocuje pracovní jednání a dle potřeb pracovní skupiny navrhuje další program setkání.

Časový horizont: 2015-2018 (setkávání 2x ročně)

Indikátor: e-mailem rozeslaný zápis ze setkání všem aktérům

Odpovědnost: úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov

⁴ Aktérem na poli vzdělávání mohou být všechny typy školských zařízení, neziskové organizace, pedagogicko-psychologická poradna, speciálně pedagogické centrum, volnočasová centra, dům dětí a mládeže, knihovny, orgán sociálně-právní ochrany dítěte, dále také rodiče a veřejnost v oblasti ORP Ostrov.

KOHO POZVAT NA SETKÁNÍ?

Schůzky by se měli účastnit zástupci sociálního odboru a úseku školství Městského úřadu Ostrov, zástupci základních škol (vedení školy, výchovný poradce, metodik prevence), zástupci zřizovatele, pedagogicko-psychologické poradny, neziskových organizací, případně další aktéři dle řešeného tématu.

0.4

OPATŘENÍ:

Úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov iniciuje proces aktualizací obecních strategií vzdělávání a promítá tyto strategie do dlouhodobé koncepce vzdělávání ORP.

Konkrétní kroky:

- Vedoucí úseku/odboru školství pověří osobu, která bude odpovědná za iniciaci procesu aktualizace dlouhodobé koncepce.
- Tato osoba iniciuje aktualizaci obecních strategií vzdělávání ve spolupráci s příslušnými obecními úřady.
- Na základě strategických priorit obcí v oblasti vzdělávání aktualizuje dlouhodobou koncepci.

Časový horizont: 12/2018

Indikátor: aktualizovaná dlouhodobá koncepce

Odpovědnost: úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov

VYSVĚTLIVKA:

Role Městského úřadu Ostrov při aktualizaci obecních strategií je nezastupitelná. Iniciaci procesu aktualizace může obcím pomoci při hledání společných postupů v oblasti vzdělávání. Společným postupem obcí v horské oblasti by mohlo být například vytvoření svazkové školy. Hlavním smyslem konceptu svazkových škol je zachování odloučených pracovišť v jednotlivých obcích. Škola je centrem komunitního dění a vytváří zázemí pro děti. Kolem školy se uskutečňuje život obce. Bude-li se rozvíjet škola, bude se rozvíjet i obec a naopak. Pokud má být svazková škola zřízena, je třeba, aby tento proces byl součástí obecních strategií. Více o svazkové škole najdete v příloze 7 této strategie.

i

PŘÍKLAD DOBRÉ PRAXE ZE SOKOLOVA, KDE SE PROPOJUJÍ VŠECHNA VÝŠE ZMÍNĚNÁ OPATŘENÍ:

V organizační struktuře městského úřadu je součástí odboru školství také úsek kultury, cestovního ruchu, propagace a partnerských vztahů. Odbor má celkem 6 pracovníků včetně vedoucí odboru. Oblastí školství se zabývají zástupkyně vedoucí odboru, která má na starosti oblast samosprávy a dvě pracovnice na pozici metodika školství, které zajišťují úkoly na úseku kompetencí obce s rozšířenou působností.

Porady ředitelů probíhají pravidelně jednou za dva měsíce (v případě potřeby i každý měsíc) v pravidelném čase, aby si mohli ředitelé uzpůsobit svůj rozvrh vyučovacích hodin. Účastní jsou ředitelé všech školských organizací (tedy i ZUŠ a DDM), vždy za přítomnosti místostarosty, který má v gesci školství. Jako hosté se průběžně zvou zástupci z neziskových organizací, prevence kriminality z Městské policie a Policie ČR, zástupci z ostatních odborů, kteří spolupracují s odborem školství – odbor správy majetku, finanční odbor, odbor sociál. věcí, odbor dopravy, zástupci kulturních organizací apod. Na poradách se tedy řeší zásadní otázky dalšího vývoje školství ve městě, ale také drobné provozní záležitosti.

Pravidelnou komunikací lze nastavit řídicí procesy a činnosti uvnitř příspěvkových organizací v souladu s vizí zřizovatele a lze tak rychle reagovat na nově vznikající problémy v klimatu škol.

Zřizovatel požaduje po ředitelích školských zařízení ve městě dlouhodobé plány rozvoje školy. Naplňování plánu je jedním z kritérií osobního ohodnocení ředitele. Město poskytuje podporu školám v oblasti zajištění školního psychologa, dříve bylo financováno z rozpočtu města (z příjmů obce souvisejících s provozováním hazardních her), nyní je hrazeno z projektu. Zřizovatel iniciuje šetření školního klimatu na svých školách a také financuje školám odborné semináře pro další vzdělávání pedagogických pracovníků dle potřeby ve městě. V minulosti zřizovatel realizoval optimalizaci školství ve městě, kdy sloučil tři školy najednou a jednu z těchto škol zcela zrušil.

1

PRIORITA Č. 1

VYTVOŘIT SPOLUPRACUJÍCÍ A MOTIVOVANÝ PRACOVNÍ TÝM A ZAJISTIT STABILITU PEDAGOGICKÉHO SBORU V ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH

VÝCHOZÍ SITUACE:

Pedagogové v oblasti ORP Ostrov jsou motivovaní profesionálové. Někteří z nich si doplňují vzdělání nebo rozšiřují kvalifikaci a svou profesi chápou jako poslání, které je často spjato s místem jejich bydliště a službou místní komunitě. Tento stav je vhodné dlouhodobě udržet. Problémem je však malé finanční ohodnocení pedagogů, prakticky nulové finanční prostředky základních škol na profesní podporu pedagogů (např. formou supervize nebo koučinku) a nízká zastupitelnost. Základní školy proto nevyužívají tyto nástroje profesní podpory, a nejsou proto atraktivními zaměstnavateli pro nejmladší generaci pedagogů. Často na školách neprobíhají ani aktivity, které mají za cíl stmelit kolektiv (tzv. teambuilding). V takto zatěžujícím prostředí může snadno docházet k „vyhoření“ učitele a rapidnímu snížení kvality jeho práce. I ředitelé jsou přetíženi a zejména na školách v horských oblastech zastává ředitel školy zároveň i další funkce a role. Pozornost ředitelů je tedy roztržena a nezbyvá čas na systematický rozvoj všech potřeb školy.

CÍLOVÝ STAV:

Úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov podporuje profesní růst pedagogických a řídicích pracovníků ve školství v oblasti ORP Ostrov.

CO BY MĚLO FUNGOVAT, NEŽ ZAČNETE REALIZOVAT OPATŘENÍ, ANEB CO MOHOU UDĚLAT OBCE A ŠKOLY?

Podívejte se do karet obcí a karet pro ředitele v této strategii.

1.1

OPATŘENÍ:

Úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov pravidelně monitoruje potřeby pedagogických a řídicích pracovníků škol v oblasti dalšího a specializačního vzdělávání a poradenství. Dle výsledků monitorování osloví vzdělávací instituce v kraji, seznámí je s výsledky monitoringu a přizve je ke spolupráci se základními školami v oblasti ORP Ostrov.

Konkrétní kroky:

- Úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov, zjistí potřeby škol prostřednictvím dotazníku, osobních schůzek či společného jednání (doporučeno).
- Na základě výsledků z monitoringu a z projednání se vzdělávacími institucemi vznikne seznam doporučených vzdělávacích akcí, které lze navštívit v následujícím školním roce.

- Seznam doporučených vzdělávacích akcí následně předá ředitelům / odpovědným pracovníkům škol na poradě ředitelů škol z oblasti ORP Ostrov.

Časový horizont: 2015-2018 (1x ročně - doporučeno v květnu, počínaje školním rokem 2015/2016)

Indikátor: seznam doporučených vzdělávacích akcí v regionu, který bude rozeslán emailem ředitelům základních škol

Odpovědnost: úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov

1.2

OPATŘENÍ:

Úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov navrhne projekt manažerského vzdělávání a podpory řízení lidských zdrojů pro ředitele základních škol.

Konkrétní kroky:

- Úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov zjistí potřebnost a projedná formu a zaměření manažerského vzdělávání s potenciálními účastníky a partnery projektu.
- Úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov formuluje obsah a věcnou náplň takového projektu, prověří a zajistí zdroje financování na realizaci takového projektu.
- Za tímto účelem může spolupracovat též s místní akční skupinou MAS Krušné hory, o.p.s.

Časový horizont: školní rok 2015/2016 – přípravná fáze (zjištění potřeb, formulace obsahu a náplně projektu a možného financování), od školního roku 2016/2017 realizace projektu

Indikátor: celkový počet pracovníků ve vzdělávání, kteří se zúčastnili vzdělávacích kurzů

Odpovědnost: úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov

JAK JINAK PODPŮRIT REALIZACI PRIORITY 1?

Úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov pravidelně monitoruje klima ve školách a pedagogických sborech, stejně jako výsledky národních srovnávacích zkoušek a mezinárodních srovnávacích testů (PISA, TALIS). Výsledky výzkumů poté zohledňuje v dlouhodobé koncepci vzdělávání v oblasti ORP Ostrov. Závěry všech výzkumů jsou k dispozici na webových stránkách České školní inspekce.

KDO DALŠÍ POMŮŽE CÍLE DOSÁHNOUT? POŽÁDEJTE DALŠÍ AKTÉRY O SPOLUPRÁCI:

Pedagogicko-psychologická poradna Karlovarského kraje a vzdělávací instituce dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků:

- uvědomují školy o pořádání vzdělávacích akcí,
- pedagogicko-psychologická poradna systematicky vzdělává pedagogy v oblasti výchovného poradenství a prevence rizikového chování.

Krajský úřad Karlovarského kraje:

- pravidelně informuje o vzdělávací nabídce další vzdělávání pedagogických pracovníků v regionu prostřednictvím školského portálu Karlovarského kraje,
- maximálně využívá Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání ve prospěch základních škol na svém území.

MŠMT:

- spolupráce s vysokými školami při zlepšení přípravy studentů oboru učitelství na jejich profesi.

2

PRIORITA Č. 2

ZAJISTIT DOSTATEK FINANČÍ PRO ŠKOLU A NA JEJÍ KONKRÉTNÍ POTŘEBY

VÝCHOZÍ SITUACE:

Základní školy v oblasti ORP Ostrov financují své potřeby ze státních příspěvků a formou projektové práce, kdy reagují na grantové výzvy ministerstev nebo strukturálních fondů. Školy mají různé zkušenosti s psaním a vedením projektů. Nejvíce zkušeností s projekty má ZŠ v Jáchymově, bohaté zkušenosti mají i ostrovské školy. Naopak méně zkušené jsou horské školy. Je to způsobeno zejména velkou vyčerpávaností vedení horských škol a nezkušeností s přípravou a administrací projektů. Odpovědnost za zpracování žádostí a administraci je na bedrech ředitelů škol. Pouze na velkých školách je dostatečně velký tým lidí, kteří si mohou úkoly spjaté s přípravou a realizací projektu rozdělit a splnit. Pouze dvě horské školy mají podporu od obce. Pouze tři z deseti ZŠ v regionu mají vnějšího zpracovatele projektových žádostí.

CÍLOVÝ STAV:

Prioritou je dostatek finančních prostředků na činnost školy, na zajištění kvalitní výuky a příjemného prostředí pro vzdělávání. Dále také mít podporu zřizovatele v oblasti finančních zdrojů s konstruktivním jednáním o problematice a především se znalostí problematiky financování regionálního školství. Je nutné zajistit školám metodickou pomoc při podávání žádostí a pokračovat v čerpání z Evropského sociálního fondu.

CO BY MĚLO FUNGOVAT, NEŽ ZAČNETE REALIZOVAT OPATŘENÍ, ANEB CO MOHOU UDĚLAT OBCE A ŠKOLY?

Podívejte se do karet obcí a karet pro ředitele v této strategii.

Zajímavé typy k financování škol najdete též v příloze 8 této strategie.

2.1

OPATŘENÍ:

Městský úřad Ostrov zřídí nebo zprostředkuje pozici projektového manažera - odborníka pro školy v oblasti ORP Ostrov a to buď v rámci úseku/odboru školství či jinak v rámci své organizační struktury. Projektový manažer zajišťuje aktivní vyhledávání grantů a zpracování projektových žádostí s působností na celém území ORP, podporuje fundraisingové aktivity škol.

Konkrétní kroky:

- Zřízení či zprostředkování pozice projektového manažera pro školy, definování pracovní náplně.

Časový horizont: 1/2016

Odpovědnost: vedení Městského úřadu Ostrov

Indikátor: určený 1 pracovník - projektový manažer pro školy

2.2

OPATŘENÍ:

Úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov pravidelně monitoruje materiální a finanční potřeby obcí v oblasti vzdělávání. Seznam potřeb škol v oblasti ORP Ostrov předá projektovému manažerovi - odborníkovi pro školy, který je následně zapracuje do fundraisingové strategie a projektové žádosti.

Konkrétní kroky:

- Úsek/odbor školství zmapuje na základě rozhovorů se zřizovateli základních škol a řediteli základních škol jejich materiální a finanční potřeby v oblasti vzdělávání.
- Na základě mapování vytvoří soupis materiálních a finančních potřeb, soupis potřeb poté předá projektovému manažerovi pro školy.
- Projektový manažer pro školy poté na základě soupisu zpracuje fundraisingovou strategii a projektovou žádost.

Časový horizont: 2016-2018 (každoročně v červnu, začátek 6/2016)

Odpovědnost: úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov

Indikátor: minimálně 1 zpracovaná projektová žádost

JAKÉ MATERIÁLNÍ A FINANČNÍ POTŘEBY ŠKOL JSOU AKTUÁLNÍ K ČERVNU 2015?⁵

- zajištění specialistů (psycholog, logoped, speciální pedagog, správce informačních technologií pro školy)
- další vzdělávání pedagogických pracovníků, kurzy na míru, sdílení informací o dobrých lektorech a kvalitních školeních
- společná správa informačních technologií a vzdělávání pedagogů v této oblasti
- sdílení zkušeností s dlouhodobě zavedenými školami (know-how při tvorbě projektů a získávání dotací, zkušeností pedagogů při tvorbě společného školního vzdělávacího programu, vytvoření přípravné třídy ve spolupráci pro více škol)
- vytvoření vlastního miniškolského portálu
- financování služeb aktivizačních pracovníků pro základní školy

JAK JINAK PODPŮRIT REALIZACI PRIORITY 2?

Úsek/odbor školství Městského úřadu ORP Ostrov informuje poskytovatele dotací, tedy Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Krajský úřad karlovarského kraje o potřebách obcí a základních škol na svém území.

⁵ Soupis potřeb vznikl na základě Zápisů z kulatého stolu a rozhovorů s řediteli škol. Zápisy z kulatého stolu jsou dostupné na: <http://www.ostrov.cz/kulate-stoly/ds-1318>.

3

PRIORITA Č. 3

ROZVÍJET KOMUNIKACI S RODIČI A VTÁHNOUT JE DO DĚNÍ ŠKOLY

VÝCHOZÍ SITUACE:

Základní školy se snaží rozvíjet komunikaci s rodiči. Pedagogové a vedení škol však vnímají, že někteří rodiče nemají dostatek prostoru pro získání informací o dostupném vzdělávání a podpoře pro své děti, nebo se nezajímají se o oblast vzdělávání a školního prospěchu svých dětí. Pedagogové a školy jsou poté často odkázáni při řešení problémů jen a pouze na vlastní iniciativu a investovanou energii. Tento stav prohlubuje přetíženost pedagogů a ředitelů škol. Jednostranná péče a intervence školy nepřináší efektivní výsledek. Aktivizace rodičů je nutností.

CÍLOVÝ STAV:

Rodiče vnímají školu jako partnera, škola vnímá rodiče jako partnera. Rodiče se nebojí kontaktovat učitele. Rodiče se zapojují do akcí školy.

CO BY MĚLO FUNGOVAT, NEŽ ZAČNETE REALIZOVAT OPATŘENÍ, ANEBOU CO MOHOU UDĚLAT OBCE A ŠKOLY?

Podívejte se do karet obcí a karet pro ředitele v této strategii.

3.1

OPATŘENÍ:

Městský úřad Ostrov informuje veřejnost prostřednictvím webových stránek o službách školských zařízení v oblasti ORP Ostrov.

Konkrétní kroky:

- Úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov uvádí na svých webových stránkách úplný a aktualizovaný přehled školských zařízení v oblasti ORP Ostrov, včetně dostupných poradenských zařízení (Pedagogicko-psychologická poradna Karlovarského kraje, Speciálně pedagogické centrum) a neziskových organizací působících v oblasti vzdělávání (volnočasová pedagogika, zájmové vzdělávání a jiné).
- Oddělení vnitřní správy městského úřadu v Ostrově na webových stránkách, v sekci školství, viditelně odkazuje na školský portál Karlovarského kraje.

Časový horizont: 9/2015

Odpovědnost: oddělení vnitřní správy Městského úřadu v Ostrově

Indikátor: upravené webové stránky

i

ZAJÍMAVOST:

Městská část Praha 7 se zapojila do projektu, v rámci něhož vytvořila Vzdělávací portál MČ Praha 7 <http://jaknaskoly.cz/>, věnovaný školám a mimoškolním aktivitám na Praze 7. Obsahuje souhrn všech důležitých informací, které byste jako rodiče a prarodiče nebo jako organizátoři vzdělávacích a mimoškolních aktivit mohli potřebovat. Jde o rozcestník, který umožňuje na jednom místě najít co nejrychleji informace o tom jak trávit volný čas, jak nejlépe zaměřit své vzdělání a jak nejrychleji porovnat různé vzdělávací nabídky.

3.2

OPATŘENÍ:

Městský úřad Ostrov informuje veřejnost o službách školských zařízení v oblasti ORP Ostrov.

Konkrétní kroky:

- Úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov zvyšuje prostřednictvím informační kampaně zájem rodičů o vzdělávání.
- Městský úřad Ostrov pořádá informační dny pro veřejnost za účelem posílení zájmu rodičů o vzdělávání.

Časový horizont: 2015-2018

Odpovědnost: úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov

Indikátor: jeden informační den ročně

i

INFORMAČNÍ KAMPAŇ LZE UDĚLAT RŮZNÝMI ZPŮSOBY. ZDE JSOU NĚKTERÉ Z NICH:

- Uspořádat společný den otevřených dveří ve všech školských zařízeních v oblasti ORP Ostrov. Jednotlivé instituce mohou připravit program pro rodiče a děti dle vlastního uvážení.
- Tisk a distribuce letáků (v období zápisů do základních škol) zahrnující základní informace o školských zařízeních a poradenských zařízeních v Karlovarském kraji.
- Natočit medailonky ze základních škol v oblasti ORP Ostrov a vysílat je na TV Ostrov.

4

PRIORITA Č. 4

ZAJISTIT FUNKČNÍ SPOLUPRÁCI MEZI ORGANIZACEMI, KTERÉ SE PODÍLÍ NA PÉČI O DÍTĚ/ŽÁKA

(ORGÁN SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY DĚTÍ, PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKÁ PORADNA
KARLOVARSKÉHO KRAJE, POLICIE ČR, NEZISKOVÉ ORGANIZACE APOD.)

VÝCHOZÍ SITUACE:

V oblasti spolupráce s ostatními institucemi je třeba hledat cesty, jak spolupráci efektivně realizovat. V současné době využívají školy nabídku preventivních aktivit Policie ČR. Pedagogové a vedení základních škol vnímají nedostatky v komunikaci a spolupráci státních i nestátních institucí, Policie ČR a orgánu sociálně-právní ochrany dětí, jež se podílejí na vzdělávání, péči o dítě a řešení krizových situací. Některé školy neví, na koho se v případě výchovných problémů obrátit. Pokud školy informují o problémech se žákem jinou institucí (orgán sociálně-právní ochrany dětí nebo Policii ČR), nemají zpětnou vazbu, co se dál s případem děje. Státní i nestátní instituce nepůsobí ve všech obcích, zejména v horských oblastech chybí dostupné služby. Pro žáky-cizince chybí bezplatní překladatelé.

CÍLOVÝ STAV:

Pedagogičtí pracovníci školy (zejména výchovný poradce a metodik prevence) se pravidelně vzdělávají v oblasti prevence rizikového chování a aktuálních výchovných témat. V jednotlivých případech na úrovni školy jednájí poučeně a podporují aktivní zapojení rodičů do výchovného procesu.

CO BY MĚLO FUNGOVAT, NEŽ ZAČNETE REALIZOVAT OPATŘENÍ, ANEB CO MOHOU UDĚLAT OBCE A ŠKOLY?

Podívejte se do karet obcí a karet pro ředitele v této strategii

4.1

OPATŘENÍ:

Městský úřad Ostrov řeší společné problémy odboru sociálních věcí a zdravotnictví a úseku/odboru školství ve věcech vzdělávání.

Konkrétní kroky:

- Konají se pravidelné schůzky zástupců odboru sociálních věcí a zdravotnictví se zástupci úseku/odboru školství. Ti navrhnou postupy řešení v problematických případech péče o dítě/žáka (např. problematika záškoláctví).
- Městský úřad Ostrov stanoví odpovědnou osobu z odboru sociálních věcí, která pravidelně komunikuje s pracovníkem, pracovníci úseku/odboru školství.

- Pracovník úseku/odboru školství Městského úřadu Ostrov pravidelně přináší na sociální odbor podněty od ředitelů škol v oblasti prevence rizikového chování.
- Pracovník úseku/odboru školství sestaví pracovní tým řešící především problematiku prevence záškoláctví, šikany. Z každého setkání bude proveden zápis. Pracovní tým zpracuje návrh postupu alespoň v jedné ze jmenovaných problematik a návrh představí na pracovním jednání všech aktérů (definováno v opatření 0.3).

Časový horizont: 2015-2018

Odpovědnost: úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov

Indikátor: návrh společného postupu v oblasti ORP Ostrov při řešení problematických případů péče o dítě/žáka

4.2

OPATŘENÍ:

Úsek/odbor školství svolává pravidelné schůzky školních výchovných poradců, orgánu sociálně-právní ochrany dětí, Pedagogicko-psychologické poradny Karlovarského kraje a krajského školského koordinátora prevence s cílem navrhnout systémová řešení lokálních problémů ve školství, a plní tak roli zprostředkovatele mezi jednotlivými aktéry ve vzdělávání.

Konkrétní kroky:

- Určení osoby zodpovědné za koordinaci schůzek, stanovení témat, účastníků schůzky a evidence výstupů (návrh systémového řešení lokálního problému).
- Odpovědná osoba dále svolává další setkání dle pravidel nastavených na úvodní schůzce.
- Odpovědná osoba z úseku/odboru školství je přítomna na poradě ředitelů a zveřejní evidované výstupy, v případě potřeby přizve na poradě ředitelů zástupce orgánu sociálně-právní ochrany dětí, pedagogicko-psychologické poradny, školních výchovných poradců nebo jiných aktérů (např. Policie ČR).

Časový horizont: první schůzka 10/2015 a pokračovat dále 2x ročně

Odpovědnost: úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov

Indikátor: návrh systémového řešení lokálního problému

i

CO KONKRÉTNĚ MŮŽE ZŘIZOVATEL DĚLAT V OBLASTI PREVENCE ZÁŠKOLÁCTVÍ?

- Seznámit se se stávajícím stavem systému omlouvání absencí a řešení neomluvených hodin. Identifikovat potřebu prevence skrytého záškoláctví jako jednu z podob rizikového chování mladých.
- Prosazovat nový systém prevence, iniciovat jednání s klíčovými aktéry (orgán sociálně-právní ochrany dětí, neziskové organizace, ZŠ, dětský lékař) a nechat je navrhnout alternativu nového systému s ohledem na lokální podmínky.
- V případě, že je na území obce více škol, usilovat o sjednocení školních řádů, a zamezit tak tomu, že se některé školy na základě mírnějších podmínek omlouvání žáků stanou „atraktivnějšími“.
- Diskutovat s řediteli škol konkrétní návrhy a provést dohodnuté změny ideálně na začátku školního roku.

4.3

OPATŘENÍ:

Městský úřad Ostrov užívá systém včasné intervence Ministerstva vnitra za účelem zlepšení systematické péče o ohrožené děti a prevence sociálně patologického vývoje dětí.

Konkrétní kroky:

- Vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví Městského úřadu Ostrov zkontaktuje vedoucí odboru sociálních věcí Karlovarského kraje a zasadí se o využití systému včasné intervence ministerstva vnitra v oblasti ORP Ostrov.
- Městský úřad Ostrov pověří konkrétní odbor správou systému včasné intervence a zajištěním jeho fungování.
- Díky systému včasné intervence může orgán sociálně-právní ochrany dětí včas reagovat na situaci rodin a předejít tak dalšímu propadu ohrožených dětí ve vzdělávacím systému.

Časový horizont: 1/2017

Odpovědnost: vedoucí odboru sociálních věcí Městského úřadu Ostrov

Indikátor: evidence jednotlivých případů dětí v systému včasné intervence

SYSTÉM VČASNÉ INTERVENCE (SVI)

Je počítačový program, který propojuje instituce a zabezpečuje tok informací, které souvisí s dítětem a jeho rodinou. Nejedná se o systém zaměřený na vzdělávání, ale na propojení informací o dítěti, se kterým orgán sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) pracuje. To znamená, že základní škola může do tohoto systému vznést požadavek zabývat se konkrétní rodinou z určitého důvodu. Adresátem veškerých informací je OSPOD, který může informace rozesílat dalším institucím. V systému je definováno, kdo má ke kterým informacím přístup. Pro OSPOD jde o přínos ve shromažďování informací na jednom místě. Nadstavbou pro školy může být systém, který by byl součástí SVI, kde by učitelé u jednotlivých žáků mohli uvádět určité údaje (zameškané a neomluvené hodiny, problémy s kázní, špatné hygienické návyky, špatná životospráva apod.) tak, aby při dosažení určitých hodnot bylo patrné, že dítě vyžaduje zvýšenou pozornost.

4.4

OPATŘENÍ:

Odbor sociálních věcí a zdravotnictví vytvoří podmínky pro výkon sociální služby - mediačního pracovníka, popř. pracovníka v sociálně aktivizačních službách pro základní školy, který pomáhá s řešením problémů mezi školou, rodinou žáka, případně dalšími institucemi (například s orgánem sociálně-právní ochrany dětí).

Konkrétní kroky:

- Odbor sociálních věcí a zdravotnictví a úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov mapují potřeby potenciálních klientů sociální služby.
- Projektový manažer Městského úřadu Ostrov zajistí finanční prostředky na mediačního pracovníka v sociálně aktivizačních službách.
- Odbor sociálních věcí a zdravotnictví vytvoří náplň práce mediačního pracovníka, popřípadě pracovníka v sociálně aktivizačních službách. Nastaví systém fungování v lokalitě ORP Ostrov (např. potřebná výše úvazků).
- Pravidelné setkávání a vyhodnocení spolupráce, popis kazuistik, příklady dobré praxe.

Časový horizont: 6/2016

Odpovědnost: odbor sociálních věcí a zdravotnictví Městského úřadu Ostrov

Indikátor: počet úvazků na pozici mediačního pracovníka pro ZŠ, popř. pracovníka v sociálně aktivizačních službách pro ZŠ, realizovaná setkání, sborník – kazuistiky, příklady dobré praxe

MEDIAČNÍ PRACOVNÍK PRO ŠKOLY

Mediační pracovník pro ZŠ úzce spolupracuje s rodiči dětí ohrožených školním neúspěchem a se školou, případně dalšími organizacemi a společně řeší problémy, jakými jsou např. špatný prospěch, skryté záškoláctví, apod. Úkolem mediačního pracovníka pro ZŠ je koordinace spolupráce a společné vyjednávání se školskými zařízeními a rodiči, zkvalitnění komunikace mezi rodiči a školou (důvěra rodičů ve školu). Zapojení rodičů do procesu vzdělávání dětí, porozumění důležitosti vzdělávání pro jejich děti. Motivace a aktivizace rodičů ke školní přípravě s dětmi, podpora doučování dětí - zprostředkování služby (programy doučování).

KDO DALŠÍ POMŮŽE CÍLE DOSÁHNOUT? POŽÁDEJTE DALŠÍ AKTÉRY O SPOLUPRÁCI:

Pedagogicko-psychologická poradna Karlovarského kraje:

- metodik prevence v pedagogicko-psychologické poradně mapuje potřeby školních metodiků v oblasti vzdělávání a metodického vedení a naplňují obsah metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (vydané Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, č.j.: 21291/2010–28).

Krajský úřad Karlovarského kraje:

- krajský školský koordinátor prevence uvádí rejstřík organizací a institucí, které se specializují na oblast prevence rizikového chování a výchovného poradenství na školském portále Karlovarského kraje.

Další instituce a organizace:

- instituce působící v oblasti vzdělávání nabízí své služby pro žáky i učitele prostřednictvím krajského školského portálu (<http://www.kvkskoly.cz/ucitel/databaze-dvpp/Stranky/default.aspx> - kraj zřídí v oddílu „učitelé“ záložku- „nabídka pro třídní kolektivy“ - nabídka programů pro žáky - policie, neziskové organizace atd.).

MAS Krušné hory, o.p.s.:

- může zajistit a zastřešit potřebné partnerství, spolupráci a síťování mezi jednotlivými subjekty na daném území.

MAS KRUŠNÉ HORY, o.p.s.

MAS Krušné hory, o.p.s. vznikla za účelem poskytování obecně prospěšných služeb v oblastech všestranného udržitelného rozvoje venkova mikroregionu MAS Krušné hory, tzn. v oblastech ochrany životního prostředí, podpory kultury, tělovýchovy a sportu, vědy a výzkumu, vzdělávání, výchovy a ochrany památek a to v rámci tzv. místního partnerství, principem LEADER - zdola nahoru a spolupráce veřejného, soukromého a neziskového sektoru.

5

PRIORITA Č. 5

ZAJISTIT SPECIALISTY PRO ŠKOLY

(PSYCHOLOG, LOGOPED, SPECIÁLNÍ PEDAGOG, SPRÁVCE INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ PRO ŠKOLY)

VÝCHOZÍ SITUACE:

Vedení škol, pedagogové a veřejnost jsou málo informováni o možnosti využít služeb specialistů. Ve školách jsou k dispozici odborníci z řad pedagogů: výchovní poradci a školní metodici prevence, v některých školách také učitelé s kvalifikací speciálního pedagoga nebo logopeda. V menších školách však často chybí logopedická péče, speciálně pedagogická péče a přítomnost pedagogického asistenta a školního psychologa. Potíže jsou zejména s financováním kvalifikované péče. Také chybí odborníci na informační technologie, kteří by zajistili tyto služby pro školy.

CÍLOVÝ STAV:

Specialisté jsou pro žáky, rodiče a učitele dostupní v případě potřeby přímo ve škole.

CO BY MĚLO FUNGOVAT, NEŽ ZAČNETE REALIZOVAT OPATŘENÍ, ANEB CO MOHOU UDĚLAT OBCE A ŠKOLY?

Podívejte se do karet obcí a karet pro ředitele v této strategii. Bližší informace najdete také v příloze 9 této strategie, která se týká zřízení školního pedagogického pracoviště.

5.1

OPATŘENÍ:

Projektový manažer úseku/odboru školství Městského úřadu Ostrov připraví projekt v oblasti vzdělávání, který by zajistil pro školy v oblasti ORP Ostrov specialisty, posílil inkluzivní charakter škol, práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, výuku cizích jazyků a dalších klíčových kompetencí. Městský úřad Ostrov získá na tento projekt finance.

Konkrétní kroky:

- Úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov zjistí potřebnost takového projektu a projedná s potenciálními účastníky projektu obsah, věcnou a časovou náplň a finanční potřeby takového projektu.
- Prověří možné zdroje financování realizace takového projektu.
- Sestaví pracovní tým pro přípravu projektu.
- Za tímto účelem může využít spolupráce s MAS Krušné hory, o.p.s.

Časový horizont: 2. pololetí roku 2015 - zjištění možností zdrojů financování, následně sestavení pracovního týmu a formulace projektu, realizace projektu od roku 2016, případně začátku školního roku 2016/2017 po dobu realizace projektu (cca do r. 2019)

Indikátor: minimálně jeden realizovaný projekt

Odpovědnost: úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov

KDO DALŠÍ POMŮŽE CÍLE DOSÁHNOUT? POŽÁDEJTE DALŠÍ AKTÉRY O SPOLUPRÁCI:

Pedagogicko-psychologická poradna Karlovarského kraje:

- pracovníci pedagogicko-psychologické poradny dojíždí přímo za žáky do horských škol,
- systematicky vzdělává pedagogy v oblasti výchovného poradenství a prevence rizikového chování.

Krajský úřad Karlovarského kraje:

- jasné definování role a pracovní agendy pedagogicko-psychologické poradny v kraji,
- vedení škol, pedagogové, rodiče i široká veřejnost má kvalitní informace o poskytovaných službách v oblasti specialistů ze školského portálu Karlovarského kraje.

MAS Krušné hory, o. p. s.:

- může zajistit a zastřešit potřebné partnerství, spolupráci a síťování mezi jednotlivými subjekty v daném území.

ZAJÍMAVOST:

Práci specialistů na základních školách upravuje také Vyhláška Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

6

PRIORITA Č. 6

ZAJISTIT / PROHLUBIT SPOLUPRÁCI SE ZŘIZOVATELEM ŠKOLY

VÝCHOZÍ SITUACE:

Ve městě Ostrově funguje komunikace ředitelů škol a zástupců zřizovatele s ohledem na financování a řešení technických záležitostí dobře, naopak komunikace s Městským úřadem Ostrov se jeví jako poměrně komplikovaná, a to z toho důvodu, že se škola musí s různými potřebami obracet na různá místa úřadu. V některých obcích v horské oblasti probíhá komunikace mezi školou a zřizovatelem školy nepravidelně a problémy nejsou koncepčně řešeny. Nedostatečně funguje orgán školské rady. Obce vynakládají značnou část z rozpočtu na zajištění existence školy, v horské oblasti navíc udělují školám výjimku ze státem definovaného minimálního počtu žáků ve třídách a financují platy zaměstnancům. Starostové se starají především o provoz školy a úsporu provozních nákladů, kvalitu vzdělávání však ponechávají na zodpovědnosti ředitele školy.

CÍLOVÝ STAV:

Zřizovatel se společně s ředitelem školy podílí na vytváření koncepce vzdělávací politiky obce a pomáhá koncepci dle svých možností naplňovat. To znamená, že poskytuje škole adekvátní objem finančních prostředků a pravidelně navštěvuje vedení školy i akce školy. Je seznámen s plánovanými akcemi školy, podílí se na plánování společných akcí obce a školy i na jejich finančním zabezpečení. Je informován o prioritách školy, s ředitelem projednává provozní zabezpečení chodu školy, plánuje opravy. Ředitel základní školy a zřizovatel znají a uplatňují své kompetence a pravomoci a pravidelně spolu komunikují (je zajištěn přenos informací o rozvoji školy, jejím klimatu a kvalitě výchovně-vzdělávacího procesu). Zřizovatel školy oceňuje práci pedagogických i nepedagogických zaměstnanců školy a rovněž úspěšné žáky na návrh ředitele školy. Školská rada aktivně plní svou roli ve škole podle školského zákona.

CO BY MĚLO FUNGOVAT, NEŽ ZAČNETE REALIZOVAT OPATŘENÍ, ANEB CO MOHOU UDELAT OBCE A ŠKOLY?

Podívejte se do karet obcí a karet pro ředitele v této strategii.

6.1

OPATŘENÍ:

Úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov organizuje pravidelná setkávání zástupců škol a zřizovatelů, jejichž cílem je sdílení informací, předání zkušeností či příkladů dobré praxe.

Konkrétní kroky:

- Úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov pravidelně (min. 1x za pololetí) organizuje setkávání zástupců škol. Pracovní schůzky mohou být využity též pro monitoring či zjištění potřeb, informování o nových možnostech pro školy či výsledcích výzkumů, jichž se školy zúčastnily.
- Formuluje případná témata k projednání na základě předběžně zjištěné poptávky účastníků setkání. Zajišťuje účast případných odborníků, jejichž účast je na setkáních nezbytná.

- Výstupy těchto pravidelných setkávání prezentuje na pracovním jednání všech aktérů (definováno v opatření 0.3).
 - Za tímto účelem může spolupracovat též s místní akční skupinou MAS Krušné hory, o.p.s.
- Časový horizont:** minimálně 2x za školní rok, tzn. 1x za pololetí, počínaje školním rokem 2015/2016
- Odpovědnost:** úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov
- Indikátor:** šest zorganizovaných setkání

KDO DALŠÍ POMŮŽE CÍLE DOSÁHNOUT? POŽÁDEJTE DALŠÍ AKTÉRY O SPOLUPRÁCI:

Pedagogicko-psychologická poradna Karlovarského kraje:

- plnit aktivní roli při formování krajských i obecních strategií vzdělávání.

Krajský úřad Karlovarského kraje:

- iniciovat doporučení pro obce v oblasti základního vzdělávání. Kvalitní základní vzdělávání je vnímáno jako předpoklad pro úspěšné středoškolské vzdělávání.
- kraj iniciuje případové konference a informativní semináře za přítomnosti svých zástupců a ředitelů škol.

**STAROSTŮM:
ČÍM MŮŽEME ZAČÍT V NAŠÍ OBCI?**
Jak může zřizovatel podpořit rozvoj vzdělávání ve své obci?

PRINCIP PARTNERSTVÍ MEZI ZŘIZOVATELEM A ŠKOLOU

„Hlavní aktivita zřizovatele v souvislosti s řízením škol se omezuje na výběr ředitele a veškerá vzájemná komunikace se soustředí kolem financování a investic. Základní školy přitom, zvláště v menších obcích, patří mezi nejvýznamnější instituce, které mají významný dopad na lokální komunity.“¹

Ředitelé škol potřebují od svých zřizovatelů podporu především ve smyslu jasné vize a koncepce rozvoje školství. Prozíravý zřizovatel nahlíží na společné vzdělávání předškolních a školou povinných dětí jako přirozené východisko pro zajištění sociální soudržnosti v obci. To vyžaduje i jistou odvahu a vytrvalost. Zřizovatel by měl školu vnímat jako svého partnera, měl by vědět, čím jeho škola žije.

Zřizovatel by měl znát potřeby své školy, měl by vědět, jak škola funguje, kde má rezervy, a to jak v materiálním tak v personálním zajištění. Měl by rozvíjet partnerský přístup mezi zřizovatelem a školskými zařízeními tak, aby se na něj ředitel školy s důvěrou obracel, a pomoci mu tím v kvalitním řízení školy.

Cílem zřizovatele je vytvořit na své škole takovou atmosféru, aby každému dítěti bylo vytvořeno přirozené prostředí s přiměřenou náročností učiva. Škola by měla umět vzdělávat každé dítě!

VÍCE TIPŮ, JAK Z POZICE ZŘIZOVATELE PODPOROVAT VZDĚLÁVÁNÍ VE SVÉ OBCI, SE DOZVÍTE V PUBLIKACÍCH:

ŠOTOLA, Jaroslav. *Pasivita, břemeno, nebo výzva? Role zřizovatele ZŠ při zajišťování rovného přístupu ke vzdělání* [online]. [cit. 2015-05-24]. Dostupné z: http://www.clovekvtisni.cz/uploads/file/1389275721-Pasivita_bremeno_nebo_vyzva.pdf

Kolektiv autorů. *Chuťovky pro starostky a starosty: jak zapojit mladé lidi do života obce*. 1. vydání. Praha: EDUin, o.p.s., 2014. ISBN 978-80-260-6008-6. Dostupné online: http://www.eduin.cz/wp-content/uploads/2014/05/CHUTOVKY_int02.pdf

Kulatý stůl SKAV a EDUin: Role zřizovatelů v řízení kvality škol je klíčová pro rozvoj vzdělávání v obci [online]. In: Dostupné z: <http://www.eduin.cz/clanky/kulaty-stul-skav-a-eduin-role-zrizovatelu-v-rizeni-kvality-skol-je-klicova-pro-rozvoj-vzdelavani-v-obci/>

¹ ŠOTOLA, Jaroslav. *Pasivita, břemeno, nebo výzva? Role zřizovatele ZŠ při zajišťování rovného přístupu ke vzdělání* [online]. Str. 6 [cit. 2015-05-24]. Dostupné z: http://www.clovekvtisni.cz/uploads/file/1389275721-Pasivita_bremeno_nebo_vyzva.pdf

PROČ JE DŮLEŽITÉ PODPOROVAT JEDNOTLIVÉ PRIORITY TÉTO STRATEGIE V OBCI?

1

PRIORITA 1:

Vytvořit příjemné a kvalitní pracovní prostředí a zajistit podmínky pro stabilitu pedagogického sboru

PROČ JE TO DŮLEŽITÉ?

Kvalita školy v obci je přímo závislá na učitelích a jejich profesionalitě. Čím lepší podmínky mají vyučující k výkonu své profese, tím lepší podmínky pro výuku zajišťují svým žákům. Tím, že vyučující budou mít dostatečné zázemí pro svou práci, můžete předejít odlivu žáků ze školy v důsledku špatné pověsti školy.

2

PRIORITA 2:

Zajistit dostatek financí pro školu a na její konkrétní potřeby

PROČ JE TO DŮLEŽITÉ?

Ze státního rozpočtu školy nedostávají tolik peněz, kolik je potřeba. K zajištění financí potřebují školy mít uvědomělé zřizovatele, kteří jim pomohou ve stávajícím systému financování získat dostatek finančních prostředků k zajištění kvalitního personálního i materiálního zázemí pro výuku.

V oblasti získávání finančních prostředků z projektů a grantů školy často narážejí na nezkušenost s projektovou přípravou, značnou administrativní zátěž a také na pracovní vytížení ředitele školy i pedagogů. V důsledku toho shánějí prostředky nesystematicky.

3

PRIORITA 3:

Podpořit rozvoj komunikace školy s rodiči

PROČ JE TO DŮLEŽITÉ?

Vzhledem ke komunitnímu charakteru školy je třeba neustále rozvíjet komunikaci s rodiči a zapojovat je do dění školy. Rodiče tak budou se školou spojeni, bude to i "jejich" škola, kterou budou ochotni podpořit. Rozvíjení spolupráce školy s rodiči vede k vzájemné sounáležitosti s životem školy a vede i k provázanosti s životem v obci.

4

PRIORITA 4:

Zajistit funkční spolupráci mezi organizacemi, které se podílí na péči o dítě/žáka

(orgán sociálně-právní ochrany dětí, pedagogicko-psychologická poradna, Policie ČR, neziskové organizace apod.)

PROČ JE TO DŮLEŽITÉ?

Obec jako součást správního obvodu ORP disponuje dostatečnou autoritou pro nastavení systému vzájemné spolupráce občanů, školy a dalších aktérů v obci a v regionu ORP. Nastavením spolupráce mezi jednotlivými aktéry je možné rozvíjet podpůrné služby pro sociálně znevýhodněné žáky a předcházet rizikovému chování (např. záškoláctví a šikana). Funkční spolupráce je jednou z možností, jak ovlivnit problematiku sociálního vyloučení na území obce.

5

PRIORITA 5:

Zajistit specialisty pro školy

(psycholog, logoped, asistent pedagoga, speciální pedagog, správce informačních technologií pro školy)

PROČ JE TO DŮLEŽITÉ?

Základní školy potřebují mít specialisty v oblasti logopedie a psychologie k dispozici přímo ve škole. Díky službám specialistů (v oblastech individuální diagnostiky, komunikace s rodiči a poskytování poradenství učitelům) se zvýší šance žáků na úspěch ve vzdělávání a kvalitní budoucí uplatnění. Školy nemají dostatek prostředků na personální zajištění specialistů. Finance na jejich zajištění jsou ze státního rozpočtu vyčleněny formou dotačního rozvojového programu MŠMT. Avšak malé školy, které mají udělenou výjimku ze státem stanoveného minimálního počtu žáků, často nemohou o dotace žádat právě kvůli nedostatečnému počtu žáků ve škole. Pro rodiče z horské oblasti rovněž může být návštěva odborníků v Karlových Varech problematická kvůli dlouhé čekací lhůtě na vyšetření, nutnosti vzít si den dovolené a cestovními náklady.

6

PRIORITA 6:

Zajistit/prohloubit spolupráci s ředitelem školy

PROČ JE TO DŮLEŽITÉ?

Existence základní školy v obci může být pro některé občany významnou motivací k setrvání v obci. Pokud vztah zřizovatele a managementu školy dobře funguje, má škola v obci lepší postavení. Proto je důležité hovořit o prioritách a celkovém směřování školy, nastavit společně strategii rozvoje školy a posilovat myšlenku, že škola slouží potřebám občanů.

i

Konkrétní kroky, jak podpořit rozvoj vzdělávání ve Vaší obci, naleznete v kartách obcí.

LEGISLATIVNÍ OKÉNKO

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, svěřuje oblast výchovy a vzdělávání do samostatné působnosti obce. Obec má za úkol vytvářet podmínky pro rozvoj sociální péče a uspokojení potřeb svých občanů. Zákon obcím umožňuje při výkonu samostatné působnosti vzájemně spolupracovat, a to na základě smlouvy mezi obcemi uzavřené ke splnění konkrétního úkolu, či na základě smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí. Předmětem činnosti svazku obcí mohou být mimo jiné úkoly v oblasti školství a sociální péče.

Podrobněji určuje povinnosti územních samosprávných celků v oblasti školství §177 a §178 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním a vyšším odborném a jiném vzdělání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen “školský zákon”). Při zajišťování vzdělávání a školských služeb obec dbá na soulad rozvoje vzdělávání a školských služeb se zájmy občanů obce s potřebami na trhu práce, s demografickým vývojem a plánem rozvoje svého území. Obec také dbá na zajištění dostupnosti vzdělávání a školských služeb dle místních podmínek. Tzn. obec je dle školského zákona povinna zajistit podmínky pro plnění povinné školní docházky pro děti s místem trvalého bydliště na území obce a stanovovat místní vyhláškou spádové obvody škol. Zřizovatel školy se také podílí na jejím financování. Financuje neinvestiční výdaje, kterými jsou náklady na údržbu a opravy, materiální vybavení, služby a výdaje nevýrobního charakteru, mzdové prostředky nad rámec krajského rozpočtu.

V rámci dopravní obslužnosti na území kraje je kraj povinen zajistit dopravní spojení do i ze spádové školy. Pokud vzdálenost místa trvalého bydliště žáka a spádové školy přesahuje 4km.

JE VE VAŠÍ OBCI PROSTŘEDÍ, KTERÉ PODPORUJE STABILITU ZÁKLADNÍ ŠKOLY A ROZVOJ VZDĚLÁVÁNÍ?

U jednotlivých bodů můžete zhodnotit aktuální situaci ve Vaší obci:

Podpora rozvoje vzdělávání v naší obci	Ano	Něco funguje, něco ne	Ne
V obci stanovujeme základní priority a směr, kterými by se mělo poskytované předškolní, základní, případně střední vzdělávání ubírat.			
Mapujeme potřeby občanů ve vzdělávání (co by uvítali a proč, co je pálí a proč, z čeho mají obavy a proč, co je těší a proč).			
Priority i potřeby promítáme do strategie obce v oblasti vzdělávání.			
Pomáháme škole při psaní projektových žádostí a financujeme potřeby školy, které nelze hradit z grantů.			
Podporujeme místní školu v hledání konkurenční výhody ve vzdělávacím procesu na základě potřeb obyvatel regionu (např. zaměření školního vzdělávacího programu na environmentální výchovu) a jasně sdělujeme tuto výhodu rodičům (voličům) v obci.			
Propagujeme školu na webových stránkách obce, místního tisku a na veřejných akcích obce i mimo obec.			
Poskytujeme podporu při jednáních mezi orgány státní správy, školou, rodiči a dalšími aktéry.			
Máme zavedený systém pravidelných schůzek s ředitelem školy, které využíváme k řešení aktuálních problémů školy.			
Obec se aktivně zapojuje v roli zřizovatele do činnosti školské rady.			

ŘEDITELŮM ŠKOL: ČÍM MŮŽEME ZAČÍT V NAŠÍ ŠKOLE?

Jak může ředitel podpořit rozvoj vzdělávání ve své škole?

1

PRIORITA Č. 1

VYTVOŘIT SPOLUPRACUJÍCÍ A MOTIVOVANÝ PRACOVNÍ TÝM A ZAJISTIT STABILITU PEDAGO- GICKÉHO SBORU

JIŽ NYNÍ MŮŽETE ZLEPŠIT KLIMA A PRACOVNÍ PODMÍNKY VE VAŠÍ ŠKOLE TÍM, ŽE:

SE SVĚDOMITĚ PŘIPRAVÍTE NA PŘECHOD NA KARIÉRNÍ SYSTÉM (NAČTETE MATERIÁLY, NAVŠTÍVÍTE INFORMAČNÍ SEMINÁŘ, DOPLNÍTE SI ZNALOSTI Z OBLASTI ŘÍZENÍ LIDSKÝCH ZDROJŮ, ÚČASTNÍTE SE SUPERVIZÍ TÝMU).

Jak na to?

Můžete začít nastudováním dostupných materiálů ke kariérnímu systému na <http://www.nidv.cz/cs/projekty/projekty-esf/karierni-system/vystupy.ep/>
Základní informace o kariérním systému najdete v příloze 3.

SLEDUJETE MATERIÁLNÍ POŽADAVKY PEDAGOGŮ, KTERÉ SOUVISÍ S VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍM PROCESEM, A NAVRHUJE STRATEGII, JAK JE NAPLNIT.

Jak na to?

Potřebujete zajistit nové pomůcky pro žáky nebo opravit ty staré? Nechte žáky samotné, aby vám pomohli a vyrobili je, nebo opravili. Radost z jejich využívání bude dvojnásobná. Se složitějšími pomůckami mohou pomoci firmy z regionu nebo šikovní rodiče.

NENECHÁTE SE ODBÍT!
SLEDUJTE VZDĚLÁVACÍ POTŘEBY VYUČUJÍCÍCH ZEJMÉNA V TĚCHTO OBLASTECH:

- logopedická péče o žáky,
- speciální pedagogika,
- zaměření na pedagogickou diagnostiku a práci s heterogenní skupinou,
- spolupráce s asistentem pedagoga,
- využití informačních technologií ve výuce.

Tyto potřeby aktivně a neúnavně sdělujete příslušným poradenským zařízením, dalším orgánům a institucím a snažíte se zprostředkovat vzájemnou spolupráci.

Jak na to?

Nevíte si rady s některými problémy žáků? Objevily se ve Vašich třídách náznaky šikany? Požádejte pedagogicko-psychologickou poradnu nebo některou z neziskových organizací o spolupráci. Můžete například požádat o vytvoření vzdělávacího semináře na toto téma přímo pro Vás a Vaše kolegy

nebo konzultovat strategii výchovného postupu s odborníky. Nebojte se vyjádřit, co potřebujete, jistě najdete s mnoha lidmi společnou řeč. Pokud je Vaše škola větší, můžete uvažovat o rozvoji školního poradenského pracoviště, kde budete mít vždy k dispozici odborníky, nebo žádat o dotaci na specifické potřeby školy. Více informací o těchto typech dotací najdete zde: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/dotacni-rozvoje-a-operacni-programy>

MOTIVUJETE SVŮJ PEDAGOGICKÝ SBOR K AKTIVITĚ. PEDAGOGOVÉ MOHOU SLEDOVAT A MEZI SEBOU SDÍLET NABÍDKU VZDĚLÁVACÍCH SEMINÁŘŮ PRO PEDAGOGY. ZVAŽTE, JAK BYSTE MOHLI VE VAŠÍ ŠKOLE DÁT PEDAGOGŮM MOŽNOST ČERPAT STUDIJNÍ VOLNO A JEJICH SNAHU ZOHLEDŇOVAT PŘI ODMĚŇOVÁNÍ (NEMUSÍ BÝT VŽDY FINANČNÍHO CHARAKTERU).

Jak na to?

Nedaří se přemluvit kolegy k účasti na vzdělávacím semináři pro učitele? Je Vaše škola malá a lektori nechtějí vážit dalekou cestu kvůli třem či čtyřem účastníkům? Nevadí! Domluvte se s pedagogy z blízké školy a pozvěte je na vzdělávací seminář nebo iniciujte dobrovolné setkání pedagogů k určitému tématu. Jak na to? Podívejte se do přílohy 6.

Máte tip na dobrý vzdělávací seminář?

Poslete na něj odkaz mailem dalším vyučujícím v regionu, které znáte. Vaše zkušenost ze semináře tak může motivovat ke vzdělávání i ostatní.

CHCETE ZÍSKAT PŘEHLED O TOM, CO SE VE VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGŮ DĚJE?

Zaregistrujte se k odběru newsletteru v databázi společnosti EDUin: <http://dvpp.eduin.cz/newsletter/>

NEVÍTE, KDE HLEDAT NABÍDKU VZDĚLÁVACÍCH SEMINÁŘŮ PRO UČITELE?

Mrkněte na:

- Krajské vzdělávací centrum pro DVPP:
<http://www.kvcsso.cz/search.php?rsvelikost=sab&rstext=all-phpRS-all&rstema=3>
- Národní institut pro další vzdělávání- Krajské pracoviště Karlovy Vary:
<http://www.nidv.cz/cs/onas/krajaska-pracoviste/kvary/kvary.ep/?operace=kvary>
- Školský portál karlovarského kraje:
<http://www.kvkskoly.cz/Stranky/default.aspx>

INZERUJETE VOLNÉ PRACOVNÍ POZICE I MIMO DOSAH PRACOVNÍHO ÚŘADU.

Jak na to?

Hledáte novou posilu pedagogického sboru? Chopte se klávesnice a napište několika správcům webových stránek. Váš inzerát může zdarma viset na webových stránkách pedagogických fakult, nebo dokonce na soukromých webových portálech, které slouží k inzerování pracovních pozic. Inzerce stojí čas, ale výsledek stojí za to!

Na webových stránkách školy napište informaci o tom, že uchazeči o práci ve Vaší škole Vám kdykoliv mohou zaslat životopis (viz praxe Gymnázia Evolution Jižní Město: <http://www.gjm.cz/lide/volna-mista/>). Z těchto životopisů si vytvořte vlastní databanku uchazečů o práci. Jednotlivé uchazeče můžete kdykoliv kontaktovat s nabídkou zaměstnání.

PODPORUJETE ZAPOJENÍ PEDAGOGŮ DO MEZINÁRODNÍCH PROJEKTŮ A REGIONÁLNÍCH PROJEKTŮ PODPORUJÍCÍCH VÝUKU A AKTIVNÍ VYUŽÍVÁNÍ ANGLICKÉHO JAZYKA (NAPŘ. MEZINÁRODNÍ POBYTOVÉ VÝJEZDY V RÁMCI PROGRAMU ERASMUS+).

Jak na to?

Sledujte dění kolem programu Erasmus+ a platformy eTwinning a zapojte se jako partneři do mezinárodních projektů. Motivujte pedagogy cizích jazyků, aby se scházeli s pedagogy z jiných škol v regionu a definovali své potřeby. S jasně definovanými potřebami můžete oslovit obec a navrhnout společný projekt, který podporuje výuku cizích jazyků v obci nebo celé ORP Ostrov. Na základě potřeb můžete uspořádat i vzdělávací seminář pro pedagogy v regionu na téma, které pro ně bude užitečné.

Více informací o programu Erasmus+ najdete na webových stránkách www.naerasmusplus.cz, aktivity mezinárodní komunity škol můžete sledovat na www.etwinning.cz.

JE VE VAŠÍ ŠKOLE PROSTŘEDÍ, KTERÉ PODPORUJE PROFESNÍ ROZVOJ UČITELŮ?

Odpověď na tuto otázku můžete najít v sebehodnotícím formuláři, který je pro Vás připraven v příloze 5.

2

PRIORITA Č. 2

ZAJISTIT DOSTATEK FINANCÍ PRO ŠKOLU A NA JEJÍ KONKRÉTNÍ POTŘEBY

JIŽ NYNÍ MŮŽETE ZLEPŠIT FINANCOVÁNÍ VAŠÍ ŠKOLY TÍM, ŽE:

ZMAPUJETE FINANČNÍ POTŘEBY SVÉ ŠKOLY, JEJICHŽ NAPLNĚNÍ JE NUTNÉ KE KVALITNÍMU FUNGOVÁNÍ ŠKOLY.

Jak na to?

Uspořádejte anketu. Nechte pedagogický sbor i nepedagogické pracovníky a rodiče vyjádřit, co by potřebovali a co naopak vnímají jako zbytečné. Poté vyhodnoťte, které z potřeb je třeba urgentně řešit, a zajistěte jejich financování. Je možné, že z auditu potřeb vyplyne, že Vaše škola financuje něco, co nikdo ze zúčastněných nevyužívá. Zde můžete naopak dobře ušetřit. Je možné, že na základě ankety Vám nabídne podporu (finanční nebo jinou) některý z rodičů.

Zkontrolujte, co vše má škola předplacené, a zda se to využívá či nikoli (např. předplatné tisku, licence výukových a vzdělávacích portálů apod.). Prověřte, jaké má škola uzavřené dodavatelské smlouvy (na dobu určitou, neurčitou), kde je možné ušetřit. Zkontrolujte, zda jsou aktuální smlouvy výhodné, pokud ne, změňte je, uspoříte provozní náklady.

ZAŘÍDÍTE VÍCEZDROJOVÉ FINANCOVÁNÍ ŠKOLY.

Jak na to?

1. Vypracujte tzv. fundraisingovou strategii školy. Určete konkrétní odpovědnou osobu, která důsledně projede všechny dostupné grantové výzvy a určí ty, v nichž můžete/budete žádat o peníze. Určete konkrétní odpovědnou osobu, která osloví firmy a významné osobnosti v regionu a přizve je ke spolupráci.
2. Určete konkrétní osobu, která bude mít za úkol plánovat v menším týmu pedagogů školní projekty. Vypracujte v menších školních týmech projektové záměry připravené na vhodnou dotační příležitost. Jakmile se objeví vhodná grantová výzva, zpracujte grantovou žádost a podejte jí. Pokud na poprvé neuspějete, nevádí! Na neúspěšných pokusech se učíte, jak být příště lepší! Vytvořte spolek, který se soustředí na získávání financí a sponzorské dary na akce pro děti, materiál na akce, apod. (např. klub přátel dětí, v němž jsou zapojeni rodiče i zaměstnanci).

Více informací k financování potřeb škol najdete v příloze 7 a 8.

KOMUNIKUJETE O FINANČNÍCH POTŘEBÁCH ŠKOLY JASNĚ A PRAVIDELNĚ SE ZŘIZOVATELEM ŠKOLY A SNAŽÍTE SE ZÍSKAT FINANCE OD ZŘIZOVATELE NA POKRYTÍ TĚCH POTŘEB, KTERÉ NELZE HRADIT Z GRANTŮ.

Jak na to?

Zmapujte náklady školy. Vyhledejte všechny dostupné grantové výzvy pro školy. Které z výdajů lze financovat z grantů? Které nikoliv? Teprve potom žádejte zřizovatele o dofinancování těch nákladů, které nelze hradit jinými prostředky.

POKUD SI S VÝŠE UVEDENÝMI BODY NEVÍTE RADY, NAJMĚTE ODBORNÍKA – FUNDRAISERA/ PROJEKTOVÉHO MANAŽERA, NEBO POŽÁDEJTE O POMOC S MANAGEMENTEM PROJEKTU RODIČE ŽÁKŮ.

Jak na to?

Management školy si najme odborníka, jehož zodpovědností bude vyhledávat dotační možnosti na základě strategického plánu školy/administrovat projekty. Je možné se domluvit se zřizovatelem, že proběhne “rok na zkoušku”, kdy tohoto pracovníka finančně podpoří.

INSPIRACE Z JINÉ ŠKOLY:

Na ZŠ Sedmkráska v Rožnově pod Radhoštěm fundraising dlouhodobě zajišťoval ředitel školy s podporou svého kolegy. Poté ředitel přijal fundraisera a celou agendu mu předal. Plat fundraisera hradil jako dar škole místní podnikatel. Během prvního roku své činnosti získal fundraiser pro školu grantovou podporu, ze které jej bylo možné dále financovat.

3

PRIORITA Č. 3

ROZVÍJET KOMUNIKACI S RODIČI A VTÁHNOUT JE DO DĚNÍ ŠKOLY

JIŽ NYNÍ MŮŽETE KOMUNIKACI S RODIČI ZLEPŠIT TÍM, ŽE:

SESTAVÍTE REJSTŘÍK KOMUNIKAČNÍCH PRAVIDEL A NÁSTROJŮ, KTERÉ UČITEL V RŮZNÝCH PŘÍPADECH VYUŽÍVÁ.

Jak na to?

Sestavte s kolegy seznam situací, kdy potřebujete komunikovat s rodiči a určete, jak taková komunikace bude probíhat:

- Kdo ze školy kromě Vás by měl být na schůzce přítomný?
- Setkáte se s rodiči osobně nebo využijete email, telefon?
- Jaký by měl být ideální výsledek schůzky?
- Jaké informace a jakým způsobem je rodičům sdělíte?
- Na co se budete rodičů ptát?
- Na co by se mohli rodiče ptát Vás?

NA JINÝCH ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH SE OSVĚDČILY TYTO ZPŮSOBY KOMUNIKACE:

- **školní/žakovský deník** - namísto žakovské knížky, ale známky v něm uvedeny nejsou (jsou vedeny elektronicky) - obsahuje obecné informace: třídní schůzky, prázdniny; hlavní body školního řádu; odměny a kázeňská opatření, společná pravidla pro žáky i pro rodiče, standard školy, známka na vysvědčení a její složky (znalosti a studijní dovednosti, aktivní práce a odpovědnost, postoje žáka a chování ve výuce); omluvný list; jiná sdělení; domácí úkoly; přehled učiva v daném ročníku;
- **postupné zavádění slovního hodnocení;**
- **dotazy ředitele přímo na webových stránkách** (jako například v Základní škole T. G. Masaryka v Milovicích: <http://www.zsmilovice.cz/dotazy-reditele-2/>).

VNÍMÁTE KOMUNIKACI S RODIČI JAKO JEDNU Z PROFESNÍCH KOMPETENCÍ PEDAGOGŮ A ROZVÍJÍTE JI VE SVÉM PEDAGOGICKÉM SBORU PROSTŘEDNICTVÍM TRÉNINKŮ.

Jak na to?

Potřebujete trénink asertivní nebo nenásilné komunikace, trénink zpětné vazby nebo krizové komunikace? Zkuste oslovit firmy, které se věnují soft skills a personalistice ve vašem regionu, zda by pro Váš pedagogický sbor uspořádali školení bez nároku na honorář. Mnoho firem je ochotno školy podpořit, ale je třeba přijít s poptávkou.

V Karlovarském kraji je devět škol s certifikací “Rodiče vítáni” <http://www.rodicevitani.cz/>. Oslovte některou z těchto škol a doptejte se na to, jak rozvíjet zapojení rodičů do života školy. I Vaše škola může v budoucnu získat certifikát.

OTEVŘETE ŠKOLU RODIČŮM.

Jak na to?

Dejte rodičům příležitost poznat vaše kolegy a běžný školní den osobně. Uspořádejte den otevřených dveří pro rodiče a ukázkové hodiny výuky (výborně se hodí například angličtina). Určete si s kolegy též konzultační hodiny pro rodiče - čas, kdy Vás mohou rodiče navštívit a hovořit o důležitých tématech. Nebo se jen setkejte v cukrárně nad šálkem čaje.

NECHÁTE RODIČE, ABY SE AKTIVNĚ ZÚČASTNILI VÝUKY, A ZÁROVEŇ NECHÁTE PEDAGOGY, ABY NAVŠTÍVILI BLÍZKÉ MATEŘSKÉ ŠKOLY, ALTERNATIVNÍ PŘEDŠKOLNÍ ZAŘÍZENÍ A MATEŘSKÁ CENTRA, KDE MOHOU PŘEDSTAVIT PROSTŘEDÍ VAŠÍ ZÁKLADNÍ ŠKOLY.

Jak na to?

Nestíháte a práce se na Vás jen hrne? Dejte prostor rodičům, kteří Vám mohou na dobrovolné bázi pomoci. Každý dospělý něco dobře umí a jistě neodmítne představit svou profesi/koníčka žákům ať už v rámci jednorázové akce nebo jako volnočasový kurz. Aktivní rodiče mohou Vaši třídu a Vás doprovodit též na exkurze nebo jiné akce mimo školu. Skvěle se zapojí i prarodiče. Nebojte se požádat o spolupráci.

Dejte rodičům příležitost zažít úspěch svých dětí. Neformální akce školy jsou pro to skvělou příležitostí - osvědčilo se uspořádat ples, zahradní slavnost na konci školního roku nebo žákovský koncert. Vzniká tak prostor pro to, poznat rodiče blíže. Dobrovolnictví můžete trvale zakotvit ve svém školním vzdělávacím programu. Pro potřeby základní školy lze dobrovolnictví upravit smluvním vztahem mezi školou a dobrovolníkem.

VÍCE INFORMACÍ K TÉMATU ROZVÍJENÍ VZTAHŮ S RODIČI NAJDETE V PŘÍRUČCE:

FELCMANOVÁ, A.; ČÁP D.; TITĚROVÁ K.; VÁVROVÁ P.: *Rodiče-nečekání spojenci; Jak rozvíjet partnerský dialog mezi školou a rodinou; Praha: Člověk v tísni, o.p.s., vzdělávací program Varianty; 2013; ISBN 978-80-87456-45-3. Dostupné online: http://www.varianty.cz/download/pdf/pdfs_234.pdf*

S RODIČI KOMUNIKUJETE I O TÉMATU ZÁŠKOLÁCTVÍ A OMLouvÁNÍ HODIN.

Jak na to?

Důležité je, aby se ujasnily a zveřejnily informace rodičům, s kým a jak řešit absence dětí, a jaký bude další postup, pokud nebude dítě chodit do školy.

VÍCE INFORMACÍ K TÉMATU ZÁŠKOLÁCTVÍ V PŘÍRUČCE:

ŠOTOLA, J. a kol.: *Systémová spojení. Spolupráce jako nástroj překonávání důsledků sociálního začleňování ve vzdělávání; Praha: Člověk v tísni, o.p.s.; 2013; ISBN 978-80-87456-25-5. Dostupné online: http://www.clovekv tisni.cz/uploads/file/1386083287-systemova%20propojeni_tisk.pdf*

4

PRIORITA Č. 4

ZAJISTIT FUNKČNÍ SPOLUPRÁCI MEZI ORGANIZACEMI, KTERÉ SE PODÍLÍ NA PÉČI O DÍTĚ/ŽÁKA

(OSPOD, PPP, POLICIE ČR, NNO APOD.)

JIŽ NYNÍ MŮŽETE ZLEPŠIT SPOLUPRÁCI MEZI ORGANIZACEMI A INSTITUCEMI TÍM, ŽE:

NENECHÁTE SE ODBÍT! PTÁTE SE, CO BY PEDAGOGOVÉ OD PORADENSKÝCH ZAŘÍZENÍ, DALŠÍCH ORGÁNŮ A INSTITUCÍ POTŘEBOVALI. TYTO POTŘEBY POTÉ NEÚNAVNĚ SDĚLUJETE PŘÍSLUŠNÝM PORADENSKÝM ZAŘÍZENÍM, DALŠÍM ORGÁNŮM A INSTITUCÍM A SNAŽÍTE SE ZPROSTŘEDKOVAT VZÁJEMNOU SPOLUPRÁCI.

Jak na to?

Ptejte se pedagogů ve své škole, jak se jim s dalšími institucemi spolupracuje, a co by se dalo na spolupráci zlepšit. Oslovte úsek školství MěÚ Ostrov s žádostí o uspořádání schůzky základních škol a institucí, případně sami iniciujte schůzku na Vaší škole se zástupci institucí a pedagogy za účelem nastavení postupů při řešení různých životních situací žáků.

POVĚŘÍTE VÝCHOVNÉHO PORADCE A METODIKA PREVENCE SESTAVENÍM REJSTŘÍKU INSTITUCÍ, NA KTERÉ SE ŠKOLA NEBO RODIČE ŽÁKA OBRACEJÍ V PŘÍPADĚ JEDNOTLIVÝCH PŘÍPADŮ RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ.

Jak na to?

Pokud potřebuje žák péči, kterou nemůže zajistit škola ani poradenská zařízení, zkuste se obrátit na neziskovou organizaci poskytující danou sociální službu. Jejich seznam pro celý Karlovarský kraj je možné najít zde:

http://www.kr-karlovarsky.cz/krajsky-urad/cinnosti/Documents/Katalog_poskytovatelu.pdf

POŽÁDÁTE NEZISKOVÉ ORGANIZACE V REGIONU, ABY ZAJISTILY SPOLUPRÁCI S PRACOVNÍKEM V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH, POPŘ. MEDIAČNÍM PRACOVNÍKEM PRO ŠKOLU, KTERÝ FUNGUJE JAKO MEZIČLÁNEK MEZI ŠKOLOU, RODINOU ŽÁKA, PŘÍPADNĚ DALŠÍMI ORGANIZACEMI.

Jak na to?

V případě, že identifikujete problémy u žáka z nepodnětného rodinného prostředí, neváhejte kontaktovat pracovníci neziskové organizace Člověk v tísni, o.p.s. Alexandru Farkalínovou (email: alexandra.farkalinova@clovekvtsni.cz). Společně si vydefinujte potřeby dětí, rodičů a školy a naplánujte další postup.

VYBERETE VE SPOLUPRÁCI SE ŠKOLNÍM METODIKEM PREVENCE A VÝCHOVNÝM PORADCEM PARTNERSKOU ORGANIZACI PRO KONSULTACE A PORADENSTVÍ V OBLASTI VÝCHOVY A PŘÍPADNOU POMOC PŘI PŘÍPRAVĚ NEBO REALIZACI MINIMÁLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU.

Jak na to?

Víte, jaké služby školám poskytují pedagogické poradny? Kromě posudků se jedná i o bezplatné konzultace s pedagogy, poradenství a metodické vedení pedagogů. Poradna Vám může poradit, jak jednat s dalšími institucemi (orgán sociálně-právní ochrany dítěte, Policie ČR) při řešení výchovných nebo rodinných problémů žáka. Kontaktujte odborníky a řešte problémy Vašich žáků systémově.

O SLUŽBÁCH PORADEN

kteří vyplývají z vyhlášky č. 72/2005 Sb., se více dozvíte zde:

http://www.nuv.cz/uploads/poradenstvi/legislativa/vyhlaska_72_2005_novela_2011.pdf

Kontaktujte pedagogicko-psychologickou poradnu Karlovarského kraje:

<http://www.pppkv.cz/detail/12/karlovy-vary>

ZAJISTÍTE PRAVIDELNÉ ŠKOLENÍ A SETKÁVÁNÍ METODIKŮ PREVENCE A VÝCHOVNÝCH PORADCŮ V OBLASTI PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ ŽÁKŮ, ŘEŠENÍ MODELOVÝCH PŘÍPADŮ INTERVENCE A KARIÉRNÍHO PORADENSTVÍ. V PŘÍPADĚ NUTNOSTI UMOŽNÍTE VÝCHOVNÝM PORADCŮM A METODIKŮM PREVENCE SPECIALIZAČNÍ STUDIUM V DANÉ OBLASTI.

Jak na to?

Potřebovali byste vědět, co dělat v různých případech rizikového chování žáků? Na koho se obrátit a kdo má být do řešení situace zapojen? Osvěžte si své znalosti v metodickém pokynu ministerstva: Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (č. j. 21291/2010 – 28). Poté jednotlivé postupy přizpůsobte potřebám Vaší školy.

AKTUÁLNÍ INFORMACE

z oblasti výchovného poradenství, primární prevence a informace o specializačním studiu a dalším vzdělávání najdete zde:

- Asociace výchovných poradců: <http://www.asociacevp.cz/>
- Prevence rizikového chování: <http://www.prevence-info.cz/>

Motivujte Vašeho výchovného poradce nebo metodika prevence, aby se stýkal s ostatními metodiky a poradci v regionu a pozval na tato setkání i metodičku prevence z pedagogicko-psychologické poradny. Na schůzce mohou společně hledat řešení problémů svých žáků, sdílet tipy, dobrou praxi a postupy komunikace s rodiči. Vezměte kvalitu výchovné práce do svých rukou.

PODPORUJETE DĚTI ZE SOCIÁLNĚ ZNEVÝHODNĚNÉHO PROSTŘEDÍ PŘI PŘECHODU Z MŠ DO ZŠ.

Jak na to?

Spolupracujte s MŠ a zajistěte, aby proběhla adaptace dětí na školní prostředí již v předškolním věku. Nejprve ve spolupráci s MŠ připravte plán, jak děti postupně seznamovat s prostředím školy: naplánujte návštěvy dětí z MŠ ve Vaší škole, společné aktivity během odpolední družiny nebo informační setkání a ukázkové hodiny pro rodiče dětí předškolního věku.

5

PEIORITA Č. 5

ZAJISTIT SPECIALISTY PRO ŠKOLY

(PSYCHOLOG, LOGOPED, SPECIÁLNÍ PEDAGOG, SPRÁVCE INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ)

JIŽ NYNÍ MŮŽETE ZAJISTIT SPECIALISTU NEBO ZVÝŠIT ŠANCE NA JEHO ZÍSKÁNÍ PRO SVOU ŠKOLU TÍM, ŽE:

INFORMUJETE ZŘIZOVATELE O KONKRÉTNÍCH POTŘEBÁCH ŠKOLY V OBLASTI LOGOPEDIE, SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKY, PSYCHOLOGIE A SLUŽEB Z OBLASTI INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ.

Jak na to?

Informujte na pravidelných schůzkách zřizovatele o naléhavosti zajištění odborné péče pro žáky. Se zřizovatelem konzultujte nejen finanční záležitosti školy, ale také její vizi, směřování, priority. Kvalita zůstává ve výchovně-vzdělávacím procesu důležitá, právě když se "hraje" o počet žáků ve škole. Kvalitní nabídka, do které patří i zajištění specialistů, může být rozhodující při volbě školy pro mnoho rodičů. Pokud se škola nějakým směrem profiluje, může nabídnout něco jiného a odlišit se od ostatních. Informovaný zřizovatel, jenž tuto vizi podporuje, ji dokáže dále komunikovat směrem k veřejnosti.

MĚJTE PŘEHLED O TOM, JAKÉ ODBORNÉ PORADENSKÉ SLUŽBY POTŘEBUJÍ VAŠI ŽÁCI A PEDAGOGOVÉ A SDÍLEJTE SPOLEČNÉ ODBORNÍKY SE SPŘÁTELENÝMI ŠKOLAMI NA ZÁKLADĚ PARTNERSKÉ SMLOUVY.

Jak na to?

Zjistěte, jaké odborné poradenské služby Vašim žákům a pedagogům ve škole nejvíce chybí. Navrhněte, kolik času by odborník potřeboval na pokrytí potřeb Vaší školy. Nedostatek odborníků řeší prakticky všechny školy. Navažte na dobrou praxi z projektu a společně se sejděte. Na setkání může být přítomen management škol, ale také výchovní poradci, kteří mají přehled o počtu žáků s potřebou odborné péče. Přizvěte i pracovníky speciálně pedagogického centra a pedagogicko-psychologické poradny. Tématem setkání bude definovat společný koncept sdílení odborníků, potřebu konkrétních odborníků, výše jejich úvazků a náplň práce. Jakmile budete vědět, jaký je Váš cíl, lépe se budou organizovat další kroky. Pro začátek lze kontaktovat školu, kde školní poradenské pracoviště funguje, a zjistit jejich zkušenosti. Finanční prostředky na odborníka je možné řešit po domluvě se zřizovatelem, žádostí o dotaci nebo domluvou na sdílení odborníků na základě partnerské smlouvy mezi školami.

SMĚŘUJETE KE ZŘÍZENÍ ŠKOLNÍHO PORADENSKÉHO PRACOVÍŠTĚ, POKUD JE TO PRO VAŠI ŠKOLU FINANČNĚ UDRŽITELNÉ.

Jak na to?

Nastudujte dostupné informace a zákony k tématu školního poradenského pracoviště. A poté záměr představte školní radě, zřizovateli a sdružení rodičů a přátel školy. Pokud získáte většinovou podporu tohoto záměru, začněte hledat finanční prostředky.

Více informací o školním poradenském pracovišti najdete v příloze 9.

OD VÝCHOVNÉHO PORADCE VE SVÉ ŠKOLE MÁTE K DISPOZICI PŘEHLED O POČTU ŽÁKŮ, KTEŘÍ VYŽADUJÍ SPECIÁLNÍ PÉČI/PODPORU, O MÍŘE JEJICH PODPORY A O JEJICH POTŘEBÁCH. TYTO INFORMACE DÁLE PŘEDÁVÁTE SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÉMU CENTRU A PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKÉ PORADNĚ A NA JEJICH ZÁKLADĚ DEFINUJETE POPTÁVKU SLUŽEB U TĚCHTO INSTITUCÍ.

Jak na to?

Požádejte výchovného poradce na Vaší škole, aby učinil depistáž a poté Vám poskytl výsledky depistáže. Ty Vám budou sloužit jako podklad pro jednání se speciálně pedagogickým centrem nebo pedagogicko-psychologickou poradnou. Sjednejte si s těmito institucemi schůzku a nastavte systém poskytování služeb a poradenství Vaší škole.

ZAJISTÍTE NA WEBU ŠKOLY, PŘÍP. NA NÁSTĚNKÁCH VE ŠKOLE KONTAKTY NA SPECIALISTY (PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKÁ PORADNA, SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÉ CENTRUM, NEZISKOVÉ ORGANIZACE APOD.).

Jak na to?

Ověřte, že výchovný poradce a školní metodik prevence mají přehled o možných dalších službách pro žáky a rodiče. Zajistěte, aby jejich seznam zbyl zveřejněn také na webu školy. V případě zájmu rodičů je možné domluvit se s odborníky na uspořádání vzdělávacího semináře pro rodiče.

6

PRIORITA Č. 6

ZAJISTIT/PROHLouBIT SPOLU- PRÁCI SE ZŘIZOVATELEM ŠKOLY

JIŽ NYNÍ MŮŽETE PROHLouBIT VZTAH SE ZŘIZOVATELEM TÍM, ŽE:

PRAVIDELNĚ FORMÁLNĚ I NEFORMÁLNĚ KOMUNIKUJETE SE ZŘIZOVATELEM O POTŘEBÁCH ŠKOLY A O AKTUÁLNÍCH ÚSPĚŠÍCH, PROBLÉMECH, POSKYTUJETE PROSTORY ŠKOLY KE KULTURNÍM A KOMUNITNÍM AKTIVITÁM V OBCI.

Jak na to?

Vyjednejte si harmonogram schůzek v průběhu následujícího školního roku s Vaším zřizovatelem, abyste měli jistotu, že Vaše potřeby budou vyslechnuty. Na každou schůzku si připravte body, které potřebujete se zřizovatelem projednat. V dostatečném časovém předstihu před schůzkou informujte o jejím konání pedagogy, školskou radu a další aktéry, kteří Vám mohou dát zajímavé podněty pro schůzku se zřizovatelem. Na schůzce zřizovateli nabídněte podporu při realizaci komunitních záměrů v obci (např. konání obecní slavnosti na pozemku školy atd.).

VYUŽÍVÁTE VŠECHNY DOSTUPNÉ MOŽNOSTI PRO VYJEDNÁVÁNÍ SE ZŘIZOVATELEM.

Jak na to?

Zúčastněte se zasedání zastupitelstva v obci, zvláště když se projednává školská problematika. Můžete tak reagovat na dotazy zastupitelů a vyjádřit svůj názor. Zároveň tím dáváte najevo, že se zajímáte o rozvoj obce. Nezapomínejte též na pravomoci a funkci školské rady, vyzývejte školskou radu k aktivitě a k projednávání důležitých témat školy.

VYNIKÁTE V URČITÉ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI A ZŘIZOVATEL MŮŽE BÝT TEDY HRDÝ NA TO, ŽE PRÁVĚ VAŠE ŠKOLA JE SOUČÁSTÍ OBCI.

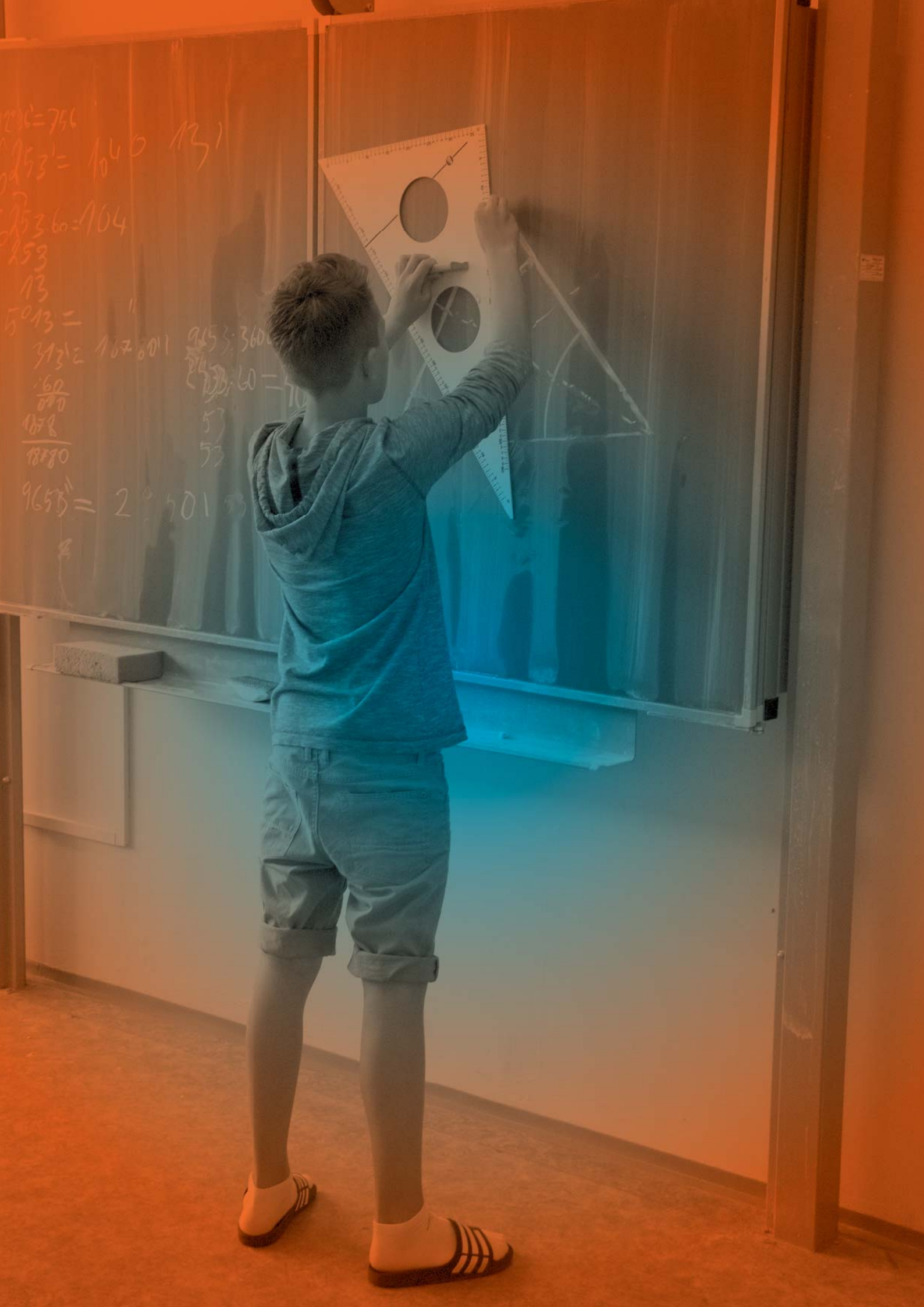
Jak na to?

Zmapujte své silné stránky své školy. Zjistěte v anketě, co si obyvatelé Vaší obce přejí ve vztahu k Vaší škole. Na jaká témata byste měli klást ve vzdělávání důraz? Poté ve školní radě diskutujete o tom, že by se Vaše škola v zájmu jejího udržení a prestiže profilovala na určitou vzdělávací oblast. Může jít například o posílení jazykového vzdělávání, multikulturní vzdělávání nebo například environmentální vzdělávání.

Podnikajte společně se žáky aktivity prospěšné pro obec a nechte žáky prezentovat výsledek aktivit starostovi či zastupitelstvu. Můžete například zmapovat "černé skládky", zajistit úklid v obci, oprášení a zviditelnění obecních zajímavostí. Buďte své obci prospěšní.

Na této mapě můžete vidět, do jakých projektů se školy zapojují a jak se profilují:
<http://www.eduin.cz/mapa-aktivnich-skol/>

VZNIK STRATEGIE A JEJÍ NÁVAZNOST NA VZDĚLÁVACÍ POLITIKU ČR

VZNIK STRATEGIE A JEJÍ NÁVAZNOST NA VZDĚLÁVACÍ POLITIKU ČR

Strategie rozvoje základního vzdělávání ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Ostrov (dále jen oblast ORP Ostrov) vznikla v období od června 2014 do června 2015 v rámci projektu „Podpora rozvoje vzdělávání na školách oblasti ORP Ostrov“.

Do oblasti ORP Ostrov spadá 10 základních škol, které se nacházejí v 8 obcích. Jedná se o školy v nížinné a horské oblasti ORP Ostrov. Základní školy jsou buď úplné, nebo málotřídní, s různou úrovní materiálního vybavení, s různým počtem žáků. Horské školy mají dlouhodobě udělenou výjimku ze státem stanoveného minimálního počtu žáků v základní škole.

Na základě SWOT a STEP analýzy, pracovních setkání, kulatých stolů, mapování potřeb všech aktérů (žáci, rodiče, pedagogové, management škol, zřizovatelé, správa ORP, krajský úřad, Pedagogicko-psychologická poradna Karlovarského kraje) bylo definováno sedm základních priorit v oblasti školství.

Strategické plánování zohlednilo tři úrovně – školní, obecní a lokální (oblast ORP Ostrov). Školy v rámci projektu zpracovaly své strategické plány rozvoje na období 2015 - 2018. Obecní úroveň strategií je shrnuta do tzv. „karet rozvoje vzdělávání v obci“. Karty jsou zaměřeny na několik klíčových oblastí vyplývajících z potřeb vyjádřených ve školní strategii a ze schůzek se zástupci obcí a ředitelů škol. Lokální úroveň tvoří strategie rozvoje vzdělávání v celé oblasti ORP Ostrov, proto jsou navrhovaná opatření cílena na spolupráci různých subjektů a škol v ORP. Hlavní odpovědnost často nese Městský úřad Ostrov, jenž vykonává přenesenou působnost pro obce na území ORP Ostrov. Strategie rovněž zahrnuje tipy a doporučení, co mohou dělat samy obce a školy, resp. starostové a ředitelé škol.

Vzdělávací strategie přímo navazuje na tyto strategické dokumenty:

- Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020,
- Národní akční plán inkluzivního vzdělávání 2010-2013,
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Karlovarského kraje 2012,
- Strategie rozvoje mikroregionu Svazek obcí Bystřice,
- Strategický plán rozvoje města Ostrova.

Strategie je koncipována jako obecný základ pro tvorbu vzdělávací politiky v oblasti ORP Ostrov a předpokládá vytvoření dalších koncepčních dokumentů zaměřených na rozvoj vzdělávání v regionu.

Harmonogram tvorby strategie:

HARMONOGRAM TVORBY LOKÁLNÍ STRATEGIE													
2014						2015							
6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	
case study školy		SWOT analýza školy						strategie školy					
								strategie obce					
		STEP analýza						tvorba lokální strategie					
SWOT				SWOT analýza					SWOT analýza				
1. kulatý stůl				2. kulatý stůl	pracovní skupina	pracovní skupina	3. kulatý stůl		4. kulatý stůl	pracovní skupina		závěrečný stůl	

PROCES TVORBY STRATEGIE:

Kulaté stoly a pracovní skupiny

Kulatých stolů a setkání pracovních skupin se účastnili zástupci základních škol a jejich zřizovatelé, zástupci Orgánu sociálně-právní ochrany dítěte Ostrov, zástupci Krajského úřadu Karlovarského kraje, Policie ČR, školského poradenského pracoviště a neziskových organizací.

Účastníci definovali klíčové problémy a priority strategie. Společně hledali řešení a navrhli opatření a jejich očekávané výsledky. Pracovní tým organizace Člověk v tísni, o. p. s. na základě analýz, výstupů setkání pracovních skupin, kulatých stolů a individuálních konzultací s odborníky rozpracoval navržená opatření a zpracoval vzdělávací strategii.

SWOT analýza

První návrh SWOT analýzy vznikl v rámci 1. kulatého stolu. Na dalším setkání účastníci prioritizovali jednotlivé faktory. Dále na SWOT analýze pracovali metodičky s využitím existujících strategických dokumentů, statistických dat a analytických podkladů města.

STEP analýza

Výzkum probíhal na několika úrovních: strukturované rozhovory s řediteli všech zapojených základních škol v oblasti ORP Ostrov, skupinové rozhovory s rodiči z vybraných škol, analýza statistik Českého statistického úřadu, podkladů krajského úřadu, rozpočtů škol, krajského rozpočtu pro oblast vzdělávání, strategických dokumentů škol, obcí a tematických strategických dokumentů Karlovarského kraje.

Konzultace s odborníky

Světlana Sojková (bývalá vedoucí odboru školství v Sokolově), Alexandra Fürbachová (vedoucí odboru plánování a investic, MěÚ Ostrov), Jitka Topičová (ředitelka ZŠ a MŠ Regionu Karlovarský venkov), Michal Kandler (lokální konzultant, Agentura pro sociální začleňování), Romana Svobodová (vedoucí sociálního odboru, Magistrát města Karlovy Vary), Anna Procházková (ekonomka ZŠ a MŠ Regionu Karlovarský venkov)

Konzultanti navrhovaných opatření z institucí a organizací:

Pedagogicko-psychologická poradna Karlovarského kraje, Krajský úřad Karlovarského kraje, Městský úřad Ostrov, sekce Varianty - Člověk v tísni, o.p.s.

Dokumenty škol

Metodičky tvorby lokálních koncepcí zpracovali případové studie škol, školní SWOT analýzy a strategické plány rozvoje škol na období 2015 - 2018.

SWOT ANALÝZA OBLASTI ŠKOLSTVÍ V REGIONU ORP OSTROV

SWOT analýza vznikala v rámci projektu „Podpora vzdělávání ve školách oblasti ORP Ostrov“, v období červen 2014 - duben 2015.

Jako podklad pro SWOT analýzu sloužily:

- územně analytické podklady pro oblast ORP Ostrov,
- data Českého statistického úřadu - Nejnovější údaje o kraji,
- Plnění a aktualizace Strategického plánu rozvoje města Ostrova za rok 2013,
- Strategie rozvoje mikroregionu Svazek obcí Bystřice,
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Karlovarského kraje 2012
- Školská inkluzivní koncepce kraje - Hlavní zjištění výzkumu vzdělávání žáků se speciálními potřebami v Karlovarském kraji,
- zápisy z kulatých stolů, které byly uskutečněny v rámci projektu „Podpora vzdělávání ve školách oblasti ORP Ostrov“,
- STEP analýza oblasti školství v regionu ORP Ostrov, která byla zpracována v rámci projektu „Podpora vzdělávání ve školách oblasti ORP Ostrov“.

Níže najdete stěžejní informace ze SWOT analýzy. Celý text SWOT analýzy stejně jako údaje o zdrojích dat je k dispozici v příloze 1.

JAKÉ JSOU SILNÉ STRÁNKY LOKALITY?

V socioekonomické oblasti:

- existence průmyslové zóny v Ostrově (prostor pro investory),
- kvalitní životní prostředí a lokalizace na úpatí a hřebenech Krušných hor (možnosti pro sportování i relaxaci),
- vysoký potenciál pro rozvoj cestovního ruchu (výhodná poloha v blízkosti významného lázeňského města a hranic se SRN, dostatek historických a kulturních památek, Krušné hory),
- bohaté zkušenosti města Ostrov s čerpáním finančních prostředků ze strukturálních fondů, úspěšné projekty.

V oblasti školství:

- dostupnost základních škol v obcích (v roce 2015 má 8 ze 14 obcí ZŠ),
- tradice ZŠ v malých obcích, snaha zřizovatelů udržet obecní školu v chodu i za cenu financování škol tím, že je základní škole udělena výjimka, která umožňuje fungování školy při nižší počtu žáků, než je státem stanovená hranice počtu žáků,
- všechny ZŠ v oblasti ORP Ostrov mají zkušenosti s individuální integrací žáků, na ZŠ J. V. Myslbeka Ostrov probíhá rovněž skupinová integrace žáků,
- široká nabídka zájmové činnosti v Ostrově zajištěná Městským domem dětí a mládeže Ostrov a Základní uměleckou školou Ostrov.

JAKÉ JSOU SLABÉ STRÁNKY LOKALITY?

V socioekonomické oblasti:

- úbytek počtu obyvatel vlivem vystěhování se z regionu (pokles o 4% v období let 2009-2013) - zejména v horských obcích, v nížinné oblasti se počet obyvatel výrazně nemění,
- nepříznivá vzdělanostní struktura obyvatel (bez vzdělání 1%, základní vzdělání vč. neukončeného 23%, nízký podíl vysokoškolsky vzdělaných 6% a vyšší odborné jen 1%),
- vysoká míra registrované nezaměstnanosti v porovnání s údaji za Karlovarský kraj a celou Českou republiku, dlouhodobě špatná uplatnitelnost absolventů středních škol na trhu práce,
- nedostatek volných pracovních míst (počet nezaměstnaných se pohybuje v průběhu let 2009-13 kolem 2000 a počet volných pracovních míst klesl na konci roku 2013 na pouhých 35).

V oblasti školství:

- velké vytížení ředitelů malých škol (sloučené funkce - ředitel, manažer, učitel, vedení projektů a získávání financí, odhadem 30% pedagogická práce, 70% provozní manažer),
- špatná zastupitelnost pedagogických pracovníků na horských školách (málo početné pedagogické sbory), velké zatížení kvůli kumulaci funkcí a administrativě,
- nedostatek finančních prostředků v rozpočtu škol na materiální vybavení a na rekonstrukce budov v horské oblasti,
- nedostatek služeb logopeda, který by mohl vést učitele s logopedickým kurzem, pouze 4 učitelé v ORP Ostrov mají logopedický kurz,
- malá nabídka volnočasových aktivit a mimoškolního vzdělávání v malých obcích,
- absence služeb školního psychologa a specialistů přímo ve školách,
- kumulace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) na některých školách na základě jejich pověsti nebo na základě faktu, že ve spádové oblasti školy žijí rodiny ohrožené soc. vyloučením
- chybějící podpora pro nadané děti (existence programů pouze pro znevýhodněné děti),
- nevyužitá kapacita ZŠ, hlavně v horských oblastech,
- kompetenční vakuum v oblasti školství na úrovni ORP Ostrov (chybí metodická podpora pro školy a platforma pro setkávání subjektů, kteří se věnují jakékoliv formě péče o žáky).

PŘÍLEŽITOSTI:

Pro společnost a obce v oblasti ORP Ostrov:

- získání dalších investorů pro rozšíření průmyslové zóny v Ostrově (růst zaměstnanosti regionu),
- možnost čerpání finančních prostředků z krajských, národních a evropských dotačních titulů,
- vypracování socioekonomické a demografické analýzy vývoje ORP a na jejím základě úprava fungování sociálních služeb a školství v regionu - společné řešení školské a sociální problematiky.

Pro školy v oblasti ORP Ostrov:

- posilování komunikace mezi zřizovateli a školami a nastavení efektivního hospodaření škol, včetně možnosti vytvořit svazkovou školu,
- užší spolupráce v Ostrově mezi zřizovatelem škol a školami (např. zřízením odboru školství/posílením úseku školství),
- posílení informovanosti veřejnosti o tématu školství v oblasti ORP,
- správa ORP plní sjednocovací funkci mezi různými aktéry v oblasti ORP Ostrov (aktéři v tomto případě jsou: veřejnost-školy-zřizovatelé a další subjekty, které se věnují jakékoliv formě péče o žáky, tzn. neziskové organizace, pedagogicko-psychologická poradna, OSPOD atd.),
- správa ORP iniciuje vytváření koncepce rozvoje vzdělávání v regionu a podílí se na jejím naplňování,

- spolupráce škol a dalších subjektů působících v oblasti sociálních služeb určených rodinám se sociálním znevýhodněním,
- posílení spolupráce s neziskovými organizacemi, které se věnují dětem ve volném čase, případně pracují na doučování dětí nebo se věnují práci se sociálně znevýhodněnými rodinami,
- dostupná nabídka možností dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) v kraji mimo oblast ORP Ostrov,
- zavedení kariérního systému pro pedagogické pracovníky.

HROZBY:

Pro společnost v oblasti ORP Ostrov:

- růst počtu nezaměstnaných v regionu a tím i počtu obyvatel ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením,
- zvýšení odlivu mladé generace z oblasti ORP Ostrov,
- nižší zastoupení vysokoškolsky vzdělaných občanů v populaci kraje,
- snížení atraktivity obce pro obyvatele z důvodu absence občanské vybavenosti při odlivu obyvatel a zániku základních škol.

Pro školy v oblasti ORP Ostrov:

- úbytek populace horské oblasti a narůstající náklady na provoz školských zařízení mohou ohrozit existenci škol v horské oblasti,
- různá úroveň inkluzivního přístupu k vyučování v jednotlivých školách v Ostrově, která může vést ke zvýšené kumulaci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami pouze na některých školách v Ostrově, vznik škol stigmatizovaných sociálním vyloučením,
- zvyšující se počet žáků s předčasně ukončenou školní docházkou a s nižší mírou uplatnění na trhu práce,
- nedostatečná finanční podpora ze strany Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) v materiální oblasti, DVPP a podpory inkluzivních opatření pro základní školy, které disponují malým počtem žáků.

▶ ZÁVĚR A CO DÁL?

Strategie vymezila hlavní priority rozvoje základního vzdělávání v oblasti ORP Ostrov. Je prvním strategickým dokumentem obdobného charakteru a byla koncipována jako obecný základ pro tvorbu vzdělávací politiky v této oblasti. Strategie definuje minimální soubor činností, které podporují rozvoj základoškolského vzdělávání v regionu ORP Ostrov, a proto předpokládá navazující kroky potřebné pro úspěšnou implementaci navržených opatření.

Jedním z těchto kroků je aktualizace koncepčních dokumentů zaměřených na rozvoj vzdělávání v regionu. Dalším nezbytným krokem je zajištění systémové podpory základních škol a navázání na projekt „Podpora vzdělávání ve školách oblasti ORP Ostrov“. Předpokládáme, že systémová podpora by byla opět realizována prostřednictvím projektu, který systematicky řeší téma základoškolského vzdělávání na úrovni ORP Ostrov.

Návrh navazujícího projektového záměru pro území ORP Ostrov:

SYSTÉMOVÁ PODPORA ŠKOL V LOKALITĚ ORP OSTROV

doporučené aktivity:

- **Zajištění specialistů (psychologové, speciální pedagogové, logopedi) a reedukačních aktivit v základních školách**
 - škola bude moci využít nabízených speciálních poradenských služeb v oblasti školního psychologického poradenství, logopedické prevence a náprav, speciálně pedagogického poradenství a získá zdroje na systém individuálních a reedukačních náprav.
- **Podpora pedagogických sborů a managementu škol**
 - supervize, koučink, teambuilding a vzdělávací kurzy na míru pro pedagogy i management základních škol.
- **Podpora síťování a vzájemné výměny zkušeností**
 - pravidelné setkávání zástupců organizací souvisejících s péčí o žáka, návrh řešení problémů.
- **Zajištění podpory pro platformu ORP Ostrov**
 - projektový manažer pro školy, správce informačních technologií pro školy, systém pro sdílení informací mezi školami a dalšími organizacemi.
- **Revize strategických plánů a vytvoření nových pro další období.**

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ÚŘAD PRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY, KRAJSKÁ POBOČKA V KARLOVÝCH VARECH. *Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2013 a strategie APZ pro rok 2014* [online]. Dostupné z: <https://portal.mpsv.cz/upcr/kp/kvk/statistiky>

KRAJSKÁ SPRÁVA ČSÚ V KARLOVÝCH VARECH. *Nejnovější údaje o kraji* [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xk>

MĚSTSKÝ ÚŘAD OSTROV. *Územně analytické podklady pro ORP Ostrov - 2014* [online]. Dostupné z: http://www.ostrov.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=11588&id_dokumenty=5080

MICHÁLKOVÁ, Lucie. *Strategie rozvoje mikroregionu Svazek obcí Bystřice* [online]. [cit. 2014-08-22] Dostupné z: http://www.obecmerklin.cz/e_download.php?file=data/uredni_deska/obsah533_1.pdf&original=Strategicky_plan_rozvoje_mikroregionu_Svazek_obci_Bystrice.pdf

KRAJSKÝ ÚŘAD KARLOVARSKÉHO KRAJE, ODBOR ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Karlovarského kraje 2012* [online]. 2012. Dostupné z: http://www.kvkskoly.cz/manazer/dokumenty/Documents/Dlouhodoby_zamer_KK_2012.pdf

MĚSTSKÝ ÚŘAD OSTROV. *Plnění a aktualizace SPRMO za rok 2013* [online]. Dostupné z: <http://www.ostrov.cz/plneni-a-aktualizace-sprmo-za-rok-2013/d-4009>

NADACE OPEN SOCIETY FUND PRAHA. *Hlavní zjištění výzkumu vzdělávání žáků se speciálními potřebami v Karlovarském kraji* [online]. 2013. Dostupné z: http://www.osf.cz/images/stories/novinky/zjisteni_vyzkumu_KV_kraj.pdf

DVOŘÁKOVÁ, Tereza (TD Kontext). *STEP analýza oblasti školství v regionu ORP Ostrov* [online]. 2014. Dostupné z: www.ostrov.cz/strategie-rozvoje-zakladniho-vzdelavani-v-oblasti-orp-ostrov/ds-1329

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020* [online]. Dostupné z: http://www.msmt.cz/uploads/Strategie_2020_web.pdf

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Národní akční plán inkluzivního vzdělávání 2010-2013* [online]. 2010. Dostupné z: <http://databaze-strategie.cz/>

ŠOTOLA, Jaroslav. *Pasivita, břemeno, nebo výzva? Role zřizovatele ZŠ při zajišťování rovného přístupu ke vzdělání* [online]. Dostupné z: http://www.clovekvtisni.cz/uploads/file/1389275721-Pasivita_bremeno_nebo_vyzva.pdf

SVAZKOVÉ ŠKOLY. *Informace pro ředitele škol a starosty obcí* [online]. Dostupné z: <http://www.svazkoveskoly.cz/metodiky-a-e-learning/starosta-2>

Kolektiv autorů. *Chuťovky pro starostky a starosty: jak zapojit mladé lidi do života obce*. 1. vydání. Praha: EDUin, o.p.s., 2014. ISBN 978-80-260-6008-6. Dostupné online: http://www.eduin.cz/wp-content/uploads/2014/05/CHUTOVKY_int02.pdf

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ČŠI	Česká školní inspekce
DVPP	další vzdělávání pedagogických pracovníků
ESF	Evropský sociální fond
EVVO	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
IVP	individuální vzdělávací plán
KÚ KK	Krajský úřad Karlovarského kraje
MAS	místní akční skupina
MDDM	Městský dům dětí a mládeže
MěÚ	Městský úřad
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NIDV	Národní institut pro další vzdělávání
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (2014-2020)
ORP	obec s rozšířenou působností
OSPOD	orgán sociálně-právní ochrany dětí
PČR	Policie České republiky
PPP	pedagogicko-psychologická poradna
RVP	rámcový vzdělávací program
SPC	speciálně pedagogické centrum
SŠ	střední škola
SVP	speciální vzdělávací potřeby
ŠD	školní družina
ŠPP	školní poradenské pracoviště
ŠVP	školní vzdělávací program
ZŠ	základní škola
ZUŠ	základní umělecká škola

STRATEGIE ROZVOJE ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ V OBLASTI ORP OSTROV 2015–2018

AUTORSKÝ KOLEKTIV:

Lenka Maxová, Šárka Hauznerová
Iveta Stolínová, Miroslava Grosserová, Jan Němeček

Člověk v tísni, o.p.s.

NA STRATEGII SPOLUPRACOVALI:

Ředitelé a metodici základních škol a starostové/zástupci obcí v ORP Ostrov.

Světlana Sojková (bývalá vedoucí odboru školství v Sokolově)
Alexandra Fůrbachová (vedoucí odboru plánování a investic, MěÚ Ostrov)
Jitka Topičová (ředitelka ZŠ a MŠ Regionu Karlovarský venkov)
Michal Kandler (lokální konzultant, Agentura pro sociální začleňování)
Romana Svobodová (vedoucí sociálního odboru, Magistrát města Karlovy Vary)
Anna Procházková (ekonomka ZŠ a MŠ Regionu Karlovarský venkov)

Konzultanti navrhovaných opatření z institucí a organizací:

Pedagogicko-psychologická poradna Karlovarského kraje, Krajský úřad Karlovarského kraje Městský úřad Ostrov,
sekce Varianty - Člověk v tísni, o.p.s.

DESIGN: PROTEBE live

FOTO: Světlana Guseva

Strategie rozvoje základního vzdělávání v oblasti ORP Ostrov vznikla v rámci projektu

„Podpora vzdělávání ve školách v oblasti ORP Ostrov“ CZ.1.07/1.1.00/46.0004.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

přílohy

SWOT ANALÝZA OBLASTI ŠKOLSTVÍ V REGIONU ORP OSTROV

SILNÉ STRÁNKY
SOCIOEKONOMICKÁ CHARAKTERISTIKA
flexibilita obyvatelstva způsobená dlouhodobě tradiční vyjíždkou za prací do okolních obcí či měst (čtvrtina ekonomicky aktivních obyvatel obcí vyjíždí za prací mimo obec)
dobrá úroveň základní občanské vybavenosti horské části a nadstandardní občanská vybavenost Ostrova
existence průmyslové zóny v Ostrově (prostor pro investory)
kvalitní životní prostředí a lokalizace na úpatí a hřebenech Krušných hor (možnosti pro sportování i relaxaci)
vysoký potenciál pro rozvoj cestovního ruchu (výhodná poloha v blízkosti významného lázeňského města a hranic se SRN, dostatek historických a kulturních památek, Krušné hory)
bohaté zkušenosti města Ostrova s čerpáním finančních prostředků ze strukturálních fondů, úspěšné projekty
rozvoj příhraniční spolupráce různých subjektů, např. v rámci Operačního programu Přeshraniční spolupráce Cíl 3 ČR - Sasko
CHARAKTERISTIKA ŠKOLSTVÍ
LIDSKÝ POTENCIÁL
ve školách jsou k dispozici odborní pracovníci z řad pedagogů (výchovný poradce a metodik prevence sociálně patologických jevů, na polovině škol působí aspoň jeden speciální pedagog)
dobrá spolupráce mezi školami v horské oblasti (pořádání společných sportovních a kulturních akcí a také společné vzdělávání pedagogů)
dostatečná učitelská základna v odborných předmětech na velkých školách
MATERIÁLNÍ VYBAVENÍ
dobrá materiální vybavenost velkých škol

VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PROCES
individuální přístup ve výuce na malých školách díky menšímu počtu žáků
široká nabídka zájmové činnosti v Ostrově zajištěná městským domem dětí a mládeže a základní uměleckou školou
INTEGRACE ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ NADANÝCH
přípravné ročníky na ZŠ a MŠ J. V. Myslbeka Ostrov a ZŠ a MŠ M. C. Skłodowské Jáchymov
všechny ZŠ v regionu ORP Ostrov mají zkušenosti s individuální integrací žáků, na ZŠ J. V. Myslbeka Ostrov probíhá rovněž skupinová integrace žáků
OSTATNÍ
dostupnost základních škol v obcích (v 8 ze 14 obcí v ORP Ostrov je ZŠ)
tradice ZŠ v malých obcích, snaha zřizovatelů udržet obecní školu v chodu i za cenu financování škol v případě, že je základní škole udělena výjimka, která umožňuje fungování školy při nižším počtu žáků, než je státem stanovená hranice počtu žáků

SLABÉ STRÁNKY
SOCIOEKONOMICKÁ CHARAKTERISTIKA¹
úbytek počtu obyvatel vlivem vystěhování se z regionu (pokles o 4% v období let 2009 - 2013) - úbytek obyvatel zejména v horských obcích, v nížinné oblasti se počet obyvatel výrazně nemění
nepříznivá vzdělanostní struktura obyvatel (bez vzdělání 1%, základní vzdělání vč. neukončeného 23%, nízký podíl vysokoškolsky vzdělaných 6% a vyšší odborné jen 1%)
existence sociálně vyloučených lokalit především v Jáchymově a Ostrově, sociálně slabší rodiny žijí též v obcích horské oblasti
oslabení průmyslové tradice regionu, nepříznivá sektorová struktura nezaměstnanosti
vysoká míra registrované nezaměstnanosti v porovnání s údaji za Karlovarský kraj a celou Českou republiku, dlouhodobě špatná uplatnitelnost absolventů středních škol na trhu práce
nedostatek volných pracovních míst (počet nezaměstnaných se průběhu let 2009 - 2013 pohyboval v kolem 2000; počet volných pracovních míst klesl na konci roku 2013 na pouhých 35)
nedostatečná dopravní obslužnost některých obcí

CHARAKTERISTIKA ŠKOLSTVÍ
LIDSKÝ POTENCIÁL
velké vyžití ředitelů malých škol (sloučené funkce - ředitel, manažer, učitel, vedení projektů a získávání financí, odhadem 30% pedagogická práce, 70% provozní manažer) ²
špatná zastupitelnost pedagogických pracovníků na horských školách (málo početné pedagogické sbory), velké zatížení kvůli kumulaci funkcí a administrativě
systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) pro učitele nereflektuje konkrétní potřeby škol (omezená zastupitelnost pedagogů na malých školách, nevyhovující časy a také obsah informací a forma vzdělávacích kurzů)
ve školách neprobíhají supervize pedagogických sborů a managementu školy
MATERIÁLNÍ VYBAVENÍ
menší materiální a technická vybavenost některých horských škol
nedostatek finančních prostředků v rozpočtu škol na materiální vybavení a na rekonstrukce budov v horské oblasti ³
VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PROCES
podprůměrné výsledky Karlovarského kraje v celostátním porovnání vzdělanosti žáků, učitelů a ve využití informačních technologií pro potřeby výuky, školní agendy a dalších vzdělávacích procesů ⁴
nedostatek služeb logopeda, který by mohl vést učitele s logopedickým kurzem, pouze 4 učitelé v regionu ORP Ostrov mají logopedický kurz ⁵
malá nabídka volnočasových aktivit a mimoškolního vzdělávání v malých obcích
školám chybí služby školního psychologa a specialistů přímo ve školách

1 Data převzata z:

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. KRAJSKÁ SPRÁVA ČSÚ V KARLOVÝCH VARECH. Časová řada vybraných ukazatelů za správní obvod ORP Ostrov [online]. Str. 13, 14, 39, 40. [cit. 2015-04-15]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xk/orp-ostrov>.

2 Odhad ředitelů základních škol, převzato ze zápisu z 1. kulatého stolu. Dostupné z: <http://www.ostrov.cz/kulate-stoly/ds-1318>

3 DVOŘÁKOVÁ, Tereza (TD Kontext). STEP analýza lokality ORP Ostrov [online]. 2014, str. 24. Dostupné z: www.ostrov.cz/strategie-rozvoje-zakladniho-vzdelavani-v-oblasti-orp-ostrov/ds-1329

4 KRAJSKÝ ÚŘAD KARLOVARSKÉHO KRAJE, ODBOR ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Karlovarského kraje 2012 [online]. 2012, str. 23. Dostupné z: http://www.kvkskoly.cz/manazer/dokumenty/Documents/Dlouhodoby_zamer_KK_2012.pdf

5 DVOŘÁKOVÁ, Tereza (TD Kontext). STEP analýza lokality ORP Ostrov [online]. 2014, str. 24. Dostupné z: www.ostrov.cz/strategie-rozvoje-zakladniho-vzdelavani-v-oblasti-orp-ostrov/ds-1329

INTEGRACE ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ NADANÝCH
kumulace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) na některých školách na základě jejich pověsti nebo na základě faktu, že ve spádové oblasti školy žijí rodiny ohrožené sociálním vyloučením
pedagogičtí pracovníci plně nevyužívají možností zapojení asistenta pedagoga do výuky a spolupráce s ním ⁶
chybějící podpora pro nadané děti (existence programů pouze pro znevýhodněné děti)
školy neumí nebo nemají možnost získat finanční podporu na vzdělávání (doučování a reedukace) dětí cizinců vietnamské i jiné národnosti
OSTATNÍ
nevyužitá kapacita ZŠ, především v obcích v horské oblasti
nízká míra spolupráce orgánu sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) a dalších orgánů činných v oblasti ochrany práv a péče o dítě se školami
většina zřizovatelů škol se nezapojuje do procesu rozvoje škol, nemají vlastní koncepci vzdělávací politiky, školské rady jsou v některých případech pouze formální instituce
kompetenční vakuum v oblasti školství na úrovni ORP Ostrov (chybí metodická podpora pro školy a platforma pro setkávání subjektů, kteří se věnují jakékoliv formě péče o žáky, tzn. neziskové organizace, pedagogicko-psychologická poradna, OSPOD)
roztříštěnost organizační struktury Městského úřadu Ostrov ve vztahu k oblasti školství
nedostatek finančních prostředků v rozpočtu horských škol na odměňování učitelů
ředitelé škol nedostatečně využívají možnosti vícezdrojového financování (některé školy se nezapojují do projektů z obavy nezvládnutí administrace, nezkušenosti a vytíženosti, školy vědí o nedagnostikovaných žácích s projevy specifické poruchy učení nebo chování, nevykazují je však do svých finančních plánů)
nedostupná pediatrická péče v horských obcích (podporuje skryté záškoláctví)

⁶ DVOŘÁKOVÁ, Tereza (TD Kontext). STEP analýza lokality ORP Ostrov [online]. 2014, str. 19.

Dostupné z: www.ostrov.cz/strategie-rozvoje-zakladniho-vzdelavani-v-oblasti-orp-ostrov/ds-1329

PŘÍLEŽITOSTI
PRO SPOLEČNOST V REGIONU ORP OSTROV
získání dalších investorů pro rozšíření průmyslové zóny v Ostrově (růst zaměstnanosti regionu)
růst zájmu o rekreaci a trávení volného času v tuzemsku, rostoucí zájem Čechů o domácí turistiku
možnost čerpání finančních prostředků z krajských, národních a evropských dotačních titulů
rezervy v územních plánech obcí (volné a vhodné plochy) pro další výstavbu, využití zvýšeného zájmu a oživení výstavby v regionu ORP Ostrov
PRO OBEC A REGION ORP
vypracování socioekonomické a demografické analýzy vývoje regionu ORP a na jejím základě úprava fungování sociálních služeb a školství v regionu - společné řešení školské a sociální problematiky
zastavení míry odlivu obyvatelstva poskytováním atraktivních služeb v obcích (udržení fungování kulturních spolků, knihoven, síť Czech Point) a dostupného kvalitního vzdělávání (malé školy, svazková škola nebo dobrá dopravní dostupnost do městských škol)
tři potenciální centra rozvoje (Jáchymov, Pernink, Ostrov) - managementy základních škol disponují specifickými kontakty a rozvíjí spolupráci s dalšími aktéry přesahujícími hranice regionu, navzájem si nekonkurují
existence místní akční skupiny MAS Krušné hory, o.p.s. a její význam pro získání finančních prostředků z evropských fondů
PRO ŠKOLY V REGIONU ORP OSTROV
NA OBECNÍ ÚROVNI
posilování komunikace mezi zřizovateli a školami a nastavení efektivního hospodaření škol, včetně možnosti vytvořit svazkovou školu
užší spolupráce v Ostrově mezi zřizovatelem škol a školami (např. zřízením odboru školství/ posílení úseku školství)
podpora školy zřizovatelem při zajištění odborníků ve vzdělávání (logoped, speciální pedagog, školní psycholog)
maximální využití dotačních a grantových titulů MŠMT v oblasti základního školství a speciálního vzdělávání (např. využití Fondu MŠ a ZŠ regionálního školství, rozvojový program na podporu psychologů a školních speciálních pedagogů)
rozvoj spolupráce se základními školami v Sasku (SRN)

NA ÚROVNI REGIONU ORP
posílení zájmu rodičů o vzdělávání v regionu ORP Ostrov
posílení informovanosti v regionu ORP: přizpůsobení webových stránek ORP Ostrov (seznam školských zařízení v regionu ORP Ostrov, poradenských zařízení atd.)
MěÚ ORP Ostrov plní sjednocovací funkci mezi různými aktéry v regionu ORP Ostrov (aktéři jsou: veřejnost-školy-zřizovatelé a další subjekty, které se věnují jakékoliv formě péče o žáky) a iniciuje vytváření koncepce rozvoje vzdělávání v regionu a podílí se na jejím naplňování
maximální využití dotačních a grantových titulů MŠMT v oblasti základního školství a speciálního vzdělávání (např. využití Fondu MŠ a ZŠ regionálního školství, rozvojový program na podporu psychologů a školních speciálních pedagogů)
spolupráce škol a dalších subjektů působících v oblasti sociálních služeb určených rodinám se sociálním znevýhodněním
posílení spolupráce s neziskovými organizacemi, které se věnují dětem ve volném čase, případně pracují na doučování dětí nebo se věnují práci se sociálně znevýhodněnými rodinami
NA KRAJSKÉ ÚROVNI NEBO STÁTNÍ ÚROVNI
intenzivní spolupráce odboru školství Karlovarského kraje s pedagogickými fakultami na podmínkách pro doplnění kvalifikace pedagogických pracovníků Karlovarského kraje, financování z grantu
dostupná nabídka DVPP v kraji mimo region ORP Ostrov
posílení informovanosti v kraji: distribuce aktuálních souhrnných informací z oblasti školství na školském portálu Karlovarského kraje (zejména možnosti DVPP)
zavedení kariérního systému pro pedagogické pracovníky
vysoký počet pedagogických fakult v České republice

HROZBY
PRO SPOLEČNOST V REGIONU ORP OSTROV
růst počtu nezaměstnaných v regionu a tím i počtu obyvatel ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením
zvýšení odlivu mladé generace z regionu ORP Ostrov
nízký zájem žáků o technické středoškolské obory vlivem nízké matematické gramotnosti
nekvalitní příprava žáků na středoškolské studium, nižší zastoupení vysokoškolsky vzdělaných občanů v populaci kraje

PRO OBEC A REGION ORP
v důsledku nekvalitní vzdělávací sítě a odlivu lidí z regionu vyšší riziko sociálního vyloučení a chudoby obyvatel regionu, které může být příčinou vyšších výdajů z veřejných zdrojů na regionální programy potírající kriminalitu a integrační programy pro sociálně vyloučené lokality
v důsledku rušení škol v horské oblasti dojde k úpadku kulturního a komunitního života v obci kvůli absenci sdíleného veřejného prostoru
v důsledku odlivu populace z regionu může dojít k narušení tradičních mezilidských vazeb v obcích a následné kumulaci organizované trestné činnosti v příhraničních oblastech (obchod s lidmi, drogami)
snížení atraktivity obce pro obyvatele z důvodu absence občanské vybavenosti při odlivu obyvatel a zániku základních škol
PRO ŠKOLY V REGIONU ORP OSTROV
NA OBECNÍ ÚROVNI
úbytek populace horské oblasti a narůstající náklady na provoz školských zařízení mohou ohrozit existenci škol v horské oblasti
různá úroveň inkluzivního přístupu k vyučování v jednotlivých školách v Ostrově, která může vést ke zvýšené kumulaci žáků se SVP pouze na některých školách v Ostrově
NA ÚROVNI REGIONU ORP
prohlubující se rozdíl v úrovni jednotlivých škol, kumulace žáků se SVP v určitých školách
vznik škol stigmatizovaných sociálním vyloučením
zvyšující se počet žáků s předčasně ukončenou školní docházkou a s nižší mírou uplatnění na trhu práce
NA KRAJSKÉ ÚROVNI NEBO STÁTNÍ ÚROVNI
nízká podpora pedagogicko-psychologických poraden a speciálně pedagogických center ze strany Karlovarského kraje, nedostatečná komunikace krajského školského koordinátora prevence se školními koordinátory prevence na základních školách
nedostatečná finanční podpora ze strany MŠMT v materiální oblasti, DVPP a podpory inkluzivních opatření pro základní školy, které disponují malým počtem žáků
dlouhodobé odkládání termínu vypsání grantových výzev v Operačním programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV), které znemožňuje financování projektů základních škol

2 příloha

STEP ANALÝZA OBLASTI ŠKOLSTVÍ V REGIONU ORP OSTROV

NAJDETE NA:

www.ostrov.cz/strategie-rozvoje-zakladniho-vzdelavani-v-oblasti-orp-ostrov/ds-1329

3 příloha

KARIÉRNÍ SYSTÉM UČITELŮ

NAJDETE NA:

www.ostrov.cz/strategie-rozvoje-zakladniho-vzdelavani-v-oblasti-orp-ostrov/ds-1329

LEGISLATIVNÍ RÁMEC

MEZINÁRODNÍ ÚMLUVY

Úmluva o právech dítěte (OSN, 1989)

Úmluva o právech osob se zdravotním postižením (OSN, 2006)

ZÁKONY

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnicích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

§ 6 odst. 8 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

NAŘÍZENÍ VLÁDY

Nářízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání

Nářízení vlády č. 75/2005 Sb., stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků

Nářízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů

VYHLÁŠKY MŠMT

Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 16/2005 Sb., o organizaci školního roku, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 364/2005 Sb., o vedení dokumentace škol a školských zařízení a školní matriky a o předávání údajů z dokumentace škol a školských zařízení a ze školní matriky (vyhláška o dokumentaci škol a školských zařízení), ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 71/2005 Sb., o základním uměleckém vzdělávání

Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmové vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška 492/2005 Sb., o krajských normativech, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 263/2007 Sb., kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřízených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí

Vyhláška č. 274/2009 Sb., o školských zařízeních, u nichž se nejvyšší povolené počty dětí, žáků a studentů nebo jiných obdobných jednotek vedených v rejstříku škol a školských zařízení neuvádějí

JE VE VAŠÍ ŠKOLE PROSTŘEDÍ, KTERÉ PODPORUJE PROFESNÍ ROZVOJ UČITELŮ?

Podívejte se na následující desatero z Metodiky pro ředitele k plánování a hodnocení profesního rozvoje učitelů¹. Desatero je upraveno do podoby jednoduchého autoevaluačního formuláře. U jednotlivých bodů můžete zhodnotit aktuální situaci ve vaší škole:

DESATERO	ANO	Něco ano, něco ne	NE
1. Škola má sdílenou pedagogickou vizi a společnou koncepci pedagogické práce zakotvené v ŠVP. ²			
2. Škola má svůj program pedagogického rozvoje se zaměřením na výsledky vzdělávání žáků – rozvoj dovedností pedagogů. Na sestavení plánu se aktivně podílí všichni učitelé školy. Vedení školy spolu s pedagogy pravidelně vyhodnocuje plnění plánu pedagogického rozvoje školy.			
3. Všichni učitelé znají a ve své práci aplikují dokument Standard učitele ³ , škola si doplňuje a přizpůsobuje indikátory v souladu se svými podmínkami.			

1 Text desatera včetně poznámky 2 je doslovně převzat z: Kolektiv autorů: *Karierní systém učitelů: Metodiky pro ředitele k plánování a hodnocení profesního rozvoje učitelů*. [online]. Národní institut pro další vzdělávání [cit. 2015-05-16]. Dostupné z: http://www.nidv.cz/cs/download/kariera/vystupy/karierni_system_ucitelu_-_metodicka_prirucka_pro_reditele_skol.pdf

2 Příklad vize: „Ne všichni žáci budou ve všech oblastech dosahovat vynikajících výsledků, ale jsme přesvědčeni o tom, že většina dětí může být lepší a může se do školy těšit.“ Citováno z: EGER, Ludvík. *Jak by měla vize školy vypadat? in Učitelé listy* [online]. 2009 [cit. 2015-05-16]. Dostupné z: <http://www.ucitelske-listy.cz/2009/06/ludvik-eger-jak-by-mela-vize-skoly.html>

3 Standard učitele je k dispozici ke stažení na webových stránkách Národního institutu pro další vzdělávání: <http://www.nidv.cz/cs/projekty/projekty-esf/karierni-system/vystupy.ep/>

DESATERO	ANO	Něco ano, něco ne	NE
4. Vedení školy vytváří systém pravidelného plánování profesního rozvoje učitelů; individuální plány projednává s jednotlivými učiteli a zajišťuje soulad s plány pedagogického rozvoje školy, DVPP a dalšími strategickými plány školy. Vedení školy poskytuje učitelům zpětnou vazbu, v rámci které se vyhodnocuje plnění plánů a efektivita profesního rozvoje učitelů, především s ohledem na výsledky jejich přímé pedagogické činnosti.			
5. Za další vzdělávání pedagogických pracovníků se považuje nejen absolvování kurzů a seminářů, ale například i samostudium odborné literatury, mentoring, inspirace z práce kolegů, školní pedagogické dílny, náslechové a otevřené vyučovací hodiny apod. Nově nabyté poznatky a dovednosti se uplatňují ve vlastním pedagogickém procesu.			
6. Ve škole je nastaven systém bezpečné vnitřní podpory pedagogických pracovníků. (Škola podporuje učitele, kteří vykonávají funkci interních mentorů a uvádějících učitelů, umožňuje působení externích mentorů a supervizorů.)			
7. Učitelé rozumí tomu, že jejich profesní rozvoj není možný bez smysluplné kolegiální spolupráce. Jedná se například o společné plánování, sdílení vizí a cílů a výsledků práce, vzájemné naslechy s podáním popisné zpětné vazby, tvorbu společných projektů apod.			
8. Ředitel je přesvědčen o nutnosti podporovat rozvoj svých pedagogických pracovníků a k tomu ve škole zajišťuje podmínky a bezpečné prostředí. Bezpečná podpora se může zajišťovat např. tím, že ředitel dává najevo zájem o práci učitelů a projevuje jim důvěru, vytváří ve škole takovou kulturu, která umožňuje učitelům jednat bez obav a samostatně, hledá cesty k partnerské podpoře.			
9. Ve škole je zabezpečeno, že interní mentor bude mít dost času na podporu svých kolegů a že ve škole bude podporován růst pedagogických lídrů, např. snížením úvazku, podporou párového učení, organizováním návštěv v otevřených hodinách s následným rozborem, podporou vzdělávání.			
10. Existuje dostupná externí podpora pedagogické práce školy (externí pedagogický poradce, externí kouč apod.).			

DOBROVOLNÉ SÍŤOVÁNÍ PEDAGOGŮ V REGIONU

V Karlovarském kraji je několik pedagogů, kteří mají kvalifikaci koordinátora Environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO). Patří mezi ně i Mgr. Monika Horárová, která je koordinátorkou EVVO na Základní škole Běžecká v Sokolově (<http://www.zs-sokolov.cz/>).

Paní Horárová je zapojena, stejně jako několik dalších škol v kraji, do programu Ekoškola (www.ekoskola.cz), který v České republice realizuje sdružení Tereza. Ekoškola je mezinárodní vzdělávací program, v němž se žáci učí o environmentálních tématech a zároveň sami usilují o šetrnější provoz své školy a zlepšení jejího okolí. Úspěšné školy získávají mezinárodní titul Ekoškola.

Paní Horárová se rozhodla, že dobrovolně iniciuje pravidelné setkávání koordinátorek a koordinátorů programu Ekoškola ze škol, které jsou do tohoto programu zapojeny v Karlovarském kraji. Setkání se dějí nad rámec povinností koordinátorek a koordinátorů a jsou místem vzájemné inspirace, metodického obohacení a výměny zkušeností z oblasti EVVO.

Jak setkávání v praxi probíhá a co koordinátorky a koordinátory motivuje k vlastní iniciativě? Zeptaly jsme se paní Horárové:

Proč a za jakým účelem se s ostatními pedagogy v Karlovarském kraji scházíte?

„Abychom se podělili o zkušenosti, informace, nápady, těžkosti, se kterými jsme se museli potýkat, apod.“

Kolik pedagogů a škol se zapojuje, kde a kdy se scházíte?

„Vlastně všechny školy zapojené do programu Ekoškola v Karlovarském kraji, ne vždy to vyjde všem, ale snažíme se. Scházíme se dvakrát do roka, vždy na půdě jiné zapojené školy. První setkání proběhlo v loňském školním roce u nás na Běžecké, pak následovala Plesná. Letos následovala setkání v Hranici u Aše a na ZŠ Jana Amose Komenského v Karlových Varech.“

Co Vám osobně setkávání přináší?

„Asi vědomí, že v tom není člověk sám, že když už docházejí nápady, někdo přijde s něčím novým, zjištění, že i ostatní se potýkají s podobnými problémy jako my, snaha je společně řešit.“

Jaký byl Váš první krok?

„Prvotním impulsem asi bylo jedno z kritérií k získání titulu Ekoškola, které se týká spolupráce škol, a přátelství s A. Jelínkovou ze ZŠ Plesná, která je také zapojena do programu Ekoškola. Nejprve jsme v kraji byly jen my dvě, setkávaly se a sdílely zkušenosti. Pak, když se počet Ekoškol v Karlovarském kraji zvýšil, napadlo nás, že bychom mohly naše sdílení rozšířit i na jiné školy. Paní Jelínková je ženou činu, hned kontaktovala sdružení Tereza, další školy a první setkání bylo na světě.“

Kdo a jak Vás a další školy podporuje?

„Letos poprvé napadlo paní učitelku Klečkovou ze Základní školy Jana Amose Komenského v Karlových Varech požádat o příspěvek na dopravu Krajský úřad Karlovarského kraje, jinak doposud si to každá škola hradila z vlastních zdrojů. Byl to skvělý nápad, autobus postupně nabral účastníky z jednotlivých škol.“

SVAZKOVÁ ŠKOLA

Obce v horské a podhorské oblasti až na výjimky trápí stejný problém. Potýkají se s odlivem obyvatelstva z důvodu nedostatku zaměstnavatelů a vymizení průmyslu z lokality. Proto jsou školská zařízení nenaplněna. Zřizovatelé škol často udělují školám výjimku z počtu žáků, aby školu ve své obci udrželi, a financují jejich provoz nemalými částkami. V průběhu let však počet žáků klesá a náklady na provoz škol se zvyšují a stav je tak dlouhodobě neudržitelný, proto některé obce zřizují tzv. svazkové školy.

Ředitel školy a zřizovatel školy by měli uvažovat o zřízení svazkové školy v případě, že pozorují některé z těchto skutečností:

- Zřizovatel financuje platy učitelů.
- Je zjištěna nízká kvalita vzdělávacího procesu v souvislosti s nízkou kvalitací učitelů.
- Děti z obce odcházejí do jiných škol, protože v té místní jim není dobře.
- Dochází k odlivu obyvatel obce z důvodů nedostatečného zázemí pro rodiny s dětmi.

Z praxe existujících svazkových škol vyplývá úspora v následujících oblastech:

- Větší škola s větším počtem žáků lépe splní podmínky pro přístup k dotacím a projektům (se školkou a s prvním i druhým stupněm).
- Mzdové náklady jsou plně hrazeny ze státního rozpočtu, včetně nákladů na přesuny pedagogů mezi pracovišti.
- Úspora provozních výdajů (množstevní slevy, úspora na provozních zaměstnancích).
- Úspora hrazení provozních nákladů jiným obcím, kam děti dojíždí do školy (díky tomu, že obec je jednou smluvní stranou dohody několika obcí o vytvoření společného školského obvodu jedné nebo více základních škol zřizovaných některou z těchto obcí).

Svazková škola si může dovolit vzhledem k výše uvedeným úsporám zaplatit odborníky, nejen pedagogy, ale i například vlastního projektového manažera.¹

1 SVAZKOVÉ ŠKOLY. Informace pro ředitele škol a starosty obcí [online]. [cit. 2014-03-23] Dostupné z: <http://www.svazkoveskoly.cz/metodiky-a-e-learning/starosta-2>

Zajímá Vás, jak taková škola funguje?

Spoustu cenných informací, metodiky i videa z pohledu starosty, ředitele i učitele naleznete na stránce <http://www.svazkoveskojy.cz>.

Podívejte se také na webové stránky již existujících svazkových škol:

- Základní škola a mateřská škola Regionu Karlovarský venkov (od 1. 1. 2006)
<http://www.skolaplnapohody.cz/>
- Základní škola a mateřská škola Údolí Desné (od 1. 1. 2008)
<http://www.skolydesna.cz/-/mapa-pracovist-20>
- Základní škola a Mateřská škola Bez hranic (od 1. 1. 2014)
<http://www.skolabezhranic.cz/>

Diskuse se zřizovatelem školy

Pro založení svazkové školy je potřebná úzká spolupráce zřizovatelů základních škol a jejich ředitelů. Bude proto potřeba vytvořit prostor pro vzájemnou domluvu mezi těmito aktéry, ale i obyvateli obcí a představiteli místní správy a samosprávy. Diskuzi v obci lze začít tím, že hledáme odpověď mezi jejími obyvateli a zastupiteli na otázku:

- **Chceme udržet a rozvíjet základní školu / mateřskou školu v naší obci?**

Pokud je odpověď kladná, pokračujte v diskuzi se zřizovateli základní školy a jejich řediteli o tom, zda:

- Má naše základní škola / mateřská školka šanci dále se udržet a rozvíjet se?
- Jsou v okolí i jiné základní školy /mateřské školky, které by bylo možné přesvědčit ke spolupráci?

Inspiraci lze čerpat i z online článků a publikací:

Kolektiv autorů. *Chuťovky pro starosty a starostky: Jak zapojit mladé lidi do života obce* [online]. 1. vydání. Praha: EDUin, o.p.s., 2014 [cit. 2015-05-16]. Dostupné z: http://www.eduin.cz/wp-content/uploads/2014/05/CHUTOVKY_int02.pdf

Školy a školská zařízení zřizované dobrovolnými svazky obcí. *Deník veřejné správy* [online]. 2014 [cit. 2015-05-16]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6649283&ht=svazkov%E1+%9Akola>

FINANČNÍ UDRŽITELNOST ŠKOLY

Jak lze zajistit financování školy, které je vícezdrojové a není z drtivé většiny závislé na příspěvcích z veřejného rozpočtu státu a obcí?

Zde nabízíme několik variant z běžné praxe základních škol:

• Vlastní doplňková činnost

Škola nabízí rodičům i veřejnosti pronájem tělocvičny, hřiště, bazénu, počítačové učebny, dílny nebo zasedací místnosti. Doplňková činnost školy může zahrnovat také pořádání kurzů a volnočasových aktivit pro žáky školy a veřejnost, pořádání benefičních akcí, školské akademie, vánoční a velikonoční trhy apod.

• Podpora veřejnosti

Management školy může zřídit neziskový subjekt, např. vlastní nadační fond, a vymezit, na jaké konkrétní účely budou finanční prostředky v něm nastrádané využity. V případě konkrétního projektového záměru pak mohou být osloveni e-mailem rodiče s prosbou o dárcovství. Důležité je v e-mailu přesně vymezit předmět podpory a co dětem přinese. Dobré je také dát rodičům na vybranou, jaký projekt podpoří. Případně je možné záměry také zveřejnit na webu nadačního fondu.

• Podpora regionálních firem

Management školy může regionální firmu požádat nejen o finanční prostředky, ale i o dar formou firemních výrobků, služeb zdarma či za režijní cenu (poradenské služby, údržba, opravy), případně i dobrovolnou práci zaměstnanců (např. firemní dobrovolnický den za účelem vymalování učebny či úpravy školní zahrady apod.). Dobrou praxí je poskytnutí jízdy na lyžařském vleku pro žáky školy zdarma či za sníženou cenu.

• Podpora zřizovatele

Podpora zřizovatele může mít různou formu:

- **finanční** (přímá či nepřímá finanční podpora, např. nájemné z pronájmu prostor zůstává škole)
- **materiální** (např. nákup interaktivních pomůcek, dárky k zápisu dětí do 1. tříd)

- **pracovně-právní** (pojištění majetku školy na náklady zřizovatele - rámcové pojištění, smlouva pro školská zařízení)
- **zabezpečení služeb** (např. připojení k internetu, zajištění výhodný mobilní tarif pro zaměstnance školy v rámci tarifu pro úřad)
- **kvalifikační** (příspěvek na další vzdělávání pedagogických pracovníků)
- **personální** (např. byt pro zaměstnance školy)
- **organizační** (pomoc při organizaci projektového dne k tématu Ochrana člověka za mimořádných událostí)

• Vyžití grantové podpory

Informace o grantové podpoře nadací a nadačních fondů je možné čerpat například z těchto odkazů:

- ECCONNECT - informační servis pro NNO
<http://nno.ecn.cz/index.stm?apc=nF2x-->
- www.darujspravne.cz
- Fórum dárců - www.donorsforum.cz

Informace o aktuálních grantech, dotacích a výzvách naleznete zde:

- Granty a dotace Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/dotace-a-granty-1>
- Operační program Zaměstnanost: <http://www.esfcr.cz/op-zamestnanost-2014-2020>
- Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání:
<http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/op-vvv>
- Vzdělávací program Erasmus+: www.naerasmusplus.cz

Návod, jak podpořit školní fundraising,

najdete zde: <http://www.majinato.cz/34-moznosti-fundraisingu-pro-skolu.php>

DOBRÁ PRAXE:

i

Pro účelný fundraising je potřeba mít představu o zázemí, vizi, hodnotách a poslání Vaší školy. Díky tomu management školy i učitelé vědí o tom, co škola potřebuje a všichni společně se mohou podílet na přípravě projektových záměrů, vyhledávání dotačních příležitostí, na oslovování rodičů, regionálních firem, nadací a nadačních fondů. Fundraising zahrnuje řadu různých aktivit, je tedy vhodné, pokud se ho účastní dobrovolnický tým složený z více osob blízkých škole. Uplatnit se zde mohou pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci školy, žáci, rodiče i absolventi školy. Pokud management školy pocítuje nedostatek znalostí, může si vyhledat a absolvovat kurz zaměřený na plánování, což prohloubí jeho manažerské a projektové dovednosti.

ŠKOLNÍ PORADENSKÉ PRACOVIŠTĚ (ŠPP)

Jak lze řešit nedostatek odborníků pro oblast školní psychologie, logopedie a poradenských služeb v základní škole? Školy mohou vytvořit společné školní poradenské pracoviště a jednotlivé odborníky sdílet. Dobrá dostupnost péče by mohla být zajištěna, pokud budou spolupracovat ostrovské základní školy společně v rámci jednoho ŠPP a dále školy horské, které vytvoří společně další ŠPP.

Školní poradenské pracoviště nabízí přímo ve škole služby školního psychologa/speciálního pedagoga, výchovného poradce a školního metodika prevence. Školní psycholog může v rámci úvazku (doporučeno min. 0,5 úvazku ve škole) poskytovat krizové intervence, konzultovat, provádět diagnostické činnosti zaměřené na osobnostní a intelektové charakteristiky žáků, na poruchy chování a učení, výukové obtíže, na styly učení, na školní selhávání, na výchovné problémy a patologické jevy. Zabývá se adaptačními problémy, vztahovými problémy, problémy spojenými s volbou profese. Rodičům nabízí školní psycholog informační, konzultační i poradenské aktivity. Díky komplexnímu zajištění péče mohou odborníci nejen podporovat proces volby povolání a poskytovat kariérové poradenství, ale také např. podporovat komunikaci mezi školou a rodiči, prohloubit včasnou intervenci při aktuálních problémech u jednotlivých žáků a třídních kolektivů se zvláštním zřetelem pro předcházení všem formám rizikového chování včetně různých forem šikany, poskytovat metodickou podporu učitelům při aplikaci psychologických a speciálně pedagogických aspektů vzdělávání do školních vzdělávacích programů.

Školní poradenské pracoviště je možné financovat z rozvojového programu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Více informací o funkci školního poradenského pracoviště můžete najít na Metodickém portálu Rámcového vzdělávacího programu:

http://wiki.rvp.cz/Knihovna/1.Pedagogick%C3%BD_lexikon/S/%C5%A0koln%C3%AD_poradensk%C3%A9_pracovi%C5%A1t%C4%9B

Jak funguje školní poradenské pracoviště v praxi?

Podívejte se na příklad Základní školy T. G. Masaryka v Milovicích:

<http://www.zsmilovice.cz/skolni-poradenske-pracoviste/skolni-poradenske-pracoviste/>

Základní škola v Teplé po dohodě s Městským úřadem Teplá od listopadu 2011 zřídila školní psychologické pracoviště v podobě externí spolupráce se školním psychologem. V této souvislosti jeden den v týdnu ve škole působí psycholog: <http://www.zstepla.cz/Skolni-psycholog.html>

Školní poradenské pracoviště v Karlovarském kraji mají tyto školy:

<http://www.nuv.cz/ramps/karlovarsky-kraj>

Domluvte si v základní škole návštěvu a nechte se inspirovat svými kolegy.

PŘEHLED TYPŮ SCHŮZEK JEDNOTLIVÝCH AKTÉRŮ

zodpovědnost za svolání schůzek: Úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov

- ▶ **setkání aktérů na poli vzdělávání v regionu**
 - **cíl:** sdílení informací, síťování
 - **termín:** setkávání 2x ročně po celé období (2015-2018)
 - **účastníci:** zástupci sociálního odboru a úseku školství Městského úřadu Ostrov, zástupci základních škol (vedení školy, výchovný poradce, metodik prevence), zástupci zřizovatele, pedagogicko-psychologické poradny, neziskových organizací, případně další aktéři dle řešeného tématu.

- ▶ **pravidelné schůzky školních výchovných poradců, orgánu sociálně-právní ochrany dětí, Pedagogicko-psychologické poradny Karlovarského kraje a krajského školského koordinátora prevence**
 - **cíl:** navrhnout systémová řešení lokálních problémů ve školství
 - **termín:** první schůzka 10/2015 a pokračovat dále 2x ročně po celé období (2015-2018)
 - **účastníci:** školní výchovní poradci, zástupci orgánu sociálně-právní ochrany dětí, Pedagogicko-psychologické poradny Karlovarského kraje a krajský školský koordinátor prevence

- ▶ **pravidelná setkávání zástupců škol a zřizovatelů**
 - **cíl:** sdílení informací, předání zkušeností či tzv. dobrá praxe; monitoring či zjištění potřeb, informování o nových možnostech pro školy či výsledcích výzkumů, jichž se školy zúčastnily
 - **termín:** minimálně 2x za školní rok, tzn. 1x za pololetí, počínaje školním rokem 2015/2016
 - **účastníci:** zástupci škol a zřizovatelů

PRIORITA	OPATŘENÍ	ČASOVÝ HORIZONT	ODPOVĚDNOST ZA PLNĚNÍ	INDIKÁTOR
Systémové změny	0.1 ORP Ostrov přisuzuje oblasti vzdělávání dostatečnou důležitost, což deklaruje zřízením odboru školství nebo personálním posílením úseku školství, který řídí rozvoj školství ve městě Ostrov a ve správním obvodu ORP Ostrov. Jeho funkcí je připravit a systematicky rozvíjet dlouhodobou koncepci vzdělávání v oblasti ORP Ostrov. Na obcích s pověřeným obecním úřadem je ustanovena odpovědná osoba za školskou oblast.	9/2016* (* s ohledem na sestavení rozpočtu města na další rok, pokud by byl zaměstnán nový zaměstnanec; i při změně organizační struktury, kterou musí schválit zastupitelstvo)	vedení Městského úřadu Ostrov	usnesení Rady města Ostrov o zřízení odboru školství nebo personálním posílení úseku školství
	0.2 Úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov vytvoří dlouhodobou koncepci vzdělávání s důrazem na inkluzivní přístup na šestileté období, motivuje obce k systematickému rozvoji oblasti školství formou strategie s ohledem na kvalitu výchovně vzdělávacího procesu a sleduje její naplňování v jednotlivých obcích.	nejdéle do 12/2016	úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov	schválená koncepce vzdělávání
	0.3 Úsek/odbor školství plní roli zprostředkovatele kontaktu mezi jednotlivými aktéry na poli vzdělávání v regionu.	2015-2018 (setkávání 2x ročně)	úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov	e-mailem rozeslaný zápis ze setkání všem aktérům
	0.4 Úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov iniciuje proces aktualizací obecních strategií vzdělávání a promítá tyto strategie do dlouhodobé koncepce vzdělávání v regionu ORP.	12/2018	úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov	aktualizovaná dlouhodobá koncepce
1 Vytvořit spolupracující a motivovaný pracovní tým a zajistit stabilitu pedagogického sboru v základních školách	1.1 Úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov pravidelně monitoruje potřeby pedagogických a řídicích pracovníků škol v oblasti dalšího a specializačního vzdělávání a poradenství. Dle výsledků monitorování osloví vzdělávací instituce v regionu, seznámí je s výsledky monitoringu a přizve je ke spolupráci se základními školami v regionu ORP.	2015-2018 (1x ročně-doporučeno v květnu, počínaje školním rokem 2015/2016)	úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov	seznam doporučených vzdělávacích akcí v regionu, který bude rozeslán e-mailem ředitelům základních škol
	1.2 Úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov navrhne projekt manažerského vzdělávání a podpory řízení lidských zdrojů ředitelů základních škol.	školní rok 2015/2016 – přípravná fáze (zjištění potřeb, formulace obsahu a náplně projektu a možného financování), od školního roku 2016/2017 realizace projektu	úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov	celkový počet pracovníků ve vzdělávání, kteří se zúčastnili vzdělávacích kurzů

PRIORITA	OPATŘENÍ	ČASOVÝ HORIZONT	ODPOVĚDNOST ZA PLNĚNÍ	INDIKÁTOR
2 Zajistit dostatek financí pro školu a na její konkrétní potřeby	2.1 Městský úřad Ostrov zřídí nebo zprostředkuje pozici projektového manažera - odborníka pro školy v oblasti ORP Ostrov a to buď v rámci úseku/odboru školství či jinak v rámci své organizační struktury. Projektový manažer zajišťuje aktivní vyhledávání grantů a zpracování projektových žádostí s působností na celém území ORP, podporuje fundraisingové aktivity škol.	1/2016	vedení Městského úřadu Ostrov	určený 1 pracovník - projektový manažer pro školy
	2.2 Úsek/odbor školství na Městský úřad Ostrov pravidelně monitoruje materiální a finanční potřeby obcí v oblasti vzdělávání. Seznam potřeb škol v regionu ORP předá projektovému manažerovi - odborníkovi pro školy, který je následně zpracuje do fundraisingové strategie a projektové žádosti.	2016-2018 (každoročně v červnu, začátek 6/2016)	úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov	minimálně 1 zpracovaná projektová žádost
3 Rozvíjet komunikaci s rodiči a vtáhnout je do dění školy	3.1 Městský úřad Ostrov informuje veřejnost prostřednictvím webových stránek o službách školských zařízení v oblasti ORP Ostrov.	9/2015	oddělení vnitřní správy Městského úřadu Ostrov	upravené webové stránky
	3.2 Městský úřad Ostrov informuje veřejnost o službách školských zařízení v oblasti ORP Ostrov.	2015-2018	úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov	jeden informační den ročně
4 Zajistit funkční spolupráci mezi organizacemi, které se podílí na péči o dítě/žáka (Orgán sociálně-právní ochrany dětí, Pedagogicko-psychologická poradna Karlovarského kraje, Policie ČR, neziskové organizace apod.)	4.1 Městský úřad Ostrov řeší společné problémy odboru sociálních věcí a zdravotnictví a úseku školství ve věcech vzdělávání	2015-2018	úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov	návrh společného postupu v oblasti ORP v oblasti řešení v problematických případech péče o dítě/žáka
	4.2 Odbor/úsek školství svolává pravidelné schůzky školních výchovných poradců, orgánu sociálně-právní ochrany dětí, Pedagogicko-psychologické poradny Karlovarského kraje a krajského školského koordinátora prevence s cílem navrhnout systémová řešení lokálních problémů ve školství, a plní tak roli zprostředkovatele mezi jednotlivými aktéry ve vzdělávání.	první schůzka 10/2015 a pokračovat dále 2x ročně	úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov	návrh systémového řešení lokálního problému
	4.3 Městský úřad Ostrov užívá systém včasné intervence Ministerstva vnitra za účelem zlepšení systematické péče o ohrožené děti a prevence sociálně patologického vývoje dětí.	1/2017	vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví Městského úřadu Ostrov	evidence jednotlivých případů dětí v systému včasné intervence
	4.4 Odbor sociálních věcí a zdravotnictví vytvoří podmínky pro výkon sociální služby-mediačního pracovníka, popř. pracovníka v sociálně aktivizačních službách pro základní školy, který pomáhá s řešením problémů mezi školou, rodinou žáka, případně dalšími institucemi (např. orgánem sociálně-právní ochrany dětí).	6/2016	odbor sociálních věcí a zdravotnictví Městského úřadu Ostrov	počet úvazků na pozici mediačního pracovníka pro ZŠ/popř. pracovníka v sociálně aktivizačních službách pro ZŠ, realizovaná setkání, sborník – kazuistiky, příklady dobré praxe

PRIORITA	OPATŘENÍ	ČASOVÝ HORIZONT	ODPOVĚDNOST ZA PLNĚNÍ	INDIKÁTOR
<p>5 Zajistit specialisty pro školy (psycholog, logoped, speciální pedagog, správce informačních technologií pro školy)</p>	<p>5.1 Projektový manažer odboru/úseku školství Městského úřadu Ostrov připraví projekt v oblasti vzdělávání, který by zajistil pro školy v oblasti ORP Ostrov odborníky, posílil inkluzivní charakter škol, práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, výuku cizích jazyků a dalších tzv. klíčových kompetencí. Městský úřad Ostrov získá na tento projekt finance.</p>	<p>2. pololetí r. 2015 - zjištění možností zdrojů financování, následně sestavení pracovního týmu a formulace projektu, realizace projektu od r. 2016, příp. školního roku 2016/2017 po dobu realizace projektu (cca do r. 2019).</p>	<p>úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov</p>	<p>minimálně jeden realizovaný projekt</p>
<p>6 Zajistit/prohloubit spolupráci se zřizovatelem školy</p>	<p>6.1 Úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov organizuje pravidelná setkávání zástupců škol a zřizovatelů, jejichž cílem je sdílení informací, předání zkušeností či příkladů dobré praxe.</p>	<p>minimálně 2x za školní rok, tzn. 1x za pololetí, počínaje školním rokem 2015/2016</p>	<p>úsek/odbor školství Městského úřadu Ostrov</p>	<p>šest zorganizovaných setkání</p>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Lída
4. třída

STAROSTA + ŘEDITEL:

ČÍM MŮŽEME ZAČÍT V ABERTAMECH
A PROČ?

Karta rozvoje vzdělávání v obci

OSTROVSKO – SPOLEČNOU CESTOU KE KVALITNÍMU VZDĚLÁVÁNÍ PRO VŠECHNY DĚTI

AKTUÁLNÍ STAV

Vzdělávání ve městě zajišťuje Základní škola a mateřská škola Abertamy. Kapacita málotřídní školy je 130 žáků, ale nyní ji navštěvuje pouze 22 žáků. Škola má udělenou výjimku ze státem definovaného minimálního počtu žáků ve třídách a město financuje nadnormativní výdaje ze svého rozpočtu. Ve školním roce 2013/2014 bylo ve škole 6 žáků se specifickými poruchami učení a chování. Ve škole není zřízen přípravný ročník, probíhá spolupráce s předškolním ročníkem mateřské školy, která se nachází v přibližně dva kilometry vzdálené budově. Škola má dobré materiální vybavení, nový nábytek i moderní výpočetní techniku. K dispozici jsou počítačová učebna a učebna multimediální výchovy, knihovna, malá tělocvična, školní hřiště a velká zahrada. Součástí školy je školní družina a školní kuchyně s jídelnou. Výhodou školy je individuální přístup k žákům a možnost doučování zdarma či za minimální částku. Důraz je kladen na výchovu ke vztahu k přírodě a ekologii. Ve školním roce 2013/2014 ve škole pracovaly čtyři pedagožky, a to často i nad rámec svých povinností (např. ve svém volném čase pořádaly akce pro žáky). Pedagogický sbor by měl být do dvou let plně kvalifikovaný, dvě z učitelek si nyní doplňují kvalifikaci. Od září 2014 ve škole působí asistent pedagoga, který se věnuje konkrétnímu žákovi. Dalšími zaměstnanci jsou vychovatelka, školník, jedna pracovnice ve školní kuchyni a uklízečka. Je třeba vyřešit zajištění kvalitních podmínek pro práci pedagogů, včetně případných finančních motivačních prvků. Problematikou školství se ve městě zabývá místostarostka a účetní. Konají se pravidelné schůzky (zpravidla jednou týdně) a telefonické konzultace. V blízké budoucnosti jsou naplánovány investice do nových omítek a výměny oken.

PRIORITAMI V OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ BY MĚLO BÝT:

- Vytvořit koncepci rozvoje vzdělávání s ohledem na nutnost udržet školu ve městě.
- Zahájit spolupráci s neziskovými organizacemi.
- Podpořit propagaci vzdělávání na malé škole.
- Rozvíjet komunikaci s rodiči.

PROČ SE PRIORITÁM VE MĚSTĚ VĚNOVAT?

Ve škole dochází k úbytku žáků, což ohrožuje její samotnou existenci. Je třeba vytvořit strategii rozvoje vzdělávání a propagovat kvalitu vzdělávání ve městě i okolí. V souvislosti s vytvářením této koncepce je užitečné zaměřit se i na zmapování ostatních služeb, zejména sociálních, které by mohly podpořit zlepšení života ve městě. Občané obvykle nemají potřebu posílat děti do větší školy ani se stěhovat z malého města, když mají zajištěnou kvalitní péči v místě bydliště.

Škola je centrem komunitního a kulturního dění, do něhož by měli být zapojeni nejen pedagogové, ale i občané/rodiče. Jedině pak mohou školu vnímat jako „svoji“ a symbolem kvality nebude jen škola velká. Ocenění by měli být pedagogové za jejich práci navíc, kterou dělají ve prospěch komunitního života ve městě.

PRIORITA Č. 1

VYTVOŘIT STRATEGII ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ VE MĚSTĚ S OHLEDEM NA NUTNOST UDRŽET ŠKOLU VE MĚSTĚ

*Koncepce rozvoje je jízdní řád, který všem jasně sdělí, kam škola směřuje, a v čem je výjimečná.
Pokud starosta a ředitelka školy ví, co dál se se školou bude dít, mohou informace šířit
dál směrem k rodičům a žákům.*

Co může udělat starosta/místostarostka?

- vytvořit jasnou vizi směřování oblasti školství ve městě (např. samostatná škola se sportovním či jiným zaměřením, svazková škola)
- účastnit se jednání o spolupráci obcí na rozvoji vzdělávání ve Svazku obcí Bystřice
- provést průzkum a zjistit, zda rodiče mají zájem o chystanou změnu (průzkum je možné směřovat i do jiných obcí, z nichž by děti mohly do školy dojíždět)

Co může udělat ředitelka?

- připravit vizi dalšího rozvoje školy a prosazovat ji při jednání se zřizovatelem
- zapojit se do plánování dalšího směřování školství ve městě společně se zřizovatelem
- konzultovat koncepci s ostatními pedagogy ve škole a zjistit možnosti sboru vzhledem k úpravám školního vzdělávacího plánu (v případě, že se bude jednat o sportovní zaměření školy)
- komunikovat s rodiči žáků, zmapovat jejich zájem

2

PRIORITA Č. 2

ZAHÁJIT SPOLUPRÁCI S NEZISKOVÝMI ORGANIZACEMI

Dostatečná nabídka sociálních služeb podle potřeb obyvatel je předpokladem pro spokojený život ve městě. Ve spolupráci s neziskovými organizacemi je možné podpořit kvalitu vzdělávacího procesu zajištěním podpůrných služeb, které škola z časových a kapacitních důvodů nemůže zajistit (např. doučování zdarma, poradenství při řešení různých situací, volnočasové aktivity apod.)

Co může udělat starosta/místostarostka?

- zmapovat situaci ve městě, zjistit potřeby obyvatel v oblasti sociálních služeb (např. analýzy a plány odboru sociálních věcí Krajského úřadu Karlovarského kraje nebo orgánu sociálně-právní ochrany dětí v Ostrově; vlastní dotazníkové šetření a diskuse s občany)
- navázat kontakt s neziskovými organizacemi a vyjednat podmínky působení ve městě (najít organizace, které jsou schopny zajistit doučování a volnočasové aktivity, případně i další služby pro rodiny s dětmi)
- najít prostory mimo školu, kde by aktivity mohly probíhat

Co může udělat ředitelka?

- vytipovat žáky a rodiny, které by potřebovaly celkovou podporu v oblasti vzdělávání (nejen doučování pro děti, ale např. i práce s rodinou, kde se rodiče naučí, jak se s dítětem připravovat do školy).

PRIORITA Č. 3

PODPOŘIT PROPAGACI VZDĚLÁVÁNÍ NA MALÉ ŠKOLE

Nedostatek informací o základním vzdělávání a zkreslené informace o vzdělávání na malé škole je možné ovlivnit formou propagace školy. V případě malé školy je dobré informace směřovat ke kvalitě vzdělávání, již se rodiče často obávají. Individuální přístup a další specifika školy jsou dalšími bonusy. Pokud budou rodiče přesvědčeni o kvalitě školy, budou do ní posílat své děti. Ruku v ruce s propagací jde i otevřená komunikace s rodiči.

Co může udělat starosta/místostarostka?

- zajistit výraznější propagaci školy na stránkách města (např. stručná vize školy)
- prezentovat kvalitní úroveň školy na kulturních akcích ve městě
- finančně podpořit tisk propagačních materiálů o škole

Co může udělat ředitelka?

- prezentovat školu na kulturních akcích ve městě
- zajistit propagaci na webových stránkách školy s důrazem na srozumitelnost a přehlednost pro rodiče
- rozšířit možnosti využití prostor školy pro veřejnost, pořádat akce pro rodiče (např. besedy s odborníky v oblasti prevence sociálně-patologických jevů)
- připravit propagační letáky o úspěších školy a jejím směřování, vydávat příležitostně školní časopis

4

PRIORITA Č. 4

ROZVÍJET KOMUNIKACI S RODIČI

Spokojení rodiče budou do školy dávat své děti a budou školu dál doporučovat. Lépe se zapojí, pokud škola potřebuje pomoci, a v případě, že dojde k nějakému problému, budou ho řešit ve škole a ne ve městě, kde se z malého problému stane velký „drb“.

Co může udělat starosta/místostarostka?

- podpořit místní školu v hledání konkurenční výhody ve vzdělávacím procesu a tuto výhodu jasně komunikovat rodičům (voličům) – např. na webových stránkách města
- podpořit školu při pořádání aktivit ve spolupráci s městem, do níž jsou zapojeny děti i rodiče (např. dětský den, pálení čarodějnic, adventní trhy, apod.)
- ocenit práci pedagogů a podpořit další rozvoj pedagogického sboru (např. pochvala práce pedagogů na kulturních akcích, financování odměn pedagogů)
- podpořit vzdělávání pedagogů v oblasti komunikace s rodiči (finančním příspěvkem či podporou zapojení se do projektu)

Co může udělat ředitelka?

- informovat rodiče a veřejnost o činnosti a aktivitách výsledcích školy (na nástěnkách, na webových stránkách, letácích, akcích školy, rodiče e-mailem např. pravidelným bulletinem školy apod.)
- pokračovat v pravidelných setkáváních s rodiči na dnech otevřených dveří, rozvíjet další spolupráci s rodiči
- sestavit pravidla komunikace s rodiči, směřovat k otevřenosti školy rodičům
- na webových stránkách školy zavést rubriku pro rodiče, kde lze klást dotazy ředitelce školy
- zajistit vzdělávání pedagogů v oblasti komunikace s rodiči

Le Thi
5. třída
Potůčky

VIZE:

VŠECHNY DĚTI NA OSTROVSKU
SE VZDĚLÁVAJÍ SPOLEČNĚ
A ZAŽÍVAJÍ VE ŠKOLE
ÚSPĚCH A RADOST.

Filip
3. třída
Horní Blatná

Lída
4. třída
Abertamy

OBCE, ŠKOLY, RODIČE
A SPOLUPRACUJÍCÍ ORGANIZACE
TVOŘÍ SÍŤ AKTÉRŮ,
KTEŘÍ SE AKTIVNĚ PODÍLÍ
NA ROZVOJI KULTURY
VZDĚLÁVÁNÍ V REGIONU.

Káťa
8. třída
Jáchymov

Nikča
6. třída
Pernink

Alenka
6. třída
Merklín

Matěj
9. třída
Ostrov

Vašek
6. třída
Hroznětín

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Filip
3. třída

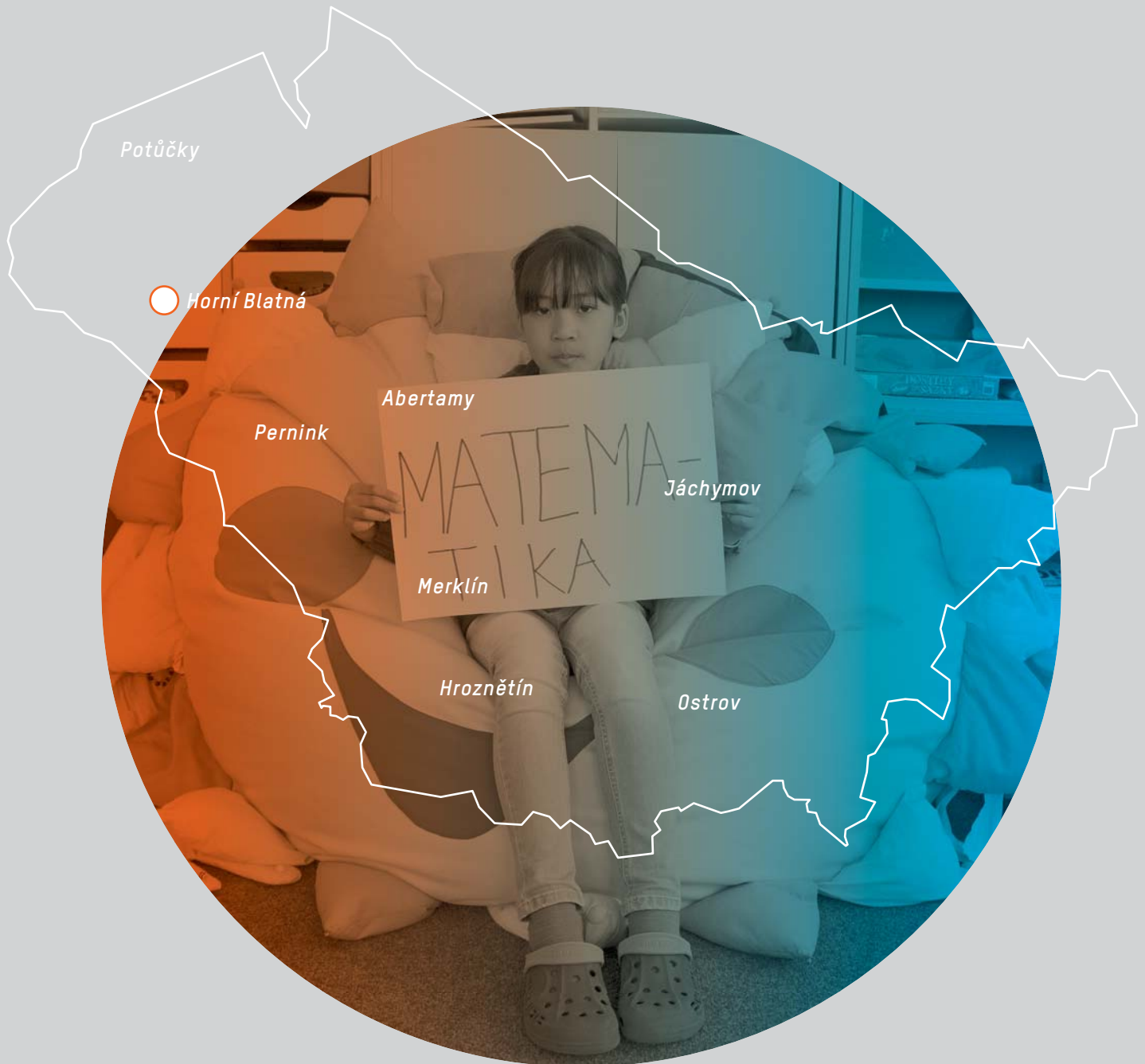
STAROSTA + ŘEDITEL:

ČÍM MŮŽEME ZAČÍT V HORNÍ BLATNÉ
A PROČ?

Karta rozvoje vzdělávání v obci

OSTROVSKO – SPOLEČNOU CESTOU KE KVALITNÍMU VZDĚLÁVÁNÍ PRO VŠECHNY DĚTI

AKTUÁLNÍ STAV

Vzdělávání žáků v obci zajišťuje Základní škola a mateřská škola Horní Blatná, malotřídní škola rodinného typu s kapacitou 36 žáků, která poskytuje předškolní vzdělávání a základní vzdělávání pro žáky 1. stupně. V posledních letech se počet žáků pohyboval mezi 15 až 22. Vzhledem k nízkému počtu žáků má škola udělenou výjimku ze státem definovaného minimálního počtu žáků ve třídách a obec financuje nadnormativní výdaje z rozpočtu obce. Provoz školy včetně doplatku na mzdy stojí obec ročně cca 1,1 milionu korun, tzn. 20% obecního rozpočtu. Podle zjištěného demografického vývoje by se měl počet žáků v příštích letech mírně zvyšovat. Škola sídlí v budově, která je ve špatném technickém stavu. Potřebuje celkové zateplení včetně výměny oken a dveří a opravu střechy. Naproti tomu je škola dobře materiálně a technologicky vybavena. Pedagogický sbor tvoří ředitelka školy, učitelka, vychovatelka a asistentka pedagoga. Paní učitelka si v současné době doplňuje pedagogickou kvalifikaci. Kvůli malému počtu pracovníků dochází ke kumulaci funkcí a velkému vytížení pracovníků. Pracovníci školy se pravidelně vzdělávají, avšak narážejí na obtížnou zastupitelnost pedagogů, finanční náročnost a špatnou dopravní dostupnost vzdělávacích seminářů. Malý počet žáků v jednotlivých ročnících umožňuje individuální přístup ke každému žákovi podle jeho potřeb, znevýhodnění či nadání. Škola nabízí odpolední aktivity pro děti (kroužky zdarma), pořádá přednášky a besedy.

PRIORITAMI V OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ BY MĚLO BÝT:

- Zabezpečit existenci školy v obci.
- Zajistit dostatek financí pro školu.
- Zajistit vysokou kvalitu výchovně-vzdělávacího procesu.

PROČ SE PRIORITÁM V OBCI VĚNOVAT?

Provoz školy za stávajících podmínek bude znamenat růst výdajů na financování školy z rozpočtu obce. V důsledku toho by obec byla nucena školu zrušit. Obec by přišla nejen o zázemí pro děti, ale i o centrum komunitního dění. Navíc se stane méně atraktivní pro obyvatele, což může podpořit proces vyliďňování obce. Je nutné hledat cesty, jak školu v obci zachovat.

Zajištění kvalitního vzdělávání je důležitý motivační prvek pro rodiče, aby umístili dítě v místní škole. Pedagogičtí pracovníci školy se proto musí neustále vzdělávat a držet krok s moderními metodami ve výuce a využívat informační technologie ve vyučování. Zapojení odborných pracovníků (logopeda a školního psychologa) do výchovně-vzdělávacího procesu nejen v základní ale i v mateřské škole pozitivně ovlivní kvalitu vzdělávání a také přinese jistou konkurenční výhodu. Bude-li se rozvíjet škola, bude se rozvíjet i obec a naopak.

PRIORITA Č. 1

ZABEZPEČIT EXISTENCI ŠKOLY V OBCI

„Škola je pro obec živá voda. Není škola, není život!“

Co může udělat starosta?

- vytvořit jasnou vizi směřování oblasti školství v obci (samostatná škola, svazková škola)
- účastnit se jednání o spolupráci obcí na rozvoji vzdělávání v mikroregionu Svazku obcí Bystřice, zvážit myšlenku vytvoření svazkové školy s okolními obcemi
- vyřešit vysoké provozní náklady na budovu (pronajmout prostory, přesunout školu do jiných méně nákladných prostor, využít volné prostory školy – např. zázemí pro školu v přírodě)
- vést rozvoj obce dle dlouhodobé a stálé koncepce s cílem přivést mladé obyvatelé a zajistit kvalitní život pro všechny skupiny obyvatel
- podporovat bytovou výstavbu, vznik pracovních příležitostí, zlepšit dopravní spojení, zřídit ordinaci pediatra

Co může udělat ředitelka?

- připravit vizi dalšího rozvoje školy a prosazovat ji při jednání se zřizovatelem
- zapojit se do plánování dalšího směřování školství v obci společně se zřizovatelem
- propagovat školu a její aktivity dětem, rodičům (místní tisk, web) a přilákat další žáky

2

PRIORITA Č. 2

ZAJISTIT DOSTATEK FINANČÍ PRO ŠKOLU

Fundraising je náročná disciplína, které je nutné věnovat dostatek času, který ředitelka na malotřídní škole nemá, proto je dobré vyjádřit ředitelce školy podporu. Zapojením do projektů může škola získat peníze a zkvalitnit tak zázemí školy i výchovně-vzdělávací proces.

Co může udělat starosta?

- financovat to, co škola nutně potřebuje, a nemůže finance sehnat jinde (např. zajištění služby logopeda),
- snížit provozní náklady na budovu školy
- aktivně navrhnout vytvoření projektového záměru
- podpořit ředitelku v sestavení udržitelného finančního plánu na základě auditu hospodaření

Co může udělat ředitelka?

- o finančních potřebách školy jasně a pravidelně komunikovat se starostou a snažit se získat finance na pokrytí těch potřeb, které nelze hradit z grantů
- zapojit do přípravy projektových žádostí novou paní učitelku a využít jejich zkušeností s projekty
- domluvit konzultanta pro fundraising/projektový management (hlídá projektové výzvy, zpracovává žádosti)
- spolupracovat na společných projektech s okolními školami

Aktuální potřeby školy vyjádřené ve školní strategii:
revitalizace školní budovy, modernizace interiéru (školní kuchyň, školní družina), modernizace školního hřiště a jeho oplocení, zabezpečení školy

PRIORITA Č. 3

ZAJISTIT VYSOKOU KVALITU VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍHO PROCESU

Rodiče často mívají předsudky vůči „vesnickým“ školám. Mají představu o horší kvalitě vzdělávání oproti školám městským, proto je třeba neustále pracovat na dobré pověsti školy. Vysokou kvalitu výchovně-vzdělávacího procesu zajistí kromě kvalifikovaného pedagogického sboru rovněž odborní pracovníci (logoped, školní psycholog). Pro rodiče z horské oblasti může být návštěva odborníků v Karlových Varech problematická kvůli dlouhé čekací lhůtě na vyšetření, nutnosti vzít si den dovolené a cestovním nákladům.

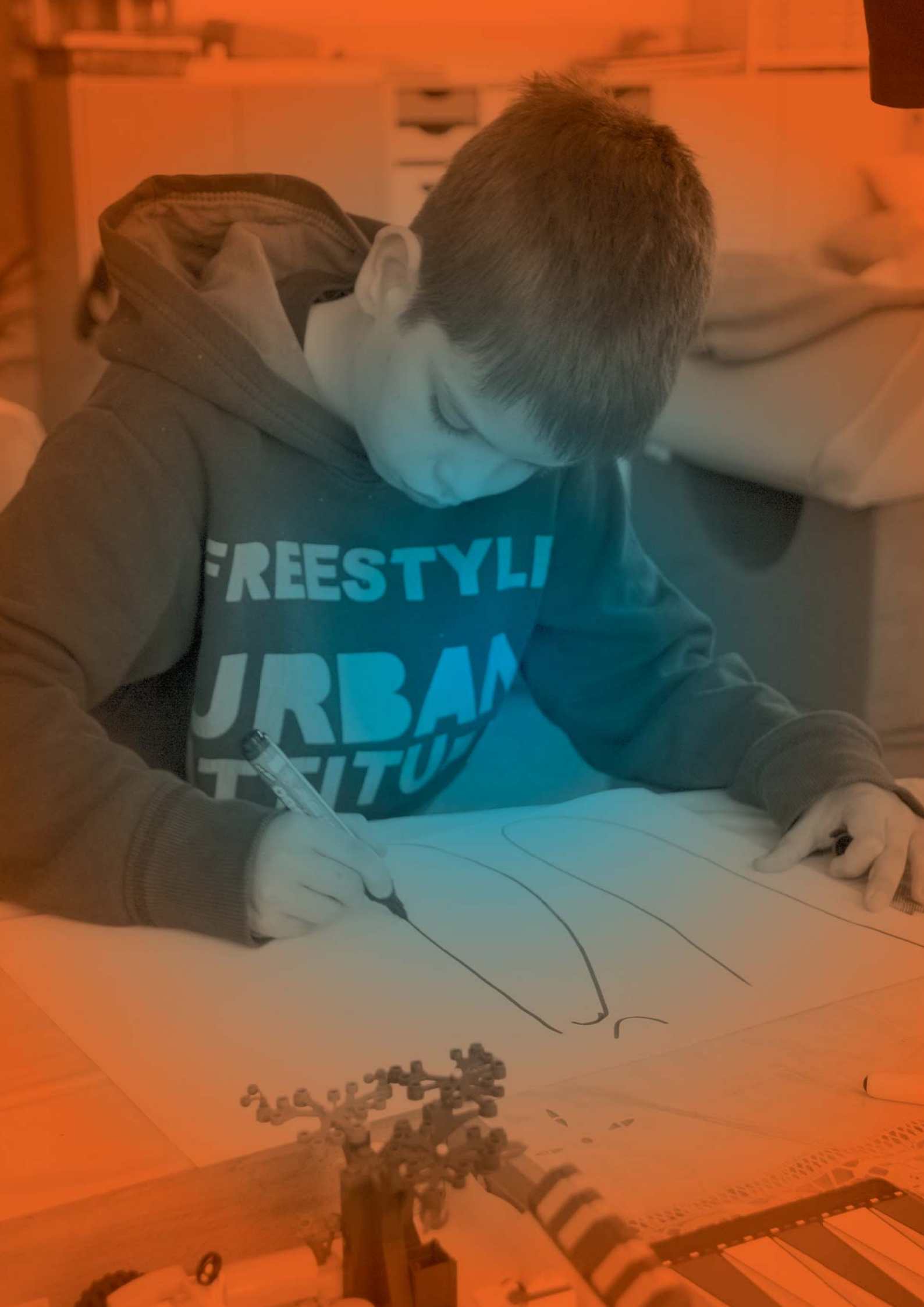
Co může udělat starosta?

- finančně podpořit vzdělávání pracovníků školy (např. vzdělávací akce na klíč pořádané ve spolupráci s okolními školami)
- financovat služby logopeda dle modelu sdílení odborníka mezi školami

Co může udělat ředitelka?

- pravidelně sdělovat, co je třeba k podpoře týmu školy (např. finanční příspěvek na vzdělávání pedagogických pracovníků)
- monitorovat stav a potřebnost logopedických služeb ve škole
- informovat starostu o konkrétních potřebách žáků školy v oblasti logopedie
- vyjednat partnerskou smlouvu se spřátelenými školami o službách logopeda a školního psychologa, případně se zapojit do projektu podporující služby specialistů
- zařadit absolvování logopedického kurzu do plánu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků školy

Le Thi
5. třída
Potůčky

VIZE:

VŠECHNY DĚTI NA OSTROVSKU
SE VZDĚLÁVAJÍ SPOLEČNĚ
A ZAŽÍVAJÍ VE ŠKOLE
ÚSPĚCH A RADOST.

Filip
3. třída
Horní Blatná

Lída
4. třída
Abertamy

OBCE, ŠKOLY, RODIČE
A SPOLUPRACUJÍCÍ ORGANIZACE
TVOŘÍ SÍŤ AKTÉRŮ,
KTEŘÍ SE AKTIVNĚ PODÍLÍ
NA ROZVOJI KULTURY
VZDĚLÁVÁNÍ V REGIONU.

Káťa
8. třída
Jáchymov

Nikča
6. třída
Pernink

Alenka
6. třída
Merklín

Matěj
9. třída
Ostrov

Vašek
6. třída
Hroznětín

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vašek
6. třída

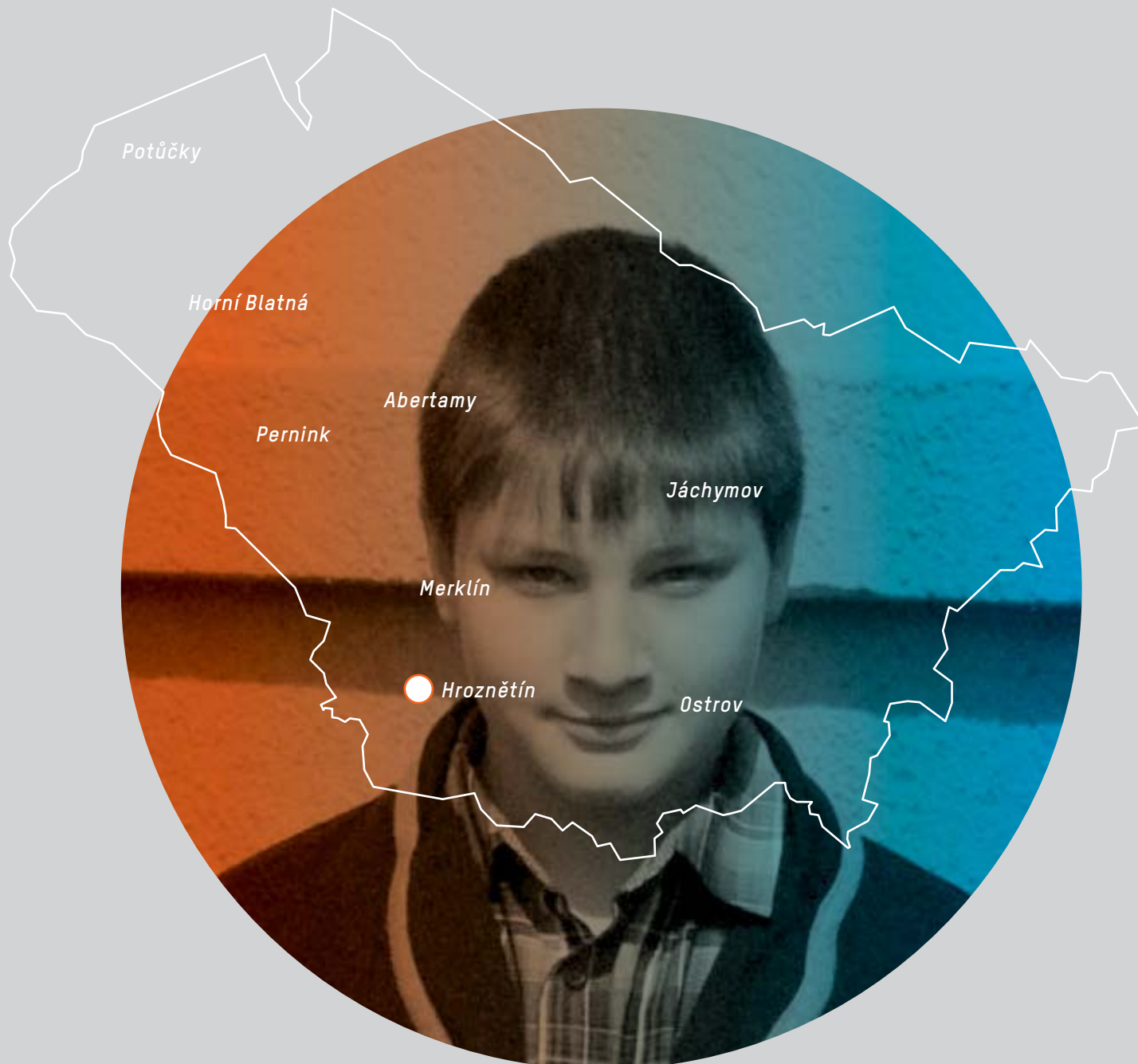
STAROSTA + ŘEDITEL:

ČÍM MŮŽEME ZAČÍT V HROZNĚTÍNĚ
A PROČ?

Karta rozvoje vzdělávání v obci

OSTROVSKO – SPOLEČNOU CESTOU KE KVALITNÍMU VZDĚLÁVÁNÍ PRO VŠECHNY DĚTI

AKTUÁLNÍ STAV

Vzdělávání ve městě zajišťuje Základní škola Hroznětín (úplná základní škola bez přípravné třídy) a Mateřská škola Hroznětín. Základní škola má kapacitu 250 žáků, ve školním roce 2014/15 ji navštěvuje 130 žáků, z toho 11 se specifickými poruchami učení. Kvůli nízkému počtu žáků má škola od zřizovatele udělenou výjimku ze státem definovaného minimálního počtu žáků ve třídách a město její provoz dofinancovává. Během minulých let byla budova školy zrekonstruována, včetně vymalování tříd a pořízení nového nábytku, vybavena byla i počítačová učebna. Součástí školního areálu je tělocvična a školní kuchyně s jídelnou. Na základní škole pracuje celkem 18 zaměstnanců, z toho 13 pedagogických pracovníků. Kvalifikovanost pedagogů je 100 %, z hlediska aprobace chybí na škole kvalifikovaný učitel anglického jazyka. Učitelé se dále vzdělávají, ale vedení školy se potýká s obtížnou zastupitelností. Funkci výchovného poradce i školního metodika prevence momentálně vykonává jedna osoba. Škola nabízí žákům zdarma několik kroužků a organizuje akce pro žáky i širokou veřejnost, čímž přispívá k oživení kulturní nabídky ve městě. Do budoucna se škola chce zaměřit především na přípravu žáků pro učební obory a provázanost s požadavky trhu práce v regionu. Zřizovatel se snaží školu podporovat a podílí se na školních akcích určených pro veřejnost. Pravidelné schůzky s vedením školy zatím nastaveny nebyly. Zástupci pedagogického sboru se účastní schůzek kulturní komise města.

PRIORITAMI V OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ BY MĚLO BÝT:

- Zajistit naplněnost školy a udržet školu ve městě.
- Posílit komunikaci vedení školy se zřizovatelem.
- Zlepšit pověst školy a komunikaci s rodiči.
- Zajistit specialisty pro žáky přímo ve škole.
- Zajistit systematický fundraising.

PROČ SE PRIORITÁM VE MĚSTĚ VĚNOVAT?

Pro starostu je důležité udržet školu ve městě, i když je počet žáků téměř poloviční, než je kapacita školy. Proto je nutné zaměřit se na kvalitu vzdělávání, najít konkurenční výhodu a přilákat do školy více žáků. Pedagogický sbor se v současné době obměňuje, je tedy důležité získat a udržet kvalitní pedagogy, vybudovat stabilní kolektiv a zaměřit se cíleně na jeho podporu (formou supervizí, stmelovacích akcí, finančních odměn, příspěvků na dojíždění apod.). V opačném případě hrozí snížení kvality vzdělávání a odliv žáků. Řešením situace v regionu je vytvoření svazkové školy ve spolupráci s okolními školami (Svazek obcí Bystřice). Svazková škola pomůže ke zvýšení kvality výchovně-vzdělávacího procesu a snížení nákladů města na financování školy.

$10^{\circ}6' = 756$
 $6253' = 1040 \quad 131$
 $625360 = 104$
153
13
 $5013 =$
3122 167601 9653:360
160
000
1678
18780
 $9653' = 2^{\circ}501'33$

PRIORITA Č. 1

ZAJISTIT NAPLNĚNOST ŠKOLY A UDRŽET ŠKOLU VE MĚSTĚ

*Škola je přirozeným centrem kulturního života ve městě.
Chce-li město školu udržet, je potřeba nastavit vzdělávací politiku ve městě či mikroregionu.*

Co může udělat starosta?

- nastavit vzdělávací priority města formou strategie (samostatné fungování školy, zřízení svazkové školy v rámci Svazku obcí Bystřice apod.)
- iniciovat založení pracovní skupiny pro vytvoření koncepce rozvoje školství v horské oblasti (sestavené ze zástupců zřizovatele, zástupců okolních obcí, rodičů, zaměstnanců, školské rady apod.)

Co může udělat ředitelka?

- mít připravenou vizi a strategii rozvoje školy, zvážit profilaci školy
- plánovat rozvoj školy na úrovni města či mikroregionu společně se zřizovatelem
- stát se členem týmu pro tvorbu vzdělávací koncepce, oslovit a doporučit další možné členy (rodiče, zaměstnance školy a členy školské rady)
- propagovat školu a její výsledky, pracovat na dobré pověsti školy (viz priorita č. 3)

2

PRIORITA Č. 2

POSÍLIT KOMUNIKACI VEDENÍ ŠKOLY SE ZŘIZOVATELEM

Město má zodpovědnost za zajištění kvality vzdělávání, proto je v zájmu zřizovatele, aby sledoval, jakým způsobem je vzdělání poskytováno. Informovaný starosta pozitivně působí na občany města i zastupitelstvo. Zná aktuální potřeby školy, ví, na co konkrétně jsou vynakládány finanční prostředky, a může pomoci budovat dobrou pověst školy.

Co může udělat starosta?

- plánovat schůzky s ředitelkou školy cca 1 krát za 2 měsíce (nastavit dle potřeby, ale pravidelně)
- navštěvovat školu a mapovat její potřeby
- podpořit společné schůzky kulturní komise, na kterých se setkávají zástupci vzdělávacích a kulturních příspěvkových organizací města a příležitostně se schůzek účastnit
- v případě problému ke schůzce přizvat i další organizace a podpořit tak vzájemnou spolupráci (např. zástupce orgánu sociálně-právní ochrany dítěte, Policie ČR apod.)

Co může udělat ředitelka?

- připravit body na jednání se starostou (nejen finanční záležitosti, ale i otázky kvality vzdělávání)
- účastnit se jednání zastupitelstva, informovat o dění ve škole, motivovat zastupitele k zájmu o školu a zapojení se do akcí školy

PRIORITA Č. 3

ZLEPŠIT POVĚST ŠKOLY A KOMUNIKACI S RODIČI

V malém městě, se může pověst školy velmi rychle měnit, i kvůli jedinému nespokojenému rodiči. Komunikaci s rodiči je třeba budovat a stále vylepšovat, aby nedocházelo k odlivu žáků do jiných škol.

Co může udělat starosta?

- zajistit šíření informací o škole v městském zpravodaji, včetně zájmu města o vzdělávání (např. fotka starosty při návštěvě školy se stručným komentářem o směřování školy)
- zveřejnit stručnou informaci o vizi a směřování školy a jejich přednostech na webových stránkách města
- finančně podpořit supervize pedagogického týmu a manažerské vzdělávání vedení školy
- podpořit stabilitu pedagogického sboru a rozšíření týmu o kvalitní pedagogy (např. zajištění bytu pro pracovníky školy, příspěvků na dojíždění)

Co může udělat ředitelka?

- sestavit kodex komunikace s rodiči (několik zásadních pravidel závazných pro pedagogy)
- otevřít školu rodičům, pořádat akce pro rodiče (např. vzdělávací přednášky) a nabídnout rodičům prostory školy pro jejich aktivity (společné setkávání)
- zajistit proškolení zaměstnanců v komunikaci s rodiči, krizové komunikaci
- zajistit pravidelné schůzky s externím specialistou (např. supervizorem) pro učitele - spokojený učitel je dobrou vizitkou školy a tým, který spolu umí komunikovat a řešit problémy, je stabilnější
- vzdělávat se v manažerských dovednostech, komunikaci a poskytování zpětné vazby
- pokračovat v pravidelné aktualizaci webových stránek školy, vyzdvihnout na stránkách filozofii a přednosti školy, publikovat informace o škole ve zpravodaji města

4

PRIORITA Č. 4

ZAJISTIT SPECIALISTY PRO ŽÁKY PŘÍMO VE ŠKOLE

Odborní pracovníci nabízí rodičům a žákům zajištění kvalitní péče přímo ve škole, za kterou by jinak museli dojíždět a strpět dlouhé čekací lhůty na vyšetření. Pro některé rodiče může být návštěva odborníků v Karlových Varech problematická kvůli cestovním nákladům a nutnosti vzít si den dovolené. Pokud chce město udržet žáky v místě bydliště, je dobré rodičům nabídnout kompletní péči o jejich děti.

Co může udělat starosta?

- finančně se podílet na zajištění odborníků (logoped, psycholog aj.) a reedukací pro žáky
- zmapovat, jaké sociální služby jsou poskytovány občanům města, a případně navázat kontakt s neziskovými organizacemi, které by mohly chybějící služby ve městě zajistit (např. doučování)

Co může udělat ředitelka?

- dohodnout se na společném zajištění odborníků se spřátelenými školami
- zapojit se do projektu podporujícího služby specialistů (zejména školního psychologa a logopeda)
- mít přehled o počtu a potřebách žáků ze sociálně slabých rodin, kterým by pomohlo doučování, příp. jiná podpora sociální služby, a informaci předat zřizovateli

PRIORITA Č. 5

ZAJISTIT SYSTEMATICKÝ FUNDRAISING

Úspěšný fundraising vyžaduje odborníka a hodně času, který se často managementu školy nedostává. Je potřeba hledat zdroje financování na různých místech či opakovaně žádat o finanční podporu, než se cílený projekt podaří realizovat. Přesto se školám vyplatí se systematicky fundraisingu věnovat. Díky navýšení školního rozpočtu mohou zkvalitňovat svou nabídku, účinněji finančně motivovat své pedagogy a snížit nároky na finanční podporu od zřizovatele.

Co může udělat starosta?

- poskytnout škole fundraisera/projektového manažera, jehož služby využívá město (monitoring dotačních možností, pomoc se zpracováním žádosti, administrace projektu)
- zajistit zpracování projektové žádosti školy nebo alespoň metodickou podporu ředitelce školy (pracovník úřadu, případně externí zpracovatel)
- aktivně navrhnout vytvoření projektového záměru a ovlivnit tak zvyšování kvality vzdělání ve městě

Co může udělat ředitelka?

- komunikovat se zřizovatelem o finančních potřebách školy, snažit se získat finance od zřizovatele na pokrytí potřeb, které nelze financovat jiným způsobem
- vyhledat konzultanta pro fundraising/projektový management a dohodnout se na sdílení konzultanta s jinými školami v okolí
- spolupracovat na společných projektech s okolními školami
- oslovit rodiče, zda některý z nich má zkušenosti s projektovým managementem
- zajistit vedlejší příjem školy jiným způsobem (např. využití počítačové učebny pro veřejnost, pronájem prostor školy)

Aktuální potřeby školy:

rekonstrukce šaten a sociálního zázemí k tělocvičně (suterén), vybudování odborných učeben ve škole (chemie, fyzika, dílny, kuchyňka)

Le Thi
5. třída
Potůčky

VIZE:

VŠECHNY DĚTI NA OSTROVSKU
SE VZDĚLÁVAJÍ SPOLEČNĚ
A ZAŽÍVAJÍ VE ŠKOLE
ÚSPĚCH A RADOST.

Filip
3. třída
Horní Blatná

Lída
4. třída
Abertamy

OBCE, ŠKOLY, RODIČE
A SPOLUPRACUJÍCÍ ORGANIZACE
TVOŘÍ SÍŤ AKTÉRŮ,
KTEŘÍ SE AKTIVNĚ PODÍLÍ
NA ROZVOJI KULTURY
VZDĚLÁVÁNÍ V REGIONU.

Káťa
8. třída
Jáchymov

Nikča
6. třída
Pernink

Alenka
6. třída
Merklín

Matěj
9. třída
Ostrov

Vašek
6. třída
Hroznětín

Káťa
8. třída

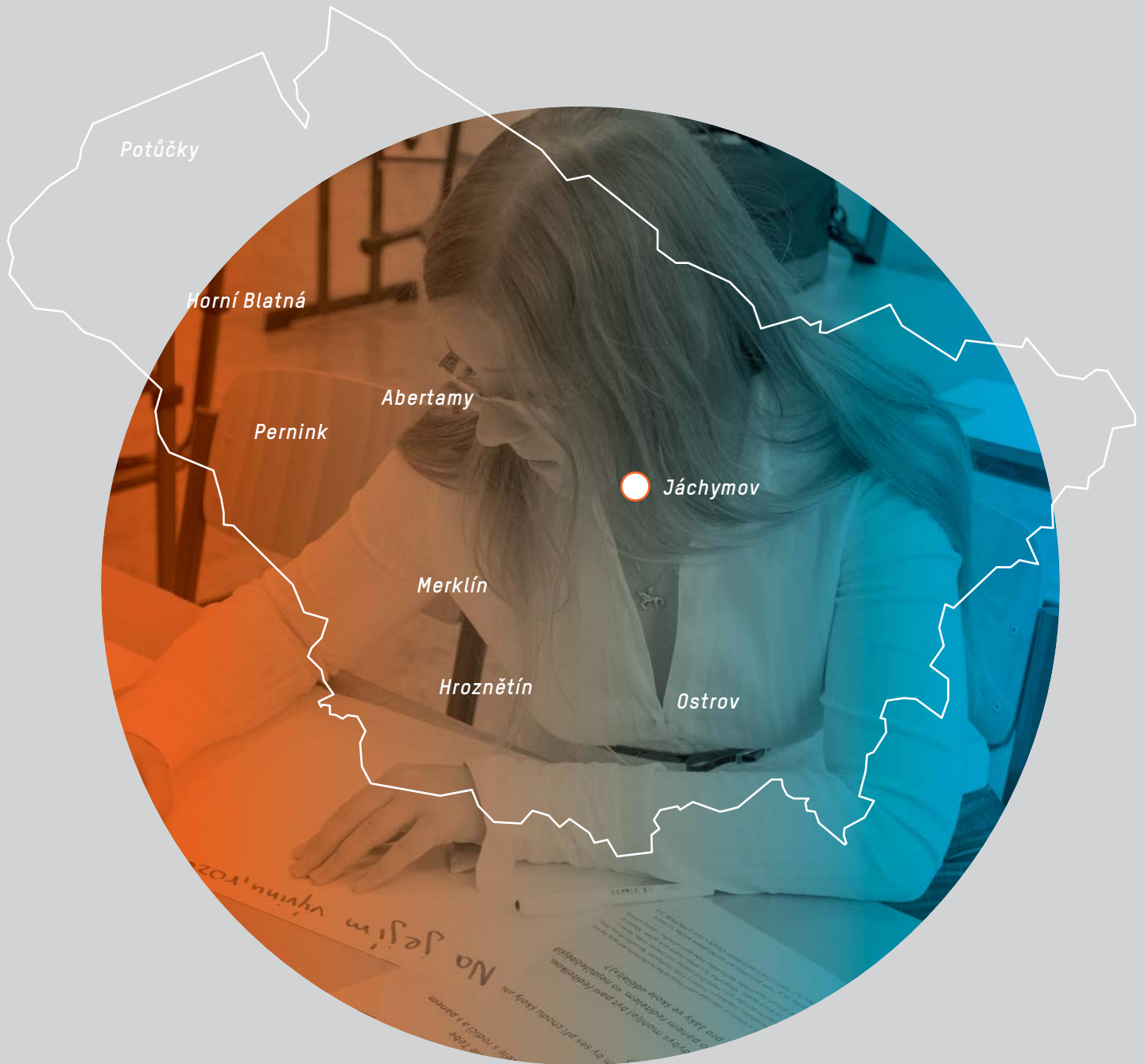
STAROSTA + ŘEDITEL:

ČÍM MŮŽEME ZAČÍT V JÁCHYMOVĚ
A PROČ?

Karta rozvoje vzdělávání v obci

OSTROVSKO – SPOLEČNOU CESTOU KE KVALITNÍMU VZDĚLÁVÁNÍ PRO VŠECHNY DĚTI

AKTUÁLNÍ STAV

Základní škola Marie Curie-Sklodowské a mateřská škola Jáchymov je jediným vzdělávacím zařízením v Jáchymově. Jde o plně organizovanou školu, jejíž součástí je základní škola, mateřská škola, školní družina, školní klub (pro cca 75 žáků), jídelna a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Kapacita základní školy je 350 žáků, v červnu 2014 ji navštěvovalo 162 žáků. V posledních letech škola zaznamenala příliv žáků díky inkluzivní koncepci vzdělávání a komunitnímu zaměření školy a ve školním roce 2014/2015 již nemusela žádat zřizovatele o udělení výjimky ze státem definovaného minimálního počtu žáků ve třídách. Počet dětí se sociálním znevýhodněním se blíží polovině, z toho důvodu je potřebná spolupráce s neziskovými organizacemi, které zajišťují např. doučování žáků. Škola je držitelkou certifikátů Férová škola, Světová škola a Aktivní škola. Ve škole pracuje 15 pedagogů (převážně kvalifikovaných), 4 asistentky pedagoga, vychovatelka školní družiny a vychovatelka školního klubu. Projektový tým zajišťuje nadstandardní vybavení a služby pro školu díky realizaci evropských projektů (k dispozici je 59 počítačů, tabletů a netbooků pro přímou výuku a notebooky na přípravu pedagogů na vyučování). Vzhledem ke vzdálenosti odborných poradenských pracovišť je třeba vytvářet podmínky pro působení odborníků přímo ve škole, zejména psychologa, logopeda a speciálního pedagoga, jejichž služby jsou nezbytné pro zajištění inkluzivního přístupu ve vzdělávání. Komunikace se zřizovatelem funguje nahodile, setkání se konají v případě potřeby. Pracovníci základní a mateřské školy zatím příliš nespolupracují, ale vzdělávací plány na sebe navazují, což usnadňuje přechod dětí z mateřské školy na základní školu. Nyní je důležité nastavit spolupráci a pravidelná setkání učitelů obou zařízení. V souvislosti se změnou vedení školy je v současnosti hlavním úkolem určitá stabilizace školy a vyjasnění jejího dalšího směřování.

PRIORITAMI V OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ BY MĚLO BÝT:

- Vytvořit koncepci rozvoje školství ve městě.
- Nastavit systematickou spolupráci se zřizovatelem školy.
- Zajistit odborníky pro školu (psycholog, speciální pedagog, logoped).
- Rozvíjet komunikaci s rodiči a vtáhnout je do dění školy.

PROČ SE PRIORITÁM VE MĚSTĚ VĚNOVAT?

Jáchymovské škole se podařilo zastavit odliv žáků a získat dobrou pověst, a to díky inkluzivnímu přístupu, kvalitnímu materiálnímu i odbornému zázemí a komunitnímu zaměření školy. Na své pověsti a nabízené kvalitě musí dále pracovat, k čemuž by měla napomoci realizace níže uvedených opatření, jež jsou vztažena zejména k inkluzivnímu přístupu ve vzdělávání, ale také komunikaci se zřizovatelem. Nyní je důležité, aby nový management udržel nastartovaný systém inkluzivního vzdělávání a rozvíjel jeho kvalitu, využil zkušeností projektového týmu a pokračoval v aktivní realizaci projektů.

PRIORITA Č. 1

VYTVOŘIT KONCEPCI ROZVOJE ŠKOLSTVÍ VE MĚSTĚ

Koncepce je pomocníkem města i školy, protože vyjasňuje vzdělávací politiku a směřování školství ve městě.

Na jejím základě je možné přizpůsobit vzdělávací nabídku potřebám žáků/rodičů, zajistit dostatek mimoškolních aktivit a připravit se na možné získání dotačních prostředků Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Evropského sociálního fondu a jiných zdrojů. S ohledem na změnu vedení školy je nyní pravý čas na společné zajištění stabilizace školy a vytyčení jejího dalšího směřování.

Co může udělat starosta/místostarostka?

- nastavit vzdělávací priority města formou strategie
- zajistit pravidelné setkávání s ředitelkou školy - řešení potřeb a možností rozvoje školy i dalšího směřování školství ve městě

Co může udělat ředitelka?

- připravit vizi a strategii rozvoje školy
- stabilizovat situaci ve škole a vyjasnit její další směřování
- pravidelně formálně i neformálně komunikovat se starostou o potřebách školy, aktuálních úspěších, problémech a plánech do budoucna
- svolat setkání učitelů ZŠ a MŠ a nastavit vzájemnou spolupráci při přechodu dětí z MŠ do ZŠ

2

PRIORITA Č. 2

NASTAVIT SYSTEMATICKOU SPOLUPRÁCI SE ZŘIZOVATELEM ŠKOLY

Město má zodpovědnost za zajištění kvality vzdělávání, proto je v zájmu zřizovatele, aby sledoval, jakým způsobem je vzdělání poskytováno. Informovaný starosta pozitivně působí na občany města i zastupitelstvo. Zná aktuální potřeby školy, ví, na co konkrétně jsou vynakládány finanční prostředky, a může pomoci budovat dobrou pověst školy.

Co může udělat starosta/místostarostka?

- plánovat schůzky s ředitelkou školy cca 1 x za 2 měsíce (stanovit interval dle potřeby, ale pravidelně)
- navštěvovat školu a mapovat její potřeby
- iniciovat schůzky, na kterých se setkávají zástupci vzdělávacích a kulturních příspěvkových organizací města, a příležitostně se schůzek účastnit
- v případě problému ke schůzce přizvat i další organizace a podpořit tak vzájemnou spolupráci (např. zástupce orgánu sociálně-právní ochrany dítěte, Policie ČR apod.)
- motivovat zastupitele k aktivnímu zapojení do školské rady

Co může udělat ředitelka?

- domluvit schůzky se starostou, připravit body na jednání se starostou (nejen finanční záležitosti, ale i otázky kvality vzdělávání)
- účastnit se jednání zastupitelstva, informovat o dění ve škole, motivovat zastupitele k zájmu o školu

PRIORITA Č. 3

ZAJISTIT ODBORNÍKY PRO ŠKOLU

(PSYCHOLOG, ASISTENT PEDAGOGA, LOGOPED-GARANT)

Vzhledem k vysokému počtu žáků se sociálním znevýhodněním naráží škola u rodičů na nedostatek motivace a finančních prostředků na dojíždění za specialisty do jiných měst, což snižuje šance žáků na úspěch ve vzdělávání a kvalitní budoucí uplatnění. Zajištění odborné péče ve škole je krokem vstřícnosti rodičům i dětem. Zároveň tím škola ukazuje, že kvalita vzdělávání a další uplatnění žáků je na prvním místě, a buduje tím svou dobrou pověst.

Co může udělat starosta/místostarostka?

- finančně se podílet na zajištění odborníků (logoped, psycholog) a reedukací pro žáky
- zmapovat, jaké sociální služby jsou poskytovány občanům města, a případně navázat kontakt s dalšími neziskovými organizacemi, které by mohly chybějící služby ve městě zajistit (např. doučování)

Co může udělat ředitelka?

- dohodnout se na společném zajištění odborníků se spřátelenými školami (psychologa, logopeda-garanta)
- koncepčně řešit využití specialistů pro MŠ a ZŠ – je možné, že jednoho odborníka využijí obě zařízení
- zapojit se do projektu podporujícího služby specialistů (zejména školního psychologa)
- podpořit fungování projektového týmu, který zpracovává projektové žádosti a administruje projekty
- zajistit reedukace prostřednictvím kvalifikovaných pracovníků pedagogického sboru
- mít přehled o počtu a potřebách žáků ze sociálně slabých rodin, kterým by pomohlo doučování, příp. jiná podpora sociální služby

4

PRIORITA Č. 4

ROZVÍJET KOMUNIKACI S RODIČI A VTÁHNOUT JE DO DĚNÍ ŠKOLY

Vzhledem ke komunitnímu charakteru školy je třeba neustále rozvíjet komunikaci s rodiči a zapojovat je do dění školy. Rodiče tak budou se školou spojeni, bude to i "jejich" škola, kterou budou ochotni podpořit.

Co může udělat starosta/místostarostka?

- podpořit školu v hledání konkurenční výhody ve vzdělávacím procesu jasně komunikovat tuto výhodu rodičům (voličům) ve městě
- zveřejnit stručnou informaci o vizi a směřování školy a jejích přednostech na webových stránkách města
- podpořit školu při pořádání aktivit ve spolupráci s městem (např. dětský den, pálení čarodějnic, adventní trhy, apod.)
- uspořádat diskusní setkání veřejnosti a zástupců školy o vzdělávání ve městě

Co může udělat ředitelka?

- pořádat společné aktivity žáků a rodičů (např. vánoční dílny, sportovní akce), zapojit rodiče do školních výletů a vedení kroužků
- sestavit kodex komunikace s rodiči (několik zásadních pravidel závazných pro pedagogy)
- zajistit proškolení zaměstnanců v komunikaci s rodiči, krizové komunikaci; vzdělávat se v manažerských dovednostech, poskytování zpětné vazby a komunikačních dovednostech
- informovat rodiče a veřejnost o činnosti a výsledcích školy (na nástěnkách, na webových stránkách, letáčích, akcích školy, pravidelným bulletinem školy apod.)
- zajistit pravidelné schůzky s externím specialistou (např. supervizorem) pro učitele - spokojený učitel je dobrou vizitkou školy a tým, který spolu umí komunikovat a řešit problémy, je stabilnější
- dopracovat webové stránky školy, nastavit pravidla komunikace pedagogického sboru ohledně doplňování informací na web
- vytvořit nabídku vzdělávacích aktivit pro rodiče a veřejnost

Le Thi
5. třída
Potůčky

VIZE:

VŠECHNY DĚTI NA OSTROVSKU
SE VZDĚLÁVAJÍ SPOLEČNĚ
A ZAŽÍVAJÍ VE ŠKOLE
ÚSPĚCH A RADOST.

Filip
3. třída
Horní Blatná

Lída
4. třída
Abertamy

OBCE, ŠKOLY, RODIČE
A SPOLUPRACUJÍCÍ ORGANIZACE
TVOŘÍ SÍŤ AKTÉRŮ,
KTEŘÍ SE AKTIVNĚ PODÍLÍ
NA ROZVOJI KULTURY
VZDĚLÁVÁNÍ V REGIONU.

Káťa
8. třída
Jáchymov

Nikča
6. třída
Pernink

Alenka
6. třída
Merklín

Matěj
9. třída
Ostrov

Vašek
6. třída
Hroznětín

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Alenka
6. třída

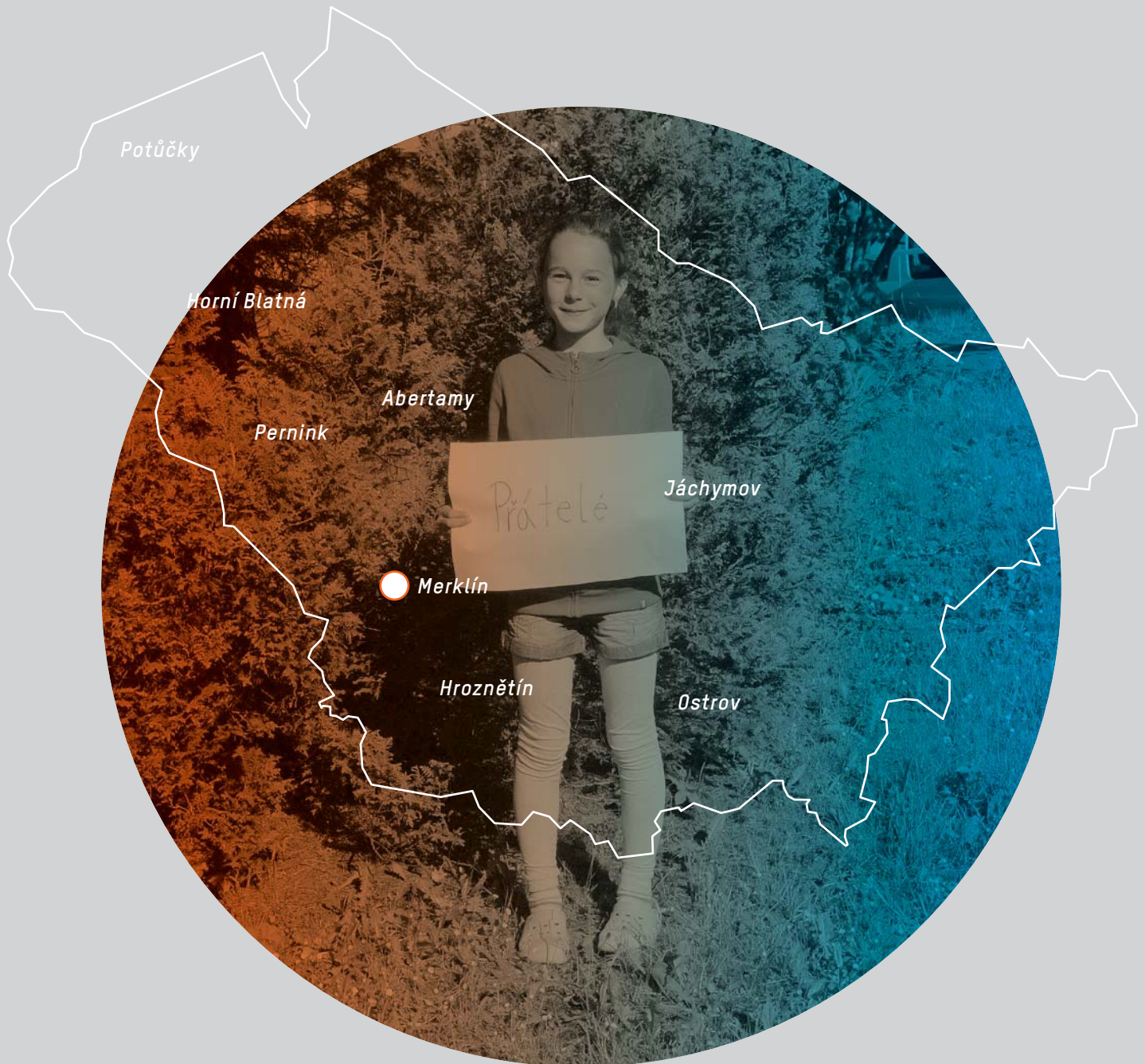
STAROSTA + ŘEDITEL:

ČÍM MŮŽEME ZAČÍT V MERKLÍNĚ
A PROČ?

Karta rozvoje vzdělávání v obci

OSTROVSKO – SPOLEČNOU CESTOU KE KVALITNÍMU VZDĚLÁVÁNÍ PRO VŠECHNY DĚTI

AKTUÁLNÍ STAV

V Merklíně je málotřídní základní škola, v níž funguje pět ročníků se třemi třídami. Kapacita školy je 124 žáků, ve školním roce 2014/2015 má škola 54 žáků. Její základní předností je rodinné prostředí a individuální přístup k žákům. Specifikem školy je výuka anglického jazyka již od prvního ročníku. Pedagogové využívají integrované vyučování a propojují vyučovací předměty společným tématem. Často zapojují metodu skupinové práce, problémové i projektové vyučování a činnostní učení. Rodiče mají kdykoliv přístup do školy, jsou pořádány i ukázkové hodiny. Ve škole je zdarma nabízeno zájmové vzdělávání (např. sportovní, výtvarný či počítačový kroužek, hra na flétnu, sborový zpěv). K dispozici je jazyková, počítačová a hudební učebna, tělocvična, malá knihovna, školní družina a jídelna. Škola potřebuje zkvalitnit zázemí pro pedagogy, vyřešit prostory pro setkávání s rodiči a pořádání větších akcí školy a upravit okolí školy. Základní škola spolupracuje s mateřskou školou v Merklíně, odkud převážně přichází děti do první třídy, a také se základní školou v Hroznětíně, která je spádovou školou, a někteří žáci do ní odcházejí. Kromě školního vzdělávacího plánu „Máme k sobě blízko“ byl vypracován i školní vzdělávací plán pro základní školu speciální. Ve škole je zaměstnáno devět osob, z toho sedm pedagogických pracovníků a dva provozní zaměstnanci. Spolupráce školy a zřizovatele je na dobré úrovni, ale pravidelné schůzky neprobíhají. Při škole funguje školská rada a Komise školství, kultury a sociálních záležitostí, která se pravidelně seznamuje s problémy školy.

PRIORITAMI V OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ BY MĚLO BÝT:

- Udržet naplněnost školy a její dobrou pověst.
- Rozvíjet fundraising a zajistit dostatek financí na potřeby školy.
- Prohloubit spolupráci ředitelky a zřizovatele školy.
- Zajistit dostupnost specialistů ve škole, zejména logopeda.

PROČ SE PRIORITÁM V OBCI VĚNOVAT?

Škola je přirozeným centrem kulturního života v obci. Ke svému rozvoji potřebuje podporu zřizovatele, tedy obce. Zánik školy by v dlouhodobém horizontu mohl obec poškodit, chyběl by její společensko-kulturní vliv, který nyní má. Uzavření školy působí i na migrační aktivitu obyvatel, její existence je totiž vnímána jako součást standardní občanské vybavenosti. Škola formuje vztah žáků k obci, což může do budoucna působit na celkový počet obyvatel.

PRIORITA Č. 1

UDRŽET NAPLNĚNOST ŠKOLY A JEJÍ DOBRU POVĚST

Rodiče někdy mívají předsudky vůči „vesnickým“ školám. Mají představu o horší kvalitě vzdělávání oproti školám městským, proto je třeba neustále pracovat na dobré pověsti školy. Zajištění kvalitního vzdělávání je důležitým motivačním prvkem pro rodiče, aby umístili dítě v místní škole. Merklínská škola je výjimečná svým rodinným prostředím, individuálním přístupem k žákům včetně žáků nadaných a se specifickými vzdělávacími potřebami, výukou cizího jazyka už od první třídy. Používá i netradiční metody výuky. Tato specifika je dobré komunikovat nejen s rodiči současných žáků, ale i s těmi potenciálními.

Co může udělat starosta?

- vytvořit jasnou vizi směřování oblasti školství v obci (financovat existenci samostatné školy nebo vytvoření svazkové školy s okolními obcemi)
- účastnit se jednání o spolupráci obcí na rozvoji vzdělávání v mikroregionu Svazku obcí Bystřice
- aktivně se podílet na propagaci školy - znát nabídku školy a její přednosti, specifika školy komunikovat směrem k veřejnosti
- poskytnout na webových stránkách obce viditelnější prostor pro oblast školství

Co může udělat ředitelka?

- iniciovat tvorbu koncepce vzdělávání v obci
- propagovat školu na mimoškolních akcích v regionu; zmapovat další možnosti propagace
- zaměřit se na specifickou nabídku školy: vytvořit profil školy a srozumitelně komunikovat specifika školy; podporovat vzdělávání pedagogů v oblastech, které školu odlišují

2

PRIORITA Č. 2

ROZVÍJET FUNDRAISING A ZAJISTIT DOSTATEK FINANČÍ NA POTŘEBY ŠKOLY

Fundraising je disciplína, které je nutné věnovat dostatek času. Pro úspěšné získávání financí je potřeba orientovat se v možnostech, jak získat finanční prostředky, a podnikat systematické kroky k jejich získání (např. hlídat projektové výzvy a podávat projektové žádosti). Úspěšným zajištěním finančních prostředků z jiných zdrojů se může snížit podíl spolufinancování školy z rozpočtu obce.

Co může udělat starosta?

- financovat to, co škola potřebuje pro poskytování kvalitního vzdělávání, ale nemůže financování zajistit z grantů (např. zajištění logopedické péče pro žáky, supervizora pro pedagogický sbor)
- zajistit zpracování projektové žádosti pro školu (pokud víte, jak se píšou projekty, pomozte ředitelce školy se psaním; pokud znáte někoho, kdo to umí, zprostředkujte vzájemný kontakt)
- vytvořit úsporu na provozních nákladech a v oblasti správy budovy školy (díky obecní koncepci správy budov, stanovení správce budov a plánu oprav obecních budov včetně školy)

Co může udělat ředitelka?

- zajistit konzultanta pro fundraising/projektový management, který bude sledovat a pravidelně školu informovat o možnostech získání finančních prostředků
- domluvit se na sdílení projektového manažera/fundraisera s jinými školami v okolí
- vyhledat rodiče, který by byl ochoten se na zpracování žádosti podílet, a případně mu zařídit vzdělávací kurz v oblasti fundraisingu/projektového managementu
- poskytnout zřizovateli přehledné informace o potřebách školy, společně hledat řešení, jak je naplnit

Aktuální potřeby školy vyjádřené ve školní strategii:

- revitalizovat nejbližší okolí školy tak, aby mohlo být využíváno k rekreaci žáků, k výuce i setkávání s rodiči
- vytvořit koncepci informačních a komunikačních technologií ve škole
- vyřešit úložné prostory ve škole
- účelně dovybavit zařízení školy
- rekonstrukce elektrických rozvodů, podlah

PRIORITA Č. 3

PROHLouBIT SPOLUPRÁCI ŘEDITELKY A ZŘIZOVATELE ŠKOLY

Pokud vztah zřizovatele a managementu školy dobře funguje, má škola v obci lepší postavení. Informovaný starosta totiž pozitivně působí na občany obce i zastupitelstvo. Zná aktuální potřeby školy, ví, na co konkrétně jsou vynakládány finanční prostředky, a může pomoci budovat dobrou pověst školy.

Co může udělat starosta?

- vyhradit si pravidelně čas na setkání s ředitelkou školy (podle potřeb - cca 1 x měsíčně)
- podpořit spolupráci vzdělávacích organizací v obci - přizvat na jednání ředitelku mateřské školy, případně i knihovny a společně koordinovat vzdělávání a kulturní akce v obci
- navštěvovat budovu školy a znát její stav a aktuální potřeby

Co může udělat ředitelka?

- připravit body na jednání se starostou (nejen finanční záležitosti, ale i otázky kvality vzdělávání)
- účastnit se jednání zastupitelstva obce, informovat o dění ve škole, motivovat zastupitele k zájmu o školu, zapojení se do akcí školy

4

PRIORITA Č. 4

ZAJISTIT DOSTUPNOST SPECIALISTŮ PRO ŠKOLU, ZEJMÉNA LOGOPEDA

V malé obci nemají rodiče často možnost dojíždět k logopedovi, znamenalo by to odejít dříve z práce nebo vzít dítě dříve ze školy. Škola zajištěním logopeda vychází rodičům významně vstříc. Dává na srozuměnou, že kvalita vzdělávání je důležitá a buduje svou dobrou pověst.

Co může udělat starosta?

- zajistit (spolu)financování potřebného odborníka z rozpočtu obce
- zjistit poptávku v dalších organizacích (např. zájem o služby logopeda v mateřské škole)

Co může udělat ředitelka?

- mít přehled o potřebnosti služeb odborníků (kolik žáků potřebuje podporu, jak velký úvazek je na zajištění požadované péče potřeba)
- zapojit se do projektu, který zabezpečí služby specialistů v regionu
- domluvit sdílení specialistů s řediteli ostatních škol
- zařadit absolvování logopedického kurzu do plánu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků

Le Thi
5. třída
Potůčky

VIZE:

VŠECHNY DĚTI NA OSTROVSKU
SE VZDĚLÁVAJÍ SPOLEČNĚ
A ZAŽÍVAJÍ VE ŠKOLE
ÚSPĚCH A RADOST.

Filip
3. třída
Horní Blatná

Lída
4. třída
Abertamy

OBCE, ŠKOLY, RODIČE
A SPOLUPRACUJÍCÍ ORGANIZACE
TVOŘÍ SÍŤ AKTÉRŮ,
KTEŘÍ SE AKTIVNĚ PODÍLÍ
NA ROZVOJI KULTURY
VZDĚLÁVÁNÍ V REGIONU.

Káťa
8. třída
Jáchymov

Nikča
6. třída
Pernink

Alenka
6. třída
Merklín

Matěj
9. třída
Ostrov

Vašek
6. třída
Hroznětín

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Matěj
9. třída

STAROSTA + ŘEDITEL:

**ČÍM MŮŽEME ZAČÍT V OSTROVĚ
A PROČ?**

Karta rozvoje vzdělávání v obci

OSTROVSKO – SPOLEČNOU CESTOU KE KVALITNÍMU VZDĚLÁVÁNÍ PRO VŠECHNY DĚTI

AKTUÁLNÍ STAV

Základní vzdělávání v Ostrově zajišťují tři úplné základní školy s 1. až 9. ročníkem. Kapacity a naplněnost základních škol ve školním roce 2014/15 jsou následující: Základní škola Masarykova má kapacitu 540 žáků a je naplněna na 99,5%; Základní škola J. V. Myslbeka má kapacitu 662 žáků a školu aktuálně navštěvuje 503 žáků (z toho 314 na 1. stupni a 189 na 2. stupni); kapacita Základní školy Májová je 600 žáků a navštěvuje ji 425 žáků (z toho 269 na 1. stupni a 156 na 2. Stupni). Nižší počet žáků na 2. stupni je způsoben odlivem žáků na víceleté gymnázium. Ředitele základních škol trápí fakt, že ve třídách zůstávají průměrní a podprůměrní žáci.

Každá ze škol má své specifické zaměření. ZŠ Masarykova se specializuje na výchovu sportovně talentovaných žáků ve třídách s rozšířenou výukou tělesné výchovy. Součástí hodin tělesné výchovy ve všech ročnících je výuka plavání. Specifikem ZŠ Májová jsou třídy s rozšířenou výukou technických a přírodovědných oborů a zaměření na sportovní obory softbal a atletiku. Ke specifickým ZŠ J. V. Myslbeka patří skutečnost, že především na prvním stupni je významná péče věnována žákům se zdravotním postižením. Jsou zde zařízeny speciální třídy s upraveným vzdělávacím programem pro žáky s vývojovými poruchami učení a chování. Škola disponuje vysokým počtem asistentů pedagoga a speciálních pedagogů, zejména na 1. stupni. Všechny školy se vyznačují vysokou kvalifikovaností pedagogického sboru, dobrým materiálním a technickým vybavením. Průběžně dochází k modernizaci budov a vybavení. Ředitelé škol kladou důraz také na modernizaci výuky, zavádění nových metod práce, na využívání nových audiovizuálních prostředků a interaktivních pomůcek. Bohatou zájmovou činností ve městě zajišťuje Městský dům dětí a mládeže Ostrov a Základní umělecká škola Ostrov.

Ředitelé škol mezi sebou nespolupracují, soupeří o žáky. Rivalitu vnímají jako prospěšnou. Školy se potýkají s negativním chováním žáků, šikanou a skrytým záškoláctvím. Vysoká absence pak výrazně snižuje šance těchto dětí na úspěch ve vzdělávání. Problematická se jeví koncentrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků sociálně slabých v některých základních školách. Žáci s individuálním vzdělávacím plánem (IVP) jsou soustředěni především do ZŠ J. V. Myslbeka (cca 130 z 503 žáků má IVP). Škola je známá dobrou péčí o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, přispívá k tomu i doporučení pedagogicko-psychologické poradny (PPP). Škola však už nemá dostatek kapacity žáky se speciálními vzdělávacími potřebami přijímat. V ZŠ Májová se soustředí žáci ze sociálně slabších rodin. I přes dobrou spolupráci s odborníky z PPP a Speciálně pedagogického centra v Karlových Varech, školám chybí ve výchovně-vzdělávacím procesu pomoc specialistů, zejména školního psychologa a logopeda.

Komunikace ředitelů škol se starostou a kanceláří starosty funguje s ohledem na financování a řešení provozních záležitostí dobře. Přínosná je spolupráce se školskými radami, naopak komunikace se zástupci zřizovatele pro školství se jeví jako poměrně komplikovaná, a to z důvodu, že se vedení školy musí s různými potřebami obracet na různé odbory městského úřadu. Školy negativně hodnotily spolupráci s orgánem sociálně-právní ochrany dětí v Ostrově. Chybí zpětná vazba a metodika, jak v určitých situacích postupovat.

PRIORITAMI V OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ BY MĚLO BÝT:

- Řídit rozvoj základních škol ve městě v souladu s potřebami místních občanů.
- Zajistit specialisty pro školy, zejména školního psychologa.
- Zajistit funkční spolupráci mezi organizacemi, které se podílí na péči o dítě/žáka (orgán sociálně-právní ochrany dětí, pedagogicko-psychologické poradna, Policie ČR).

PROČ SE PRIORITÁM VE MĚSTĚ VĚNOVAT?

Kvalitní struktura základních škol je předpokladem spokojenosti občanů se životem a samosprávou ve svém městě. Kvalitní základní vzdělávání, které je dostupné všem dětem bez omezení, je také účinnou prevencí sociálně patologických jevů ve společnosti a vkladem do života mladých lidí, jenž významně ovlivňuje jejich budoucí uplatnitelnost na trhu práce, sociální mobilitu a schopnost reagovat na změny vnějšího prostředí. Právě vzdělanost mladé generace je faktorem, který výrazně ovlivní budoucí rozvoj celého regionu. Podpora mladých lidí prostřednictvím vzdělávání je jedním z nástrojů, jak eliminovat odliv obyvatel z celého regionu, zajistit poklidné soužití všech obyvatel města a vytvářet podmínky pro rozvoj podnikání v Ostrově.

1

PRIORITA Č. 1

ŘÍDIT ROZVOJ ZÁKLADNÍCH ŠKOL VE MĚSTĚ V SOULADU S POTŘEBAMI MÍSTNÍCH OBČANŮ

*Město je tím, kdo zřizuje vzdělávací zařízení, aby uspokojilo potřeby občanů/voličů.
Je proto v zájmu zřizovatele, aby sledoval a znal, jakým způsobem je vzdělání poskytováno,
a podílel se na rozvoji školství na svém území.*

Co může udělat starosta?

- nastavit vzdělávací priority města formou strategie (zřizovatel koriguje školy, nastavuje pravidla a hranice)
- zmapovat potřeby občanů v oblasti vzdělávání ve městě (co by uvítali, co je pálí, z čeho mají obavy, co je těší) a zahrnout je do strategie
- mapovat demografický vývoj a přizpůsobit kapacity vzdělávacích zařízení (počet dětí v mateřských školách roste, je nutné pro ně zajistit místa v základních školách)
- nastavit kritéria hodnocení ředitelů, která budou motivačním nástrojem, poskytovat ředitelům širší možnost ovlivnit rozvoj vzdělávání ve městě, poskytovat ředitelům zpětnou vazbu na odvedenou práci (jednou ročně vyhodnocení práce ředitelů dle nastavených kritérií),
- být iniciátorem pravidelných setkání ředitelů škol
- zefektivnit komunikaci mezi ZŠ a zástupci zřizovatele pro školství (např. zřízením odboru školství)
- být iniciátorem rozvoje vzdělávání ve městě (aktivně navrhnout vytvoření projektového záměru a ovlivnit tak zvyšování kvality vzdělání ve městě)

Co mohou udělat ředitelé škol?

- podílet se na nastavení strategie města v oblasti vzdělávání
- v návaznosti na strategii města nastavit plán rozvoje školy
- účastnit se jednání zastupitelstva, zvláště když se projednává školská problematika (možnost vyjádřit svůj názor a vysvětlit situaci zastupitelům)

PRIORITA Č. 2

ZAJISTIT SPECIALISTY PRO ŠKOLY, ZEJMÉNA ŠKOLNÍHO PSYCHOLOGA

Ředitelé škol vnímají, že počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami přibývá, proto potřebují mít specialisty v oblasti logopedie a psychologie přímo ve škole. Finanční příspěvek na asistenta pedagoga od krajského úřadu se snížil, díky čemuž došlo k vytvoření mezery v rozpočtu škol, které pomáhají žákům se speciálně vzdělávacími potřebami a asistenty pedagogů ve výuce ve velké míře využívají.

Co může udělat starosta?

- podílet se na financování asistenta pedagoga
- zajistit financování služeb školního psychologa a logopeda (z rozpočtu města nebo realizací projektu)

Co mohou udělat ředitelé škol?

- mít přehled o tom, jaké odborné služby potřebují žáci a pedagogové
- informovat zřizovatele o konkrétních potřebách školy v oblasti logopedie a psychologie
- sdílet společné odborníky se školami ve městě na základě partnerské smlouvy, případně směřovat ke zřízení školního poradenského pracoviště

3

PRIORITA Č. 3

ZAJISTIT FUNKČNÍ SPOLUPRÁCI MEZI ORGANIZACEMI, KTERÉ SE PODÍLÍ NA PÉČI O DÍTĚ/ŽÁKA

(ORGÁN SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ OCHRANY DĚTÍ, PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKÁ PORADNA, POLICIE ČR).

Ředitelé škol potřebují najít mimo školu nějakou strukturu (organizaci, systém), která by jim efektivně dokázala pomáhat v procesu řízení školy a nastavení preventivních opatření. Jednou ze struktur může být úsek/odbor školství, jinou podporou mohou být pravidelné schůzky mezi organizacemi, jež se podílí na péči o žáka. Díky pravidelným schůzkám mezi těmito organizacemi dojde ke sdílení informací a zlepšení spolupráce, což pomůže předcházet negativním jevům ve škole i mimo ni. Společnými silami lze např. nastavit pravidla v prevenci záškoláctví, nastavit společný postup škol a dalších organizací apod.

Co může udělat starosta?

- být iniciátorem schůzek všech zapojených organizací, poskytnout prostor pro setkání
- zaštitit proces tvorby společného postupu škol a organizací (např. v případě záškoláctví)
- zvýšit informovanost veřejnosti o školských zařízeních a službách organizací ve městě (např. na webu města)

Co mohou udělat ředitelé škol?

- ptát se, co by pedagogové od pedagogicko-psychologické poradny, Policie ČR a orgánu sociálně právní ochrany dětí potřebovali, tyto potřeby poté sdělovat příslušným orgánům a institucím a snažit se zprostředkovat vzájemnou spolupráci

Le Thi
5. třída
Potůčky

VIZE:

VŠECHNY DĚTI NA OSTROVSKU
SE VZDĚLÁVAJÍ SPOLEČNĚ
A ZAŽÍVAJÍ VE ŠKOLE
ÚSPĚCH A RADOST.

Filip
3. třída
Horní Blatná

Lída
4. třída
Abertamy

OBCE, ŠKOLY, RODIČE
A SPOLUPRACUJÍCÍ ORGANIZACE
TVOŘÍ SÍŤ AKTÉRŮ,
KTEŘÍ SE AKTIVNĚ PODÍLÍ
NA ROZVOJI KULTURY
VZDĚLÁVÁNÍ V REGIONU.

Káťa
8. třída
Jáchymov

Nikča
6. třída
Pernink

Alenka
6. třída
Merklín

Matěj
9. třída
Ostrov

Vašek
6. třída
Hroznětín

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Nikča
6. třída

STAROSTA + ŘEDITEL:

**ČÍM MŮŽEME ZAČÍT V PERNINKU
A PROČ?**

Karta rozvoje vzdělávání v obci

OSTROVSKO – SPOLEČNOU CESTOU KE KVALITNÍMU VZDĚLÁVÁNÍ PRO VŠECHNY DĚTI

AKTUÁLNÍ STAV

Vzdělávání v obci zajišťuje Základní a mateřská škola Pernink. Organizace zahrnuje jednotřídní MŠ s kapacitou 25 dětí, plně organizovanou ZŠ s celkovou kapacitou 300 žáků, školní jídelnu a školní družinu. Škola se potýká s nízkým počtem žáků, ve školním roce 2014/2015 má 78 žáků v 7 třídách, proto jí obec udělila výjimku ze státem definovaného minimálního počtu žáků ve třídách a financuje náklady na provoz a platy zaměstnanců nad rámec normativních příspěvků. Výuka na 1. stupni je malotřídní. Na 2. stupni nabízí jako škola spádová základní vzdělávání i žákům z okolních obcí (více než 3/4 žáků dojíždí). V posledních dvou letech stoupá i počet dojíždějících žáků na 1. stupni (41%), celkově tak dojíždějící děti tvoří 63% všech žáků. Budova školy je zateplená, má nová okna a zrekonstruované hygienické zázemí. Materiální zázemí školy včetně vzhledu interiéru je však zastaralé, výjimkou je vybavení interaktivními tabulemi a PC technikou. Škola nastoupila cestu inkluzivního vzdělávání, věnuje se přirozeně nadaným dětem i dětem se speciálními vzdělávacími potřebami. Žáci pocházejí ve vyšší míře z nestabilního sociálního zázemí, což se projevuje zvýšenými nároky na pedagogy. Ve škole je zaměstnáno 8 učitelů ZŠ, ředitelka školy, 2 vychovatelky, 2 asistentky pedagoga, 2 učitelky MŠ, školník/uklízeč, kuchařka, hospodářka a uklízečka. Většina pedagogů je kvalifikovaná, dvě pedagožky si doplňují studium. Dvě učitelky na 1. stupni jsou speciálními pedagožkami, jedna učitelka na 1. stupni studuje obor školní logoped a učitelka MŠ je vyškolenou logopedickou preventistkou. Pedagogové jsou přetíženi, jejich funkce se kumulují, za práci navíc nedostávají odměny. Pokud se toto nepodaří do budoucna řešit, bude ohrožena kvalita vzdělávání ve škole. Škola spolupracuje se zřizovatelem spíše nesystematicky, starostka se s ředitelkou schází v případě potřeby, schůzky nemají určenou pravidelnost. Je zřízena školská rada, jejíž fungování je třeba zlepšit. Perninská škola spolupracuje se školou v Německu a pořádají výměnné pobyty pro žáky.

PRIORITAMI V OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ BY MĚLO BÝT:

- Vytvořit koncepci rozvoje školství v mikroregionu.
- Zajistit naplněnost školy a udržení provozu za akceptovatelných podmínek pro obec i zaměstnance školy.
- Zajistit pro školu specialisty a správce informačních technologií.
- Zajistit finance pro potřeby školy.

PROČ SE PRIORITÁM V OBCI VĚNOVAT?

Základní škola se potýká s nenaplněnou kapacitou a do značné míry je závislá na rozhodnutí rodičů z okolních obcí, zda svěří své dítě ke vzdělávání právě této škole. Obec vynakládá na provoz školy nemalé prostředky, a přesto by škola potřebovala více financí na zvyšování kvality vzdělávání a motivaci pedagogických pracovníků. Proto je důležité nastavit vzdělávací politiku v obci a mikroregionu tak, aby bylo zajištěno kvalitní a dostupné základní vzdělávání. Bez vytvořené koncepce může stávající stav pokračovat, obec bude stále školu financovat, ale kvalita vzdělávání může stagnovat či upadat.

Pro naplněnost školy jsou důležití žáci, kteří do školy přijdou z okolních obcí, ředitelka a pedagogové, kteří je za kvalitním vzděláním do školy přivedou a poté je profesionálním přístupem dokáží udržet. V současné době škola čelí odchodu pedagogů z 1. stupně a stojí před nelehkým úkolem zajistit kvalitní vzdělávání a stabilní tým. Dalším důležitým bodem je propagace školy a komunikace s veřejností a rodiči, a to i z okolních obcí.

PRIORITA Č. 1

VYTVOŘIT KONCEPCI ROZVOJE ŠKOLSTVÍ V OBCI / HORSKÉ OBLASTI

Koncepce je pomocníkem obce i školy, protože vyjasňuje vzdělávací politiku a směřování školství v obci. Na jejím základě je možné přizpůsobit vzdělávací nabídku potřebám žáků/rodičů, zajistit dostatek mimoškolních aktivit a připravit se na možné získání dotačních prostředků Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Evropského sociálního fondu a jiných zdrojů.

Co může udělat starostka?

- nastavit vzdělávací priority obce formou strategie (samostatné fungování školy, zřízení svazkové školy v rámci Svazku obcí Bystřice apod.)
- oslovit zřizovatele okolních obcí a svolat schůzku k vyjasnění společné koncepce
- iniciovat založení pracovní skupiny pro vytvoření koncepce rozvoje školství v horské oblasti (sestavené ze zástupců zřizovatele, zástupců okolních obcí, rodičů, zaměstnanců, školské rady apod.)
- iniciovat tvorbu analýzy optimalizace školství (např. v rámci Svazku obcí Bystřice)
- spolupracovat se školskou radou a vybízet ji k plnění úkolů podle zákona
- zajistit pravidelné setkávání s ředitelkou školy - řešení potřeb a možností rozvoje školy i dalšího směřování školství v regionu (vhodné je stanovit si pravidelný čas setkávání, např. první pondělí v měsíci)

Co může udělat ředitelka?

- mít připravenou vizi a strategii rozvoje školy
- pravidelně formálně i neformálně komunikovat se starostkou o potřebách školy, aktuálních úspěších, problémech a plánech do budoucna
- stát se členem týmu pro tvorbu vzdělávací koncepce, oslovit a doporučit další možné členy (rodiče, zaměstnance školy a členy školské rady)

2

PRIORITA Č. 2

ZAJISTIT NAPLNĚNOST ŠKOLY A UDRŽENÍ PROVOZU ZA AKCEPTOVATELNÝCH PODMÍNEK PRO OBEC I ZAMĚSTNANCE ŠKOLY

Základním předpokladem je vytvoření koncepce rozvoje školství, kterou se zabývá priorita 1. Dále je třeba se zaměřit nejen na nabídku pro žáky, ale také motivační nabídku pro pedagogický sbor, který do obce většinou dojíždí. Ve škole dochází ke kumulaci funkcí, pedagogové jsou přetížení a přitom pracují bez osobního ohodnocení a odměn. Kvalifikované pedagogy je obtížné ve škole udržet, hrozí jejich odchod a snížení kvality výuky. Škola je přitom na kvalitních pedagozích závislá, bez nich nelze přitáhnout další žáky.

Co může udělat starostka?

- propagovat školu na webových stránkách obce a pomoci s propagací školy v okolních obcích (např. při jednání s ostatními starosty)
- pravidelně navštěvovat školu v rámci schůzek s ředitelkou, znát potřeby školy a řešit školskou problematiku
- zpracovat kritéria pro osobní ohodnocení ředitelky školy a odměňování zaměstnanců (spolu s ředitelkou školy) s ohledem na možnosti obecního rozpočtu
- rozvíjet možnosti motivace pedagogů (např. příspěvky na dojíždění, finanční odměny, zajištění bydlení v obci, apod.)

Co může udělat ředitelka?

- informovat starostku o personálním stavu pedagogického sboru a jeho potřebách
- propagovat školu při akcích školy a na školních webových stránkách - zaměřit se na specifika školy, kvalitu vzdělávání; zmapovat další možnosti propagace (zpravodaj obce, web obce, zpravodaje obcí, pro které je škola spádová, návštěvy žáků z jiných obcí apod.)
- zlepšit komunikaci s rodiči - vypracovat kodex komunikace s rodiči pro učitele, zajistit vzdělávání pedagogů v oblasti komunikace
- otevřít školu rodičům, pořádat akce pro rodiče (např. vzdělávací přednášky) a nabídnout rodičům prostory školy pro jejich aktivity (společné setkávání)

PRIORITA Č. 3

ZAJISTIT PRO ŠKOLU SPECIALISTY A SPRÁVCE INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ

(IT PRACOVNÍK, PSYCHOLOG, LOGOPED, ZAJIŠTĚNÍ REEDUKACÍ APOD.)

Odborní pracovníci nabízí rodičům a žákům zajištění kvalitní péče přímo ve škole, za kterou by jinak museli dojíždět. Pro rodiče z horské oblasti může být návštěva odborníků v Karlových Varech problematická kvůli dlouhé čekací lhůtě na vyšetření, nutnosti vzít si den dovolené a cestovním nákladům. Pokud chce obec udržet žáky v místě bydliště, je vhodné rodičům pomoci. Pracovník IT zajišťuje servis školy, aby správně fungoval program Bakaláři pro školní administrativu a komunikaci s rodiči, počítače pro práci pedagogů i technika pro výuku dětí.

Co může udělat starostka?

- zajistit financování odborných pracovníků (specialistů i správce IT) z rozpočtu obce či z projektu
- vyjednat využívání služeb IT pracovníka společně s obcí tak, aby měl dostatečnou kapacitu řešit technické potíže neprodleně a v požadované kvalitě
- dofinancovat asistenta pedagoga z rozpočtu obce

Co může udělat ředitelka?

- dohodnout se na společném zajištění odborníků se spřátelenými školami
- zapojit se do projektu podporujícího služby specialistů (zejména školního psychologa a logopeda)
- hledat zdroje a zajistit financování podpůrných vzdělávacích služeb pro stávající odborníky (školní logoped, speciální pedagog – reedukace)
- mít přehled o počtu a potřebách žáků ze sociálně slabých rodin, kterým by pomohlo doučování, příp. jiná podpora sociální služby

4

PRIORITA Č. 4

ZAJISTIT FINANCE PRO POTŘEBY ŠKOLY

Fundraisingu je nutné se systematicky věnovat, aby mohly být efektivně získávány finanční prostředky na aktivity školy, např. z evropských projektů, národních programů či jiným způsobem.

Ředitelka školy je přitom vytížená dalšími povinnostmi v rámci školy, a proto je třeba ji v oblasti fundraisingu a projektového managementu podpořit. Získání finančních prostředků z jiných zdrojů pomůže ušetřit finance v obecním rozpočtu.

Co může udělat starostka?

- poskytnout škole obecního fundraisera/projektového manažera (monitoring dotačních možností, pomoc se zpracováním žádosti, administrace projektu)
- zajistit zpracování projektové žádosti školy nebo alespoň metodickou podporu ředitelce školy (pracovník úřadu, případně externí zpracovatel)
- aktivně navrhnout vytvoření projektového záměru a ovlivnit tak zvyšování kvality vzdělání v obci

Aktuální potřeby školy vyjádřené ve školní strategii:

- celková rekonstrukce interiéru budovy základní školy (chodby, místnosti, vstupní hala, podlahy, dveře, stropy, osvětlení, rekonstrukce místnosti elektrowinu a kabinetu zeměpisu)
- oprava sociálního zařízení v MŠ, modernizace jídelny a kuchyně, izolace a rekonstrukce sklepních prostor, celkové zateplení budovy MŠ a školní družiny

Co může udělat ředitelka?

- komunikovat se zřizovatelem o finančních potřebách školy, snažit se získat finance od zřizovatele na pokrytí potřeb, které nelze financovat jiným způsobem
- vyhledat konzultanta pro fundraising/projektový management a dohodnout se na sdílení konzultanta s jinými školami v okolí
- spolupracovat na společných projektech s okolními školami
- oslovit rodiče, zda některý z nich má zkušenosti s projektovým managementem
- zajistit vedlejší příjem škole jiným způsobem (např. využití počítačové učebny pro veřejnost, pronájem prostor školy)

- rekonstrukce a modernizace školního hřiště
- vybavení odborných učeben nábytkem a pomůckami
- vybudování speciálně-pedagogického pracoviště
- spolehlivý přístup k internetu prostřednictvím Wi-Fi, zasíťování všech výukových prostor, modernizace počítačové učebny

Le Thi
5. třída
Potůčky

VIZE:

VŠECHNY DĚTI NA OSTROVSKU
SE VZDĚLÁVAJÍ SPOLEČNĚ
A ZAŽÍVAJÍ VE ŠKOLE
ÚSPĚCH A RADOST.

Filip
3. třída
Horní Blatná

Lída
4. třída
Abertamy

OBCE, ŠKOLY, RODIČE
A SPOLUPRACUJÍCÍ ORGANIZACE
TVOŘÍ SÍŤ AKTÉRŮ,
KTEŘÍ SE AKTIVNĚ PODÍLÍ
NA ROZVOJI KULTURY
VZDĚLÁVÁNÍ V REGIONU.

Káťa
8. třída
Jáchymov

Nikča
6. třída
Pernink

Alenka
6. třída
Merklín

Matěj
9. třída
Ostrov

Vašek
6. třída
Hroznětín

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Le Thi
5. třída

STAROSTA + ŘEDITEL:

ČÍM MŮŽEME ZAČÍT V POTŮČKÁCH
A PROČ?

Karta rozvoje vzdělávání v obci

OSTROVSKO – SPOLEČNOU CESTOU KE KVALITNÍMU VZDĚLÁVÁNÍ PRO VŠECHNY DĚTI

AKTUÁLNÍ STAV

Vzdělávání v obci zajišťuje Základní škola a mateřská škola Potůčky, malotřídní škola rodinného typu, jež poskytuje vzdělání dětem předškolního věku a žákům 1. stupně. Kapacita základní školy je 40 žáků a v současné době je téměř naplněna. V následujících šesti letech je očekáváno, že počet žáků bude přibližně stejný. Spolupráce ředitelky školy se zřizovatelem je výborná. Obec vždy měla a má velký zájem, aby se škola v obci udržela. Starosta i místostarosta obce se aktivně zajímají o činnost školy. Budova školy prošla v minulých letech postupnou rekonstrukcí, škola je velmi dobře materiálně a technicky vybavena, k dispozici je i knihovna. Slabou stránkou školy je malá tělocvična a chybějící zahrada. Ředitelka školy a jedna z učitelek jsou plně kvalifikované, druhá učitelka si doplňuje kvalifikaci. Vedení školy podporuje vzdělávání pedagogického sboru i přes obtížnou zastupitelnost a zahlcení administrativou. Motivace, účelnost a radost z učení jsou charakteristickými znaky výchovně-vzdělávacího procesu. Škola za finanční podpory zřizovatele bezplatně zajišťuje pro žáky řadu zájmových kroužků.

PRIORITAMI V OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ BY MĚLO BÝT:

- Udržet naplněnost školy a její dobrou pověst.
- Zajistit vysokou kvalitu výchovně vzdělávacího procesu.
- Zajistit 100% kvalifikovanost pedagogického sboru a další vzdělávání pedagogických pracovníků, udržet stabilitu sboru.
- Zajistit specialisty pro školu: logopeda a asistenta pedagoga.

PROČ SE PRIORITÁM V OBCI VĚNOVAT?

Škola je v současné době naplněna a poskytuje kvalitní vzdělávání. I přesto je vhodné neustále pracovat na zvyšování kvality vzdělávacího procesu, vytváření konkurenční výhody oproti okolním školám a na dobrém vztahu s veřejností, aby si škola zachovala přízeň místních občanů. Počet obyvatel v horské oblasti klesá, a existuje proto riziko, že v budoucnu bude potřeba řešit problém nízkého počtu žáků ve škole.

PRIORITA Č. 1

UDRŽET NAPLNĚNOST ŠKOLY A JEJÍ DOBROU POVĚST

Zajištění kvalitního vzdělání a mimoškolních aktivit je důležitým motivačním prvkem pro rodiče, aby umístili dítě v místní škole. O silných stránkách a specifikách školy je dobré informovat nejen rodiče současných žáků, ale i těch budoucích.

Co může udělat starosta?

- mapovat potřeby rodičů a prostřednictvím místní politiky je motivovat k setrvání v obci
- účastnit se jednání o rozvoji základního školství na území Svazku obcí Bystřice a zvážit zapojení do svazkové školy

Co může udělat ředitelka?

- navázat spolupráci s partnerskou školou v Německu, zjistit, jak model spolupráce funguje ve školách v blízkém okolí,
- provádět dotazníkové šetření spokojenosti pro rodiče, žáky a pedagogické pracovníky
- navázat spolupráci se základní uměleckou školou a zajistit výuku hry na hudební nástroj přímo ve škole
- propagovat školu a její aktivity dětem, rodičům (místní tisk, webové stránky obce)

2

PRIORITA Č. 2

ZAJISTIT DOSTATEK FINANČÍ PRO ŠKOLU A NA JEJÍ POTŘEBY

Fundraising je náročná disciplína, které je nutné věnovat dostatek času, který ředitelka na malotřídní škole nemá, proto je dobré vyjádřit ředitelce školy podporu. Zapojením do projektů může škola získat finanční prostředky na zkvalitnění zázemí školy i výchovně-vzdělávacího procesu.

Co může udělat starosta?

- financovat to, co škola nutně potřebuje, a nemůže finance na tyto potřeby zajistit jinak, (např. zajištění služby logopeda, asistenta pedagoga, případně školního psychologa prostřednictvím projektu nebo z rozpočtu obce)
- zajistit zpracování projektové žádosti pro školu (pokud znáte někoho, kdo to umí, zprostředkujte vzájemný kontakt)
- aktivně navrhnout vytvoření projektového záměru a ovlivnit tak možnost zvyšování kvality vzdělávání v obci

Co může udělat ředitelka?

- o finančních potřebách školy jasně a pravidelně komunikovat se zřizovatelem a snažit se získat finance na pokrytí těch potřeb, které nelze hradit z grantů
- domluvit konzultanta pro fundraising/projektový management, sdílet konzultanta s jinými školami v okolí
- spolupracovat na společných projektech s okolními školami

Aktuální potřeby školy v oblasti rekonstrukce budovy a materiálního vybavení:

oprava střechy, rekonstrukce tělocvičny a nákup sportovního vybavení, nákup nastavitelných lavic a židlí, nákup audiovizuální techniky, výměna jisticích prvků rozvaděčů, nákup nových učebních pomůcek

PRIORITA Č. 3

ZAJISTIT 100% KVALIFIKOVANOST PEDAGOGICKÉHO SBORU A DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ, UDRŽET STABILITU SBORU

Kvalita výchovně-vzdělávacího procesu závisí na kvalitě pedagogických pracovníků a managementu školy. Pracovníci školy se musí neustále přizpůsobovat době a měnit metody výuky a zapojování moderních technologií do vyučování. Na malotřídní škole je obtížné zajistit zastupování a vyjet na vzdělávací seminář pořádaný vzdělávacími institucemi, proto je dobré, pokud se mohou školy spojit a vytvořit si vzdělávací kurz na míru.

Co může udělat starosta?

- finančně podpořit vzdělávání pedagogického sboru (např. příspěvek na vzdělávací akci na klíč, dojíždění)

Co může udělat ředitelka?

- podpořit řádné dokončení kvalifikačního studia jedné z učitelek školy (studijní volno, kvalifikační dohoda) a doplnění kvalifikace vychovatelky
- podpořit další vzdělávání pedagogických pracovníků s ohledem na potřeby školy (moderní metody výuky a jazykové vzdělávání), domluvit vzdělávací akce na klíč ve spolupráci s okolními školami

4

PRIORITA Č. 4

ZAJISTIT SPECIALISTY PRO ŠKOLU: LOGOPEDA A ASISTENTA PEDAGOGA

Vzhledem ke vzdálenosti školy od nejbližších služeb odborníků v Ostrově či v Karlových Varech, je dobré rodičům napomoci a vytvořit zázemí pro setkávání s odborníky přímo ve škole. Pro rodiče to znamená zajištění diagnostiky či péče o jejich děti přímo ve škole a úsporu času a nákladů na dojíždění za odborníky. Navíc tím škola získává v očích rodičů větší prestiž.

Co může udělat starosta?

- podílet se na financování asistenta pedagoga
- zajistit financování služeb odborníků, zejména logopeda (model sdíleného pracovníka mezi okolními školami či zaměstnání odborníka na dohodu o provedení práce)

Co může udělat ředitelka?

- monitorovat stav a potřebnost služeb odborníků ve škole
- informovat starostu obce o konkrétních potřebách žáků školy v oblasti specialistů a společně najít řešení, jak odborníky zajistit
- vyjednat partnerskou smlouvu se spřátelenými školami o službách odborníků, případně se zapojit do projektu podporujícího služby specialistů
- zařadit absolvování logopedického kurzu do plánu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků školy

Le Thi
5. třída
Potůčky

VIZE:

VŠECHNY DĚTI NA OSTROVSKU
SE VZDĚLÁVAJÍ SPOLEČNĚ
A ZAŽÍVAJÍ VE ŠKOLE
ÚSPĚCH A RADOST.

Filip
3. třída
Horní Blatná

Lída
4. třída
Abertamy

OBCE, ŠKOLY, RODIČE
A SPOLUPRACUJÍCÍ ORGANIZACE
TVOŘÍ SÍŤ AKTÉRŮ,
KTEŘÍ SE AKTIVNĚ PODÍLÍ
NA ROZVOJI KULTURY
VZDĚLÁVÁNÍ V REGIONU.

Káťa
8. třída
Jáchymov

Nikča
6. třída
Pernink

Alenka
6. třída
Merklín

Matěj
9. třída
Ostrov

Vašek
6. třída
Hroznětín

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Le Thi
5. třída
Potůčky

STEP ANALÝZA OBLASTI ŠKOLSTVÍ V REGIONU ORP OSTROV

VYTVOŘENÁ V RÁMCI PROJEKTU „PODPORA VZDĚLÁVÁNÍ NA ŠKOLÁCH V OBLASTI ORP OSTROV“.
LISTOPAD 2014

Zadavatel: Člověk v tísni, o.p.s.
Zpracovatelka: Tereza Dvořáková, TD Kontext

Filip
3. třída
Horní Blatná

Lída
4. třída
Abertamy

Nikča
6. třída
Pernink

Káťa
8. třída
Jáchymov

Alenka
6. třída
Merklín

Matěj
9. třída
Ostrov

Vašek
6. třída
Hroznětín

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

STEP ANALÝZA OBLASTI ŠKOLSTVÍ V REGIONU ORP OSTROV

OBSAH

1. ÚVOD	2
2. METODOLOGIE.....	2
3. SOCIÁLNÍ FAKTORY	3
Vývoj počtu a struktury obyvatel	3
Vzdělanostní struktura obyvatel a žáci vyjíždějící za vzděláváním do jiné obce	6
Obyvatelstvo a ekonomicko – majetkové faktory	9
4. STRUKTURA ŠKOLSTVÍ V REGIONU.....	13
Skupinová integrace žáků.....	13
Individuální integrace žáků	15
5. TECHNICKÉ FAKTORY	19
6. EKONOMICKÉ FAKTORY	26
7. POLITICKO–PRÁVNÍ FAKTORY	31
8. ZÁVĚR.....	35
9. POUŽITÁ LITERATURA.....	37

1. ÚVOD

Dostává se vám do rukou analýza, jejímž hlavním cílem bylo popsat vnější vlivy na chod základních škol (ZŠ) v oblasti ORP Ostrov a to v různých oblastech. Oblastí ORP Ostrov máme na mysli Obec s rozšířenou působností Ostrov, do které spadá celkem deset základních škol. Vnějšími vlivy máme na mysli pouze takové, které udávají ráz vzdělávání ve studované oblasti ORP Ostrov. Nejde tedy o vlivy celorepublikové (vyhlášky ministerstva, vyhlášky ovlivňující ekonomický chod domácností apod.), ale o vlivy regionální (stanovené krajskou správou, obcemi) a lokální (zejména neformální vztahy jednotlivých škol, pověst škol v lokalitě apod.). Vnější vlivy lze kategorizovat do několika oblastí, dle kterých strukturujeme i následující text.

1) V oblasti sociální vlivů jsou to zejména socio-demografická sonda do struktury a vývoje populace v jednotlivých obcích, související migrace v regionu. 2) Dále je to struktura školství v regionu a její vývoj, zájem o vzdělávání a úspěšnost vzdělávacího procesu, vztahy mezi školami v regionu. 3) V oblasti technicko-technologických vlivů jsou to know-how jednotlivých pracovníků ve vzdělávacím procesu, technické vybavení škol a jejich další potenciál rozvoje. 4) V oblasti ekonomických faktorů jsou to toky financí do školství, mimorozpočtové zdroje škol a rozpočty škol jako celku. 5) V oblasti politicko-právních faktorů jsou to komunikace škol se zřizovateli a s Krajským úřadem Karlovarského kraje, spolupráce s dalšími specializovanými pracovišti (Oddělení sociálně-právní ochrany dětí, Pedagogicko-psychologická poradna, dětské lékaři).

2. METODOLOGIE

Do STEP analýzy jsme zahrnuli pouze vlivy regionální a lokální udávající ráz oblasti ORP Ostrov. Takto stanovená definice vnějších vlivů značně strukturovala metodologii výzkumu. Výzkum probíhal na několika úrovních. Realizovali jsme strukturované rozhovory s řediteli všech zapojených základních škol do ORP Ostrov. Rozhovory se týkaly nejen vnějších vlivů, ale také směřování školy a vnitřních mechanismů fungování, abychom mohli zhodnotit know-how jednotlivých škol a porozuměli také překážkám, se kterými se jednotlivé školy potýkají. Dále jsme provedli rozhovor se zřizovatelem tří ZŠ v Ostrově. Mluvili jsme s pracovníci

Oddělení sociálně-právní ochrany dětí v Ostrově, které mají na starosti jednotlivé školní obvody, pracovníci neziskové organizace Světlo, Úřadem práce a dalšími aktéry. Realizovali jsme také celkem 4 skupinové rozhovory s rodiči žáků na vybraných základních školách. Byli to rodiče žáků 4., 5. a 6. třídy základních škol v ORP Ostrov. Analyzovali jsme statistiky Českého statistického úřadu (ČSÚ), Sčítání lidí, domů a bytů (SLDB), podklady o nezaměstnanosti od krajského Úřadu práce, rozpočty zapojených základních škol, krajský rozpočet na vzdělávání, strategické dokumenty jednotlivých škol, obcí, tematické strategické dokumenty Karlovarského kraje.

Výzkum probíhal od září do listopadu 2014.

3. SOCIÁLNÍ FAKTORY

Obecně se školy v oblasti ORP Ostrov dělí (i dle lokálních aktérů) podle geografického členění regionu na *školy v horské oblasti*, *nížinné oblasti* (zkráceně na horské a nížinné základní školy), na městské a vesnické. Do horských škol spadají ZŠ v obcích Potůčky, Horní Blatná, Abertamy, Pernink – tedy ty základní školy, které jsou na hřebenech Krušných hor. Mezi školy v nížinné oblasti spadají i obce ležící na úpatí hor jako je Merklín, Jáchymov a obce v nížinné jako jsou Hroznětín a Ostrov. S dělením základních škol na horské a nížinné se pojí specifické podmínky, socio-demografické faktory a problémy strukturálního charakteru, které mají vliv na chod a rozvoj vzdělávání v té které oblasti. Z celého dělení vyčnívá Jáchymovská ZŠ, která je brána jako výlučná.¹

Vývoj počtu a struktury obyvatel

Horské školy v obcích Potůčky, Horní Blatná, Pernink, Abertamy se potýkají dlouhodobě s nízkým počtem žáků, všechny základní školy mají výjimky z počtu žáků a obce musí

¹ Nachází se sice v částečně izolované obci (ve městě není dětský lékař, OSPOD, je málo ekonomických příležitostí, ale zároveň je zde dobrá dopravní obslužnost do Ostrova), ale její management má výjimečné know-how a je schopen iniciovat změny ve vzdělávání (propojovat základní školy a odborníky) a také je z projektových peněz financovat. Zejména z důvodu know-how školy a z historického působení školy jako jednoho z center rozvoje školství v regionu jsme se rozhodli školu zařadit mezi školy nížinného typu.

doplácet na chod jednotlivých škol.² V obci Potůčky je od září 2014 celkem 36 žáků, v obci Horní Blatná celkem 17 žáků, v obci Pernink 77 žáků, v obci Abertamy celkem 25 žáků (do první třídy v roce 2014 nastoupil jen jeden žák, ostatní se rozhodli dojíždět do Perninku). Počet obyvatel stále ubývá a ani do budoucna nelze počítat s vyšším přírůstkem žáků na základní školy viz tabulka.

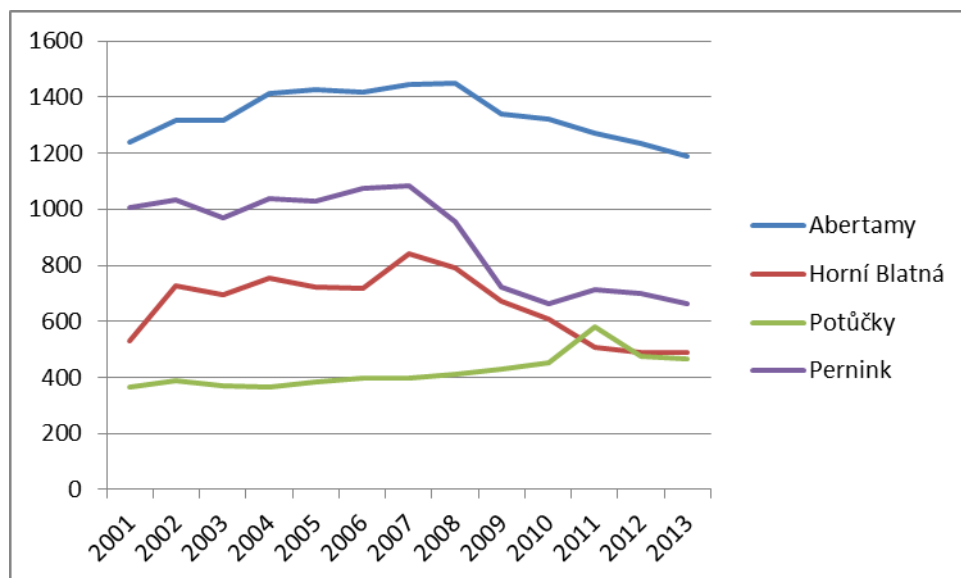
Tabulka č. 1: Vývoj počtu obyvatel v horských obcích.

Obec	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Abertamy	1 239	1 315	1 315	1 413	1 425	1 418	1 447	1 449	1 339	1 323	1 273	1 236	1 191
Horní Blatná	531	725	694	755	721	716	843	793	673	608	506	491	488
Potůčky	366	388	371	368	384	398	400	412	428	454	479	474	465
Pernink	1 004	1 032	969	1 036	1 030	1 073	1 084	955	722	663	715	700	663

Zdroj: ČSÚ 2013

Nejvíce z horských obcí postihl odchod místních obyvatel obec **Pernink – od roku 2001 v průběhu deseti let obec přišla o cca 36 % obyvatel**. Jiné obce se také potýkají s úbytkem obyvatel, ten ale není tak vysoký a týká se až 10 % obyvatel od roku 2001. Výjimku tvoří obec Potůčky, kde se naopak počet obyvatel o cca 27 % navýšil, viz graf č. 1.

Graf č. 1: Vývoj počtu obyvatel v horských obcích

Zdroj: ČSÚ 2013, vlastní výpočet

V nížinných oblastech se až na výjimky počet obyvatel výrazně nemění (viz tabulka č. 2) vyjma obce Hroznětín. V **obci Hroznětín dochází od roku 2001 k trvalému nárůstu**

² Obce hradí výdaje na vzdělávání nad normativní příjmy základních škol, které školy dostávají do rozpočtu ze strany Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Více viz kapitola č. 6.

obyvatel až o 15 %. Tato změna není graficky zaznamenatelná z důvodu pravidelného snižování / zvyšování počtu obyvatel v obci, proto uvádíme tabulku níže.

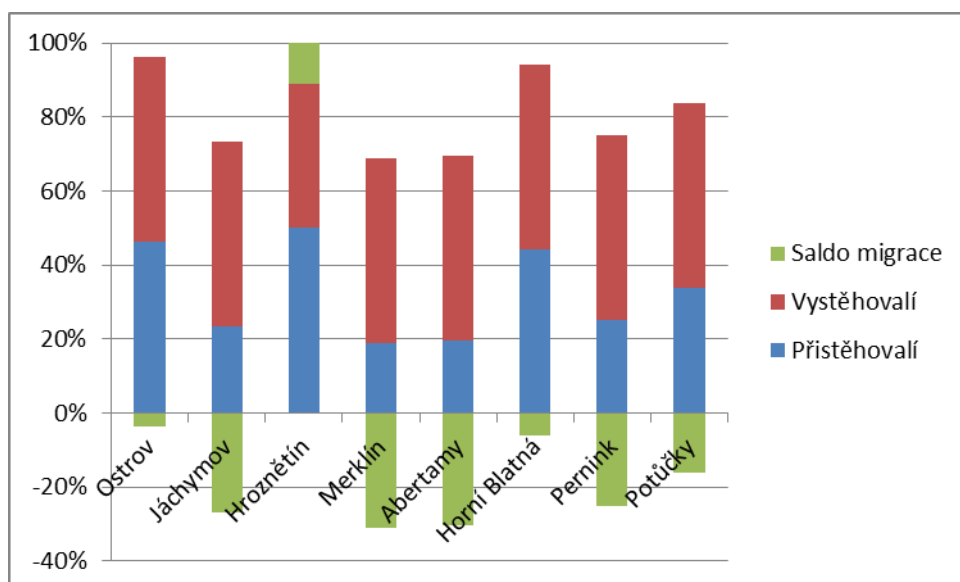
Tabulka č. 2: Vývoj počtu obyvatel v nížinných obcích 2001 – 2013.

Obec	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ostrov	17398	17276	17206	17193	17111	17066	17250	17357	17230	17305	17222	17235	17182
Jáchymov	2917	3107	3143	3236	3197	3176	3255	3276	3194	3115	2958	2902	2858
Hroznětín	1654	1705	1721	1764	1820	1816	1865	1906	1931	1952	1922	1910	1918
Merklín	1137	1117	1117	1117	1102	1112	1121	1113	1110	1100	1122	1085	1058

Zdroj: ČSÚ 2013, vlastní výpočet

Z následujícího grafu je patrné, že kladné migrační saldo je pouze v Hroznětíně, v ostatních obcích je rozdíl mezi příchodem a odchodem obyvatel do / z obce vždy v záporných číslech.

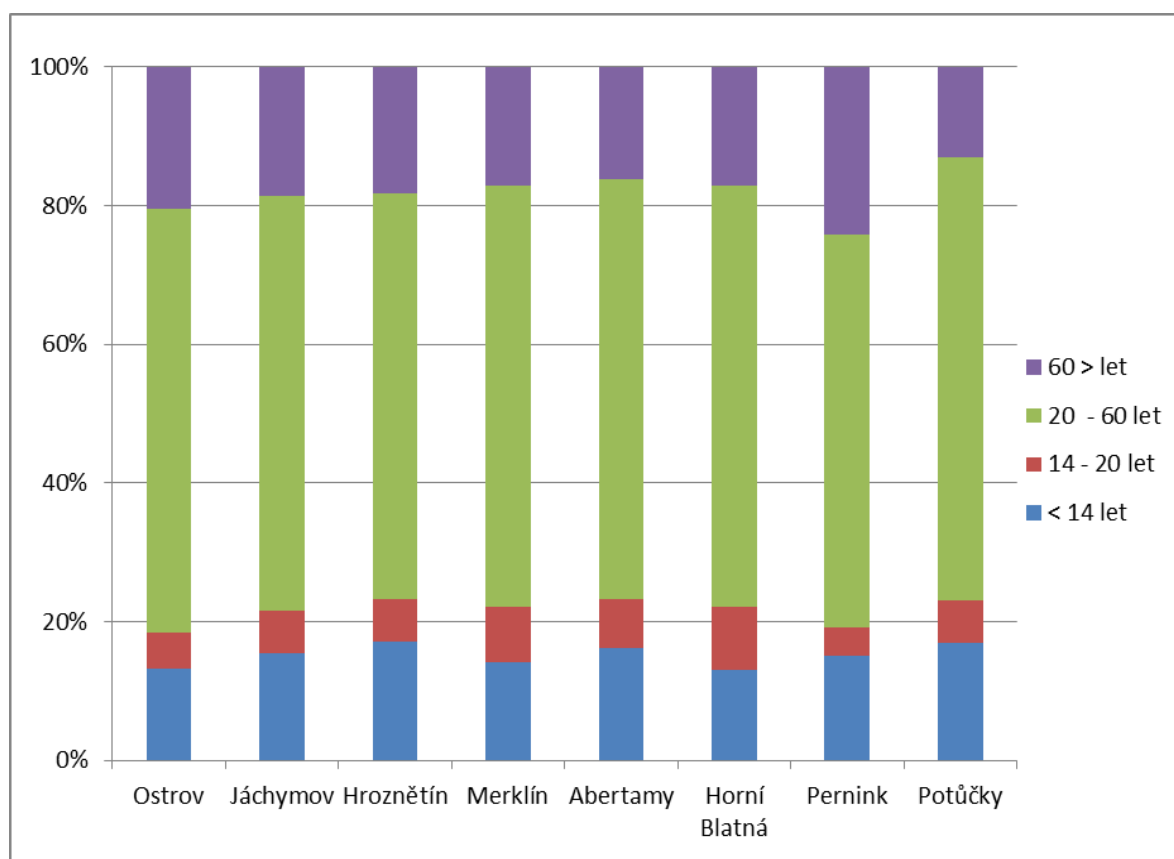
Graf č. 2: Saldo migrace za jednotlivé obce v roce 2013

Zdroj: RISY, vlastní výpočet

Když analyzujeme obyvatelstvo všech sledovaných obcí podle věku (viz následující graf) zjistíme, že v obcích převažovalo obyvatelstvo v produktivním věku. **Procentuálně nejméně obyvatel v produktivním věku (56 %) a největší podíl lidí starších 60-ti let (24 %) bylo v roce 2011 v obci Pernink.** Procentuálně nejvíce obyvatel produktivního věku žilo v obci Potůčky (64 %), procentuálně nejvíce dětí do 14-ti let žilo v obcích Hroznětín a Potůčky (17 %). Procentuální poměry mezi strukturou obyvatel jsou však většinou nepatrné.

Graf č. 3: Obyvatelstvo podle věku v roce 2011 v %

Zdroj: SDLB 2011, vlastní výpočty

Vzdělanostní struktura obyvatel a žáci vyjíždějící za vzděláváním do jiné obce

Z pohledu chodu základních škol je zajímavé sledovat počet lidí migrujících za vzděláním. Pokud budeme vycházet z předešlého zjištění – totiž že procentuální zastoupení jednotlivých věkových skupin je ve všech sledovaných obcích velmi podobné – měl by být počet vyjíždějících žáků (bez ohledu na věk) přibližně stejný (tedy žáků vyjíždějících za základním typem vzdělávání). Průměrné procento žáků vyjíždějících za vzděláním by měl být kolem třiceti procent (tj. procento odpovídající struktuře obyvatel a žákům, kteří dojíždějí za středním vzděláváním). Z tabulky č. 3 však vyplývá, že z některých obcí vyjíždělo v roce 2011 za vzděláním mimo obec vyšší procento žáků. U obcí s malotřídními školami (mající jen první stupeň základního vzdělávání) jako jsou Horní Blatná, Merklín, Potůčky je vysoké procento dojíždějících žáků logické (žáci dojíždějí na druhý stupeň ZŠ do jiné obce).

Tabulka č. 3: Žáci vyjíždějící do škol mimo obec v roce 2011.

Děti vyjíždějící do škol mimo obec			
	Děti do 14 let celkem	Žáci vyjíždějící do škol mimo obec	Žáci vyjíždějící do škol mimo obec v %
Ostrov	2311	546	24 %
Jáchymov	431	153	35 %
Hroznětín	302	82	27 %
Merklín	151	80	53 %
Abertamy	194	53	27 %
Horní Blatná	61	53	87 %
Pernink	107	28	26 %
Potůčky	78	11	14 %

Zdroj: SDLB 2011, vlastní výpočty

V obci **Horní Blatná** může být 87 % způsobeno několika faktory. 1) V obci je ZŠ s malotřídkou (v současné době má pouhých 10 dětí – ZŠ a MŠ Horní Blatná 2014) na prvním stupni, vzdělávání druhého stupně je poskytováno školami v okolních obcích. 2) V obci je malý počet dětí a tento počet výrazně manipuluje s procentem vyjíždějících dětí (v roce 2013 se narodily 3 děti – zdroj RISY). 3) Rodiče odjíždějí do zaměstnání a děti umísťují do škol v obci, ve které pracují. Tato teze nemusí být opodstatněná, procento dojíždějících za prací mimo obec je v případě obyvatel Horní Blatné pod hranicí průměru okolních obcí, zároveň do místní školy nedávají děti zaměstnanci Lesů ČR a z místní továrny Blex. 4) Management školy ví o třech rodinách, z nichž první se rozhodla dát dítě jinam z osobních důvodů – nechtěli, aby se potkávaly děti z rozvedených manželství; druhá se do obce přistěhovala z většího města a nedůvěřuje malé škole; třetí rodina má již děti na druhém stupni v Perninku a nejmladšího sourozence také dali do Perninku. 5) Rodiče posílají své děti do školy, ve které mohou děti absolvovat více let v relativně stabilním dětském kolektivu (management školy, rozhovor).

V obci **Merklín** je na ZŠ jen první stupeň malotřídky, na druhý stupeň musí žáci jezdit do okolních obcí. Zvýšené procento obyvatel dojíždějících za prací mimo obec (viz tabulka výše) naznačuje také variantu, že si rodiče umísťují své děti do ZŠ v obci, ve které také pracují. O situaci, kdy obyvatelé obce Merklín dojíždějí za prací a vozí s sebou také své děti, mluvili také oslovení rodiče. Dle nich někteří obyvatelé obce vidí výhodu ve vzdělávání žáků na ZŠ

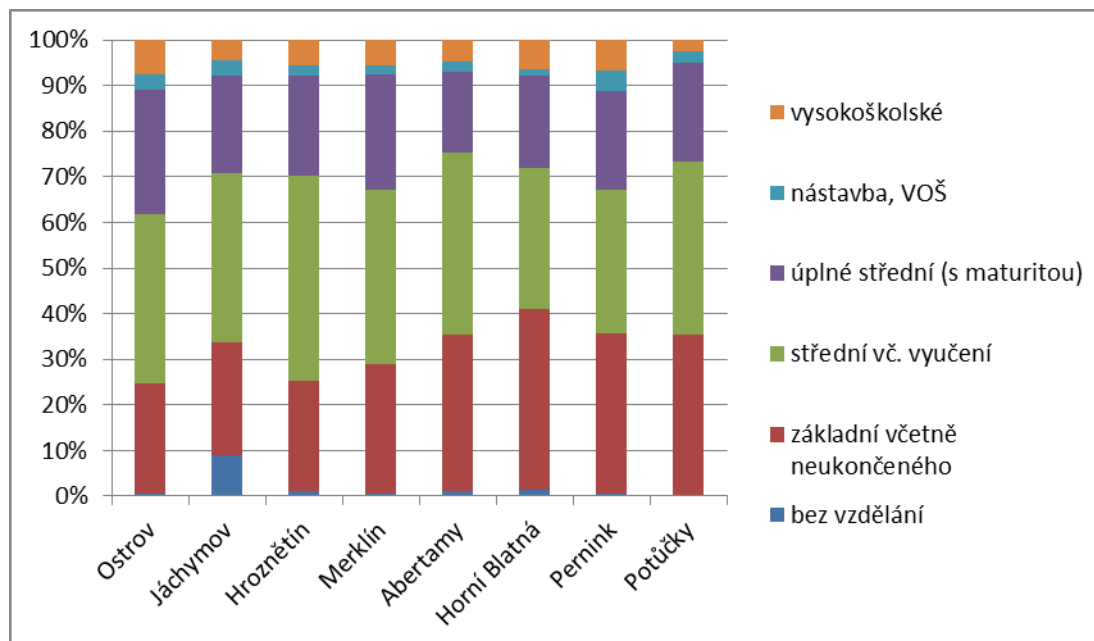
malotřídního typu, upřednostnili však výhody většího města (Ostrova) – výběr odpoledních kroužků, snížení výdajů za cesty v případě dojíždění autem, „přehled“ o pohybu dítěte po vyučování (skupinový rozhovor rodiče).

V obci **Jáchymov** funguje jak první, tak druhý stupeň ZŠ. Počet lidí dojíždějících za prací se také nevymyká průměru ve studované oblasti (viz tabulka č. 4). V obci Jáchymov tedy v tomto směru může hrát významnou roli několik, zejména subjektivních faktorů. 1) Škola má mezi některými rodiči pověst tzv. „romské školy“ a rodiče nechtějí své dítě na takové škole vzdělávat. Z rozhovorů s rodiči vyplynulo, že někteří skutečně přihlašují své dítě na jinou školu (např. Merklín) přes to, že spádově patří pod ZŠ v Jáchymově. Hlavními důvody byla subjektivní afinita významů přisuzovaných romským žákům a kvalitě vzdělávání na ZŠ v Jáchymově a pověst „rodinné školy“ v Merklíně. 2) Rodiče na ZŠ narazili na problém, který měli společně se školou řešit a raději přehlásili dítě na ZŠ do jiného města (Ostrov – ústní informace OSPOD). 3) Obyvatelé obcí spadajících pod Jáchymov jezdí za prací do jiných měst (Ostrov, Karlovy Vary) a z důvodu špatné dostupnosti školy v Jáchymově či z důvodu většího dohledu na dítě vozí dítě s sebou tam, kde pracují (rozhovor s rodiči, ZŠ Májová Ostrov).

Vysoký počet vyjíždějících žáků byl také v **Ostrově** – průměrně pět dětí z každého ročníku chodí na ZŠ do jiné obce. Může to být způsobeno dojížděním rodičů za prací do jiné obce (viz vysvětlení Merklín, Jáchymov) nebo individuálními rozhodnutími rodičů – např. upřednostnění menší / větší školy, nebo řešení konkrétních situací podobně jako v případě obyvatel Jáchymova.

Ve všech obcích převažují lidé se středním vzděláním bez maturity či s úplným středním vzděláním (průměrně 51 % obyvatel), žilo zde ale vysoké procento těch, kteří mají jen základní vzdělání. V obci Hroznětín v roce 2011 převažoval počet obyvatel se středním vzděláním bez maturity (tvořil 41 % obyvatel) oproti ostatním obcím, kde se průměr pohyboval kolem 31 %. V obci Jáchymov 8 % lidí uvedlo, že je bez vzdělání) – což je vysoké procento oproti průměrnému 1 % obyvatel bez vzdělání z okolních obcí. Ve všech obcích byli lidé se základním vzděláním včetně neukončeného základního vzdělání zastoupeni mezi 20 – 40 % populace. Té vyšší procentuální hranice se držely horské obce včetně Jáchymova, nižší procentuální hranice procenta lidí se základním vzděláním se držely nížinné obce a Ostrov viz následující graf.

Graf č. 4: Obyvatelstvo podle nejvyššího ukončeného vzdělání v roce 2011

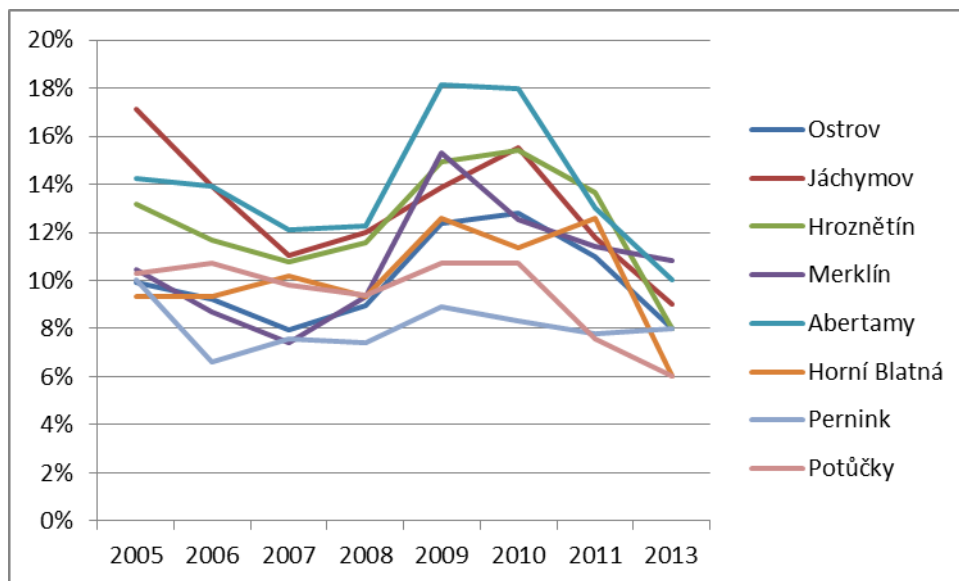

Zdroj: SDLB 2011, vlastní výpočet

Obyvatelstvo a ekonomicko – majetkové faktory

Míra nezaměstnanosti je ve sledovaných obcích dlouhodobě vyšší, než je celorepublikový průměr (8 %). Ve většině sledovaných obcí došlo k vyšší míře nezaměstnanosti v roce 2005 (nejvyšších 17 % dosáhla v Jáchymově), v letech 2009 a 2010 přesáhla míra nezaměstnanosti 12 %, v obci Abertamy dosáhla až 18 %. Nárůst nezaměstnanosti můžeme přičíst ekonomické krizi, která měla reálný dopad na celý Karlovarský kraj, kdy se míra nezaměstnanosti pohybovala dle velikosti obcí mezi 10 – 20 %, přičemž horních hodnot nezaměstnanosti dosahovaly obce o velikosti do 3000 obyvatel (ÚP 2012, vlastní výpočet). **V roce 2014 podle údajů ÚP se snížila míra nezaměstnanosti a ve většině obcí se pohybovala mezi 6 – 8 %.** Výjimku tvořily jen obce Merklín a Abertamy s mírou nezaměstnanosti mezi 10 – 11 % (ÚP 2014). V obcích došlo k omezování pracovních míst a zavírání fabrik QUILT, či omezování provozu porcelánek (zdroj rozhovory Pernink, Merklín).

Graf č. 5: Vývoj míry nezaměstnanosti za jednotlivé obce v procentech

Zdroj: ČSÚ 2013, vlastní výpočty

Vzhledem k nedostatku pracovních míst se buď lidé živí jako OSVČ nebo musí dojíždět za prací do jiných obcí a měst. **Z ekonomicky aktivních obyvatel v roce 2011 dojíždělo za prací nejvíce lidí z Hroznětína**, vysoký počet dojíždějících je ale také z Ostrova. Nízká procenta dojíždění za prací byla překvapivě v horských obcích. Zde byli lidé zaměstnaní ve službách a u drobných fabrik působících v horských obcích.

Tabulka č. 4: Ekonomicky aktivní obyvatelé vyjíždějící za prací mimo obec v roce 2011

Zaměstnaní ekonomicky aktivní vyjíždějící mimo obec			
	Ekonomicky aktivní celkem	Vyjíždějící za prací mimo obec	Vyjíždějící za prací mimo obec v %
Ostrov	7447	2024	27 %
Jáchymov	1063	268	25 %
Hroznětín	778	337	43 %
Merklín	454	175	38 %
Abertamy	461	118	25 %
Horní Blatná	166	29	17 %
Pernink	298	74	25 %
Potůčky	168	24	14 %

Zdroj: SDLB 2011, vlastní výpočty

S ekonomickou a demografickou strukturou obyvatel také může souviset stav a **struktura bytového fondu** v jednotlivých obcích. Nejvíce neobydlených domů (vč. nájemních domů) bylo v roce 2011 v obci Pernink, kde tyto činily až 33 %. V dalších obcích Jáchymov, Abertamy, Merklín a Horní Blatná bylo neobydlených domů kolem 18 a 19 %. Tyto obce jsou blízko lyžařských areálů a předpokládáme, že mezi neobydlené domy v tomto případě patří i budovy, které slouží jako jednorázové rekreační ubytování. V jiných horských obcích nacházejících se v blízkosti lyžařských areálů bylo ale toto procento nižší. V obci Pernink přisuzujeme vysoký podíl neobydlených domů také poklesu počtu obyvatel, které bylo nejvyšší ze všech sledovaných obcí (viz výše).

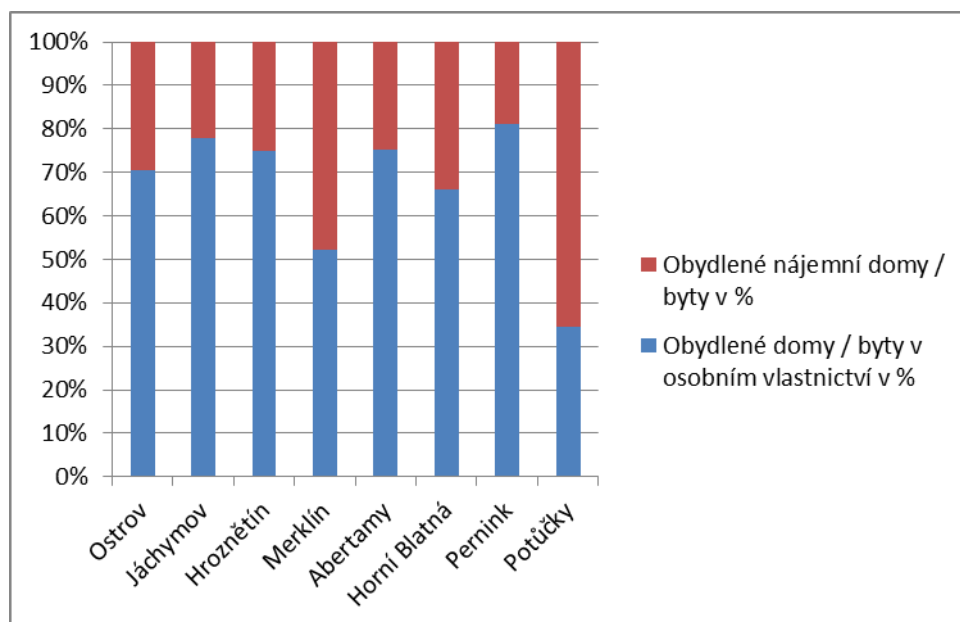
Tabulka č. 5: Podíl neobydlených domů a jejich procentuální zastoupení vůči všem domům v obci v roce 2011

	Domy úhrnem	Domy obydlené	Neobydlené domy	Neobydlené domy v %
Ostrov	1539	1475	64	4 %
Jáchymov	724	586	138	19 %
Hroznětín	322	290	32	10 %
Merklín	234	192	42	18 %
Abertamy	264	214	50	19 %
Horní Blatná	124	101	23	18 %
Pernink	233	156	77	33 %
Potůčky	78	66	12	15 %

Zdroj: SDLB 2011, vlastní výpočty

Z grafu č. 6 níže vyplývá, že předpoklad, že na malých obcích budou lidé bydlet ve vlastním a nikoliv v nájemním bydlení, naopak ve větších obcích budou lidé bydlet spíše v nájemním bydlení, než ve vlastním se nenaplnil. Ve většině obcí minimálně 70 % obyvatel v roce 2011 bydlelo v bytě či domě v osobním vlastnictví. Výjimku ve vlastnické struktuře nemovitostí tvořily malé obce Potůčky (zde žilo 53 % dotázaných v nájemním bydlení) a Merklín (zde žilo 41 % dotázaných v nájemním bydlení). Z průzkumu nabídek realitních kanceláří vyplynulo, že v Perninku je aktuálně na podzim 2014 v nabídce prodej cca 11 nemovitostí a bytů, na internetu nebyla žádná nabídka k pronájmu. V obci Merklín je k prodeji cca 5 domů a stavebních parcel. Ceny za nabízené nemovitosti jsou minimálně o polovinu nižší, než ceny za srovnatelné nemovitosti v Karlových Varech.

Graf č. 6: Obydlené domy / byty dle vlastnické struktury v roce 2011 v procentech

Zdroj: SDLB 2011, vlastní výpočty

Dostupnost spojů a ekonomická nákladnost je pro oslovené rodiče důležitým faktorem, kam dají své dítě vzdělávat. Rodiče dětí z horských obcí tíhli a v některých případech by rádi vzdělávali své děti v Ostrově (kvůli dobrému „jménu“ školy), ale nechtějí nebo nemohou investovat finance do dopravy. V případě horských obcí totiž tvoří průměrné měsíční náklady na dojíždění jednoho dítěte od 1400 Kč (Abertamy) do 2156 Kč (Potůčky). Z obcí Abertamy, Horní Blatná a Potůčky navíc může dopravit žáky jen jeden ranní spoj (cca v 6 hodin) a dítě by muselo v Ostrově hodinu čekat na otevření ZŠ nebo by bylo v družině. Z obcí Jáchymov a Hroznětín jedou ranní spoje 3 – 4 krát po sedmé hodině. Dítě se do Ostrova dopraví před začátkem výuky a nemusí nikde čekat. Spoje zpět jsou také v případě horských obcí problematické – je málo přímých spojů; do obcí Potůčky a Horní Blatná odjíždějí poslední spoje mezi čtvrtou a pátou hodinou. Dojíždění může být pro obyvatele bez auta problém a nákladná záležitost. V zimních měsících navíc bývá zpoždění spojů kvůli sněhu a náledí a zároveň se opakovaně mezi obcemi opravují silnice (např. v roce 2014 silnice mezi Merklínem a Perninkem, plánuje se uzavírka silnice mezi Perninkem a Nejdkem).

4. STRUKTURA ŠKOLSTVÍ V REGIONU

ZŠ v ORP Ostrov se až na výjimky dlouhodobě potýkají s menším počtem žáků, než je jejich kapacita – jsou to ZŠ v obcích Potůčky, Horní Blatná, Pernink, Abertamy, dále obec Hroznětín. Obec Jáchymov dotovala ZŠ pod dobu šesti let do června roku 2014, než počet žáků převýšil minimální hranici počtu žáků potřebnou pro plné financování prostřednictvím státu (ZŠ Jáchymov 2014).³ Naopak naplněné kapacity mají školy v Ostrově. Ředitelé ZŠ Masarykova a ZŠ J. V. Myslbeka žádali Krajský úřad na podzim roku 2014 o navýšení počtu žáků v družině z důvodu velkého zájmu rodičů o tuto službu. ZŠ a MŠ J. V. Myslbeka a ZŠ a MŠ M. C. Sklodowské v Jáchymově otevírají opakovaně přípravné ročníky pro žáky se sociálním znevýhodněním.

Skupinová integrace žáků

Management ZŠ měl do srpna 2014 různé zkušenosti s **individuální a skupinovou integrací** žáků. Do června roku 2014 provozovaly dvě školy skupinovou integraci⁴ ve speciálních třídách (tj. třídách s maximálním počtem žáků 14) – ZŠ v Jáchymově (1 třída pro 10 žáků) a ZŠ J. V. Myslbeka v Ostrově (3 třídy pro 34 žáků – tj. v jedné třídě se vzdělává cca 12 žáků). Dle managementu ZŠ v Jáchymově, fungovala speciální třída jako *de facto* vyrovnávací třída, ze které žáci přecházeli běžně a bez problémů na druhý stupeň či na jiné školy (management ZŠ Jáchymov, 2014). Od září 2014 skupinovou integraci realizuje pouze ZŠ J. V. Myslbeka v Ostrově pro 36 žáků (žáci jsou rozděleni do tří tříd po 12). ZŠ J. V. Myslbeka v Ostrově, za účelem usnadnění přechodu žáků na druhý stupeň do běžných tříd škola přistoupila k několika opatřením: 1) na konci pátého ročníku integrovali děti ze speciálních tříd do běžných tříd (vytipovali žáky, kteří mohou do běžné třídy na hlavní předměty, kteří mohou jen na výchovy a kteří by měli zůstat ve své kmenové třídě; žáky, kteří mohli do běžné třídy na delší dobu

³ Blíže k financím viz kapitola č. 6.

⁴ Pro žáky ve skupinové integraci nemusí škola vypracovávat individuální vzdělávací plány vždy na konkrétní dítě, předpokládá se však, že jsou vyrovnávací opatření přizpůsobena třídnímu kolektivu. Škola také na skupinovou integraci nedostává od Krajského úřadu speciální příplatky na žáka dle jeho znevýhodnění či postižení, ale na počet žáků ve třídě. Třídy určené pro skupinovou integraci jsou početně omezené – do 14 žáků a skupinovou formu integrace doporučuje pedagogicko-psychologická poradna a schvaluje rodič žáka. Skupinová integrace z hlediska managementu usnadňuje práci s dětmi s různými zdravotními znevýhodněními a postiženími.

apod. s cílem zvyknout děti na nový a větší kolektiv), 2) učitelé ze šestých tříd komunikovali s učiteli pátých ročníků - představili se ve třídě žákům; účastnili se hodiny, aby zjistili dovednosti žáků v jednotlivých předmětech, se kterými budou žáci přecházet na druhý stupeň - (rozhovor, management školy). Rodiče původně integrovaných žáků sice vyjádřili obavy ohledně toho, jak budou žáci „stíhat tempo“ běžné třídy. Zároveň rodiče uvedli, že přechod žáků na druhý stupeň nemusí být problém, protože jejich děti byly koncem školního roku na tento přechod připravovány - dvakrát týdně děti navštěvovaly běžnou třídu, aby si zvykly na nový třídní kolektiv (skupinový rozhovor rodiče).

Tabulka č. 6: Typy zdravotního postižení skupinově integrovaných žáků od září 2014.⁵

Skupinová integrace								
	Spec. třída 1. Stupeň celkem	Ment. 1. st.	VPU 1. st.	VPCH 1. st.	Souběžně více vad 1. st.	Autista 1. st.	Vady řeči	LMP
ZŠ J. V. Myslbeka	34	1	21	7	3	2	0	0

Zdroj: Rozpočet školy, KÚKK 2014

Důvody, proč nechávali někteří rodiče přeradit své dítě do **skupinové integrace**, jsou různé. Šlo zejména o nabídku speciální třídy pro skupinovou integraci žáků, kterou škola zřídila a provozuje, než o primární poptávku rodičů. Rodiče byli spokojeni zejména s tím, že se žákům věnuje speciální pedagog, který má zkušenosti s výukou žáků s SPU⁶. Škola doporučila přeradit žáka do skupinové integrace na základě doporučení pedagogicko-psychologické poradny a s přihlédnutím na individuální vývoj dítěte (rozhovor management školy, 2014).

„I na tom prvním stupni záleží na učiteli. My jsme třeba byli spokojený, jsou sem přerazované děti z jiných škol. Já jsem sem dítě dala, protože dcera měla odklad a tak jsem jí dala do nultého ročníku a zároveň bydlíme v blízkosti školy“

„My jsme začali chodit na první ZŠ, protože tam jsme patřili jako spádová oblast. A od druhé třídy, protože my jsme měli dyslexii a tady je speciální pedagog, speciální třídy, tak kvůli tomu jsme začali chodit sem. Je to pro to dítě lepší, aby byly opravdu zařazený v kolektivu, s dětma se pak lépe pracuje a i komunikuje. On začínal být špatný, když začínal mít dyslektický problémy, on sám se ptal: proč se mi to nedaří? Už jenom kvůli tomu jsem

⁵ Jde o počty žáků, které nastoupily od září 2014, počty žáků se ale v průběhu roku na všech školách mění. Zkratky použité v tabulce a jejich význam: Ment. = mentální postižení / VPU = poruchy učení / VPCH = poruchy chování / LMP = lehká mentální porucha.

⁶ SPU = Specifické poruchy učení.

ho nechala přeřadit do speciální třídy. Měla jsem pochybnosti jen jednou, zda jsem ho přeřadil dobře, to když dostal první paní učitelku. On zkoušel, co paní učitelka vydrží a nerozuměli si. Pak dostal učitelku s různějším přístupem a tam si perfektně sedli. Učitelka z nich nedělala jiný lidi, ale věnovala se jim a doučovala je, když jsme měli zájem.“

„Já jsem holku taky nechala přeřazovat, ta je tu od třetí třídy ve speciální třídě. Taky to bylo na moji žádost to přeřazení, šla ze třetí základní školy [ZŠ Májová]. A tím že ta speciální třída je jen tady, tak jsme ho nechali přeřadit sem. Jsme spokojení. Měli jsme skvělou učitelku, která to všechno u syna odhalila.“

„My jsme se sem přistěhovali ze Sokolova, bydleli jsme kousek, a když jsem zjistila, že tu je ta speciální třída, tak jsem dceru dala sem.“

Individuální integrace žáků

Zkušenosti jednotlivých ZŠ s individuální integrací se liší. **Nejvíce individuálně integrovaných žáků a zároveň největší diverzitu v typu zdravotního znevýhodnění či postižení žáků do září 2014 vyučovali na ZŠ J. V. Myslbeka** (viz tabulka níže). Ostatní ZŠ mají zkušenosti a pracují s žáky s různým typem znevýhodnění či postižení, jejich zkušenosti jsou však odlišné. Převážná většina škol individuálně integruje žáky se specifickými poruchami učení, chování. Jen ve výjimečných případech – jde zejména o horské školy – školy vyučují i žáky s diagnostikou LMP⁷ (školy si musely pro tyto žáky vypracovat speciální školní vzdělávací plány), autismem, kombinovaným zdravotním postižením (v Perninku, Merklíně, Hroznětíně). **Pokud analyzujeme podíl individuálně integrovaných žáků na počet žáků vzdělávaných na škole, pak nejvyšší procento integrovaných měli do srpna 2014 na ZŠ v Perninku (13 %). Od září 2014 to pak byli žáci na ZŠ v Jáchymově (27 %).** Procento je sice vysoké i v dalších horských obcích, ale tam jej nelze brát jako směrodatné z důvodu celkově malého počtu žáků.

⁷ LMP znamená v českém kontextu diagnostiku lehké mentální poruchy či retardace.

Tabulka č. 7: Počet individuálně integrovaných žáků na ZŠ (bez žáků na MŠ, bez přípravných ročníků) do srpna 2014 dle rozpočtů KÚKK.⁸

Integrovaní žáci na jednotlivých školách do srpna 2014 dle rozpočtů KK														
ZŠ v obci	celkový počet žáků	příplatky na PŠD v zahr.	VPU	VPCH	sluch. Postižení 1. st.	sluch. Postižení 2.stupeň	zrak. Post. 2.st	autista 1.st.	autista 2. st.	vady řeči	soubež více vad 1. st.	souběž. Více vad 2.st.	LMP	Procento individuálně integrovaných žáků na celkový počet žáků
ZŠ J. V. Myslbeka	448	5	36	11	1	1	0	0	1	0	3	1	0	12%
ZŠ Ostrov, Masarykova	497	14	13	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3%
ZŠ Ostrov, Májová	446	9	10	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2,50%
ZŠ Jáchymov	143	0	16	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	5,50%
ZŠ Merklín	55	4	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7,30%
ZŠ Hroznětín	123	3	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4,80%
ZŠ Pernink	77	1	5	3	0	0	1	0	0	0	0	0	1	13%
ZŠ Abertamy	40	1	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10%
ZŠ Horní Blatná	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12%
ZŠ Potůčky	24	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4%

Zdroj: Krajský úřad Karlovarského kraje, rozpočty

Rodiče se zkušeností s individuální integrací žáka na školách byli také většinou s výukou a klimatem na školách spokojeni. Někteří individuálně integrovaní žáci a jejich rodiče se dlouhodobě potýkali s vybranými problémy – šlo zejména o ty rodiče, jejichž děti se nějakým způsobem vymykaly běžnému žákovi a 1) učitelé nevěděli, jak s dítětem pracovat; 2) pracovali s dítětem jinak, než by si rodiče představovali; 3) škola neodhalila projevy šikany; 4) škola doporučovala rodiči, aby dítě přeřadil na ZŠ praktickou a speciální; 5) jejich děti měly zkušenosti s šikanou (z důvodu nízkého ekonomického příjmu rodičů, z důvodu vydělování dítěte z kolektivu, z důvodu urážek a výhrůžek mezi dětmi apod.).

Individuálně integrovaný žák ze ZŠ J. V. Myslbeka. Dle vyjádření jeho otce má syn diagnostikované speciální poruchy učení a měl zpracovaný individuální vzdělávací plán, se kterým ale třídní učitelka odmítla pracovat. Syn byl údajně nepozorný, znuděný a poté začal být na učitelku drzý a měl z toho kázeňské postihy. Otec žáka na třídních schůzkách chtěl promluvit s novou třídní učitelkou a připravit ji na to, že ji syn „bude zkoušet“ a také jí vysvětlit situaci, ze které všechny kázeňské problémy jeho syna dle něj vyplývaly (rozhovor s rodičem, 2014).

⁸ Příplatky na PŠD v zahraničí = příplatky na žáky, kteří bydlí a/či se vzdělávají v zahraničí, na škole v ČR jsou pravidelně přezkušováni s cílem mít uznané vzdělání také v ČR. Na základě závěrečných zkoušek postupují do dalšího ročníku. / VPU = žáci se specifickými poruchami učení / VPCH = žáci se specifickými poruchami chování / LMP = žáci s diagnostikovanou lehkou mozkovou dysfunkcí.

Běžná žákyně základní školy ZŠ Masarykova chodila do školy a po roce její docházky došli její rodiče za ředitelem ZŠ s informací, že dceru ze školy odhlašují a přehlašují na jinou ZŠ mimo obec z důvodu, že byla dcera na škole dlouhodobě šikanována. Dle ředitele to bylo poprvé, co o šikaně v případě této žákyně slyšel, protože se na management školy či výchovnou poradkyni nikdo dříve v tomto směru neobrátil. (rozhovor management, 2014)

Paní má syna, který není poradnou diagnostikován konkrétní diagnózou, má ale příznaky autismu. Pedagogická poradna opakovaně dítěti doporučila výuku v běžné základní škole a stanovila postupy, kterými by se učitelé měli při výuce řídit. Dítě dříve chodilo na ZŠ Masarykova, odkud jej matka po doporučení managementu školy přeřadila. Management matce doporučil, aby dítě přeřadila do ZŠ praktické a speciální v Ostrově. Matka ale přeřadila dítě na ZŠ J. V. Myslbeka s tím, že dodá škole diagnózu. Po opakovaných vyšetřeních jí ale diagnózu pro její dítě nikdo neřekl. Na vyšetření v Praze, které by mohlo dítěti pomoci, v současné době nemá finanční prostředky. Matka je opakovaně volána do školy v případě, že má syn tzv. záchvaty. Škola stále čeká na diagnózu žáka, aby věděla, jak s dítětem nejlépe pracovat. (rozhovor s matkou, 2014)

Z rozhovorů s řediteli vyplynulo, že **některé školy nevykazují své žáky pro účely získání navýšených normativů ze strany Krajského Úřadu i v případě, že se starají o dítě s komplikovaným postižením**. Specifické problémy, které mají horské ZŠ stejně jako ZŠ Májová v Ostrově a jsou **děti cizinců** – vietnamské i jiné národnosti – které se přistěhují do ČR ve školním věku.⁹ Na tyto děti v současné chvíli školy neumí či nemají příležitost sehnat finanční podporu a doučování a reedukaci většina doposud realizovala zdarma a ve volném čase učitelů. Jen ZŠ M. C. Sklodovské v Jáchymově využila pro rok 2014 dotace od MŠMT na vzdělávání cizinců (blíže viz kapitola č. 6). Jak je vidět z následující tabulky, školy mají vysoký počet žáků, kteří jsou ohroženi školním neúspěchem a v projektu „Podpora vzdělávání ve školách oblasti ORP Ostrov“ zapojují tyto žáky do reedukačních programů.

⁹ Např. z obce Potůčky jsou případy žáků, kdy se tito v průběhu školní docházky na dva roky odstěhují „za babičkami“ do Vietnamu a poté se znovu vrátí. Za dva roky své absence zcela zapomenou češtinu a musí být přeřazeni do nižších ročníků, než do kterých by věkově i absolvovaným vzděláváním patřily (management ZŠ Potůčky, 2014).

Tabulka č. 8: Počet individuálně integrovaných žáků a nediagnostikovaných či jinak nevykazovaných žáků v rozpočtech z Krajského úřadu od září 2014.

Aktuální počet individuálně integrovaných dětí a nediagnostikované či nespecifikovaní žáci v krajském rozpočtu (od září 2014)		
	Aktuální počet integrovaných dětí dle navýšených normativů	Nediagnostikované či nevykazované v rozpočtu
ZŠ Ostrov, J. V. Myslbeka	90 (z nich 36 skupinově integrovaných ve speciálních třídách, 54 individuálně integrovaných žáků, kteří mají zpracovaný individuální vzdělávací plán)	0
ZŠ Ostrov, Masarykova	15	40 (ohrožení školním neúspěchem)
ZŠ Ostrov, Májová	15	40 (ohrožení školním neúspěchem), 3 cizinci
ZŠ Jáchymov	31	cca 40 žáků se sociálním znevýhodněním (škola využívá vlastní metodiku diagnostiky)
ZŠ Merklín	6	0
ZŠ Hroznětín	6	1 žák s LMP, 1 žák se zdravotním postižením - porucha pohl. ústrojí, dalších 5 žáků se specifickou poruchou učení, 3 se sociálním znevýhodněním
ZŠ Pernink	9	5 (chování, inklinace k ADHD), 5 cizinci
ZŠ Abertamy	5	1 cizinec, 3 žáci pravděpodobně se specifickou poruchou učení
ZŠ Horní Blatná	1	3 cizinci
ZŠ Potůčky	1	3 cizinci (mají individuální vzdělávací plány)

Zdroj: rozhovory s manažery škol, rozpočty škol

ZŠ v Hroznětíně navíc nevykazuje v rozpočtu žáky, kteří mají zdravotní postižení (viz předchozí tabulka). Vyučují sice žáka s diagnostikou LMP dle upraveného školního vzdělávacího plánu, v rozpočtu pro rok 2014 ale tento žák absentoval. Žák do školy přešel přibližně v roce 2010 ze ZŠ J. V. Myslbeka z důvodu údajné nehody s ředitelem. Stejně tak žák s kombinovaným postižením, kterému se na škole věnují, nebyl vykázán v rozpočtu pro rok 2014. Individuální práce pedagogů s těmito konkrétními žáky tak je ze strany Krajského úřadu honorována jako práce s běžným studentem. Navíc **základní škole v Hroznětíně nebyl**

v ze strany pedagogicko-psychologické poradny¹⁰ doposud doporučen asistent pedagoga, škola tedy nemohla o asistenta pedagoga žádat Krajský úřad. ZŠ Hroznětín tedy nemá a minulosti také neměla asistenta pedagoga (viz srovnání v následující tabulce).

Tabulka č. 9: Počet asistentů pedagoga a počet úvazků na období září – prosinec 2014.

Asistenti pedagoga na období září - prosinec 2014										
	ZŠ J. V. Myslbeka	ZŠ Ostrov, Masarykova	ZŠ Ostrov, Májová	ZŠ Jáchymov	ZŠ Merklín	ZŠ Hroznětín	ZŠ Pernink	ZŠ Abertamy	ZŠ Horní Blatná	ZŠ Potůčky
počet asistentů	14	1	4	5	1	0	2	1	1	0
počet úvazků AP	9,35	0,55	2,75	3,675	0,575	0	0,625	0,6	0,65	0

Zdroj: Krajský úřad, rozpočty škol

S nejvyšším počtem asistentů pedagoga spolupracuje ZŠ a MŠ J. V. Myslbeka (celkem 14 AP, z nichž 12 jich působí na ZŠ, 2 působí na MŠ), ZŠ v Jáchymově (5 AP) a ZŠ Májová v Ostrově (4 AP). I přes nízké úvazky asistentů pedagoga nemohou školy jednotlivé úvazky spojovat - nelze kombinovat podporu více dětem ve stejném čase výuky. Školy ve většině případů vnímají asistenty pedagoga jako partnery při vyučování a nikoliv výhradně jako asistenty ke konkrétnímu žákovi (nefixují práci asistentů na jedno dítě). Dle některých ředitelů je fixace asistenta pedagoga pouze na jedno dítě kontraproduktivní z toho důvodu, že se dítě stává závislé na asistentovi a je vydělováno z třídního kolektivu. V ojedinělých případech má dle ředitelů asistent pedagoga za úkol naopak částečně izolovat dítě od třídního kolektivu (v případě žáků, kteří mají problémy s chováním, s ovládním emocí) a má na starosti konkrétní dítě – např. na ZŠ Májová a ZŠ Masarykova v Ostrově. Dle některých manažerů škol je těžké některé učitele přesvědčit, aby spolupracovali s asistenty pedagoga tak, aby se při výuce učitel s asistentem vzájemně doplňovali a v tomto ohledu by uvítali další vzdělávání pedagogického sboru (jde zejména o učitele druhého stupně či učitele, kteří se s asistentem nejprve učí pracovat).¹¹

5. TECHNICKÉ FAKTORY

Z rozhovorů s managementem základních škol a z analýzy dostupných dokumentů vyplynula jednoznačně **tři hlavní centra rozvoje základního školství, která si vzájemně výrazně**

¹⁰ ZŠ v Hroznětíně dlouhodobě spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou sídlící ve Staré Roli.

¹¹ Výuku práce s asistentem by přivítala většina z dotázaných manažerů oslovených základních škol.

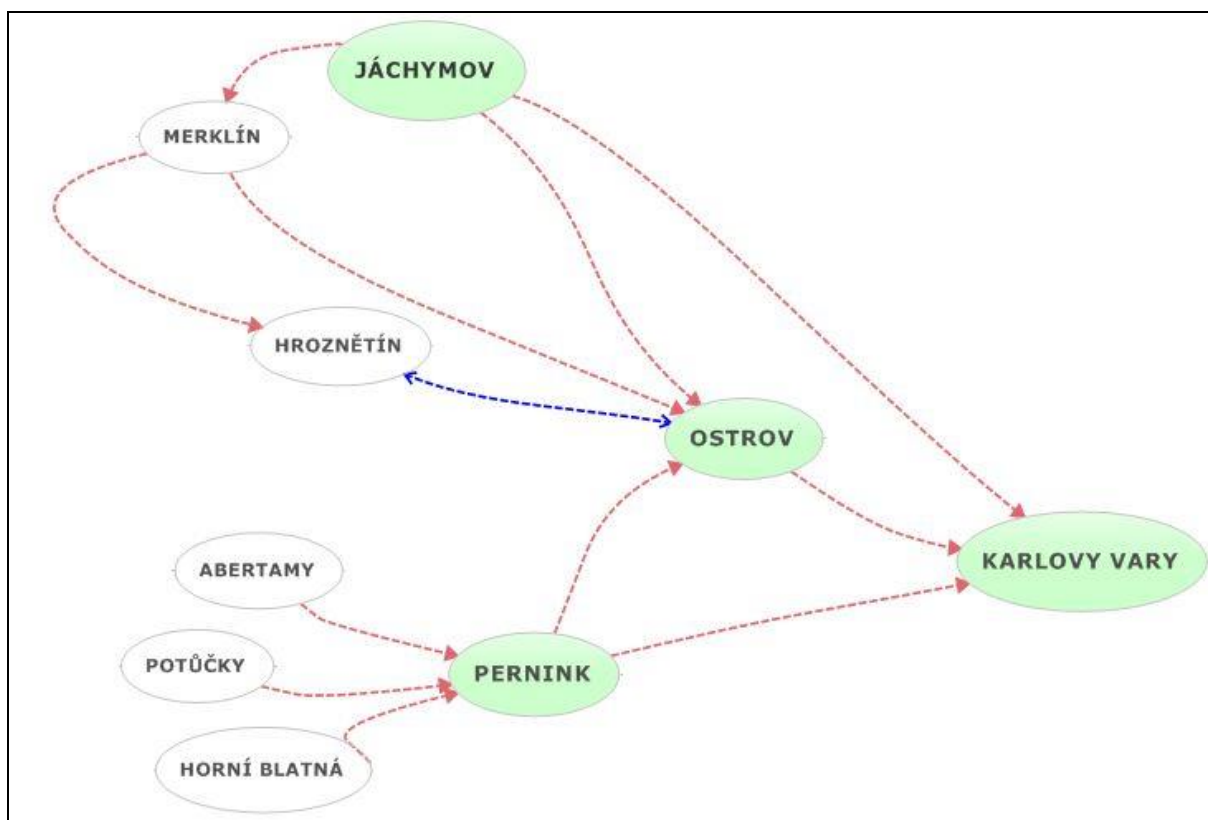
nekonkurují a zároveň mohou být nositeli projektů a změn ve vzdělávání v ORP Ostrov.

Jsou to základní školy v obcích **Jáchymov, Ostrov, Pernink**. Základní školy v Ostrově jsou si vzájemně konkurencí, ale ve spojení se školami z jiných obcí naopak mohou a často také jsou nositeli projektů a inovací. Ostatní základní školy v regionu jsou v některých ohledech výjimečné, jejich specifika a pozitiva nemají však v současné době přesah za hranice obce, jejich cílem není sítovat školy, rodiče, žáky z okolních obcí. Některé ze základních škol jsou mezi rodiči „vyhlášené“ a v nějakém směru výjimečné a z toho důvodu také na školu dítě dávají za situace, kdy spadají pod jinou spádovou základní školu. Jsou to některé ze základních škol ve větších obcích, dále pak malotřídky či školy v menších obcích.

Na následujícím obrázku jsou zobrazeny trendy přesunu žáků mezi jednotlivými základními školami. **Trendy přesunu žáků do větších obcí a měst jsou dány hned několika faktory.**

1) Základní školy v menších obcích (převážně horské školy) poskytují vzdělávání jen prvního stupně a tak žáci musí na druhý stupeň do jiné obce. 2) Do některých škol je špatná dostupnost zejména z odlehlejších spádových obcí a z toho důvodu rodiče své děti přihlašují do školy, kam mají snadnější přístup. 3) Ve výběru školy hraje roli „pověst školy“ mezi rodiči a „pověst“ jednotlivých vyučujících na škole, ty mohou rozhodnout, zda dítě bude či nebude na škole studovat. 4) Pověst školy lze ztratit rychle a trvá dlouho, než ji škola nabude zpět. Z toho důvodu někteří rodiče tzv. „ze setrvačnosti“ nedávají dítě do blízké školy, kam dříve chodili také, ale do školy ve větší obci. 5) Rodiče pracují v blízkém městě a dítě vozí s sebou buď do města svého pracoviště (největší pracovní příležitosti jsou v Karlových Varech), nebo do obce, kterou mají po cestě do Karlových Varů (Ostrov).

Obrázek č. 1: Přesuny žáků mezi jednotlivými základními školami v ORP Ostrov

Zdroj: rozhovory rodiče, management škol

Management škol (zejména ostrovských) dlouhodobě naráží na problém **odlivu prospěchově lepších žáků na víceleté gymnázium v Ostrově**. Gymnázium každoročně otevírá dvě třídy do primy pro žáky vycházející z prvního stupně základních škol. Základní školy se tak každoročně setkávají s odchodem žáků a zůstávají jim ve školách žáci prospěchově horší. Situaci se snažil řešit v roce 2013 i Krajský Úřad Karlovarského kraje, jehož odbor školství, mládeže a tělovýchovy navrhl optimalizaci středoškolského vzdělávání – jedním z návrhů bylo také omezené víceletého gymnázia v Ostrově pouze na jednu primu. Krajské zastupitelstvo projednávalo návrh, krajský zastupitel a zároveň starosta Ostrova byl proti omezování tříd gymnázia v Ostrově a svůj záměr zachovat gymnázium v dosavadní podobě uhájil. Většina sledovaných škol z ORP Ostrov připravovala své prospěchově lepší žáky na přijímací zkoušky na víceleté gymnázium (ZŠ Májová, ZŠ Pernink, ZŠ Merklín, ZŠ Hroznětín atd.), zejména na přijímací zkoušky formou SCIO testů. **Největší odliv žáků na víceleté gymnázium se týká ZŠ Masarykova v Ostrově** (pravidelně cca 16 – 20 žáků odchází na víceleté gymnázium), **ZŠ Májová v Ostrově** (pravidelně cca 10 – 15 žáků odchází), **ZŠ J. V. Myslbeka v Ostrově** (pravidelně cca 4 – 8 žáků), z ostatních ZŠ odchází na gymnázia pouze jedinci.

Všechny tři školy se tedy potýkají s poklesem prospěchově lepších žáků. Všechny školy se s nově vzniklou situací nových třídních kolektivů srovnávají po svém. Na ZŠ J. V. Myslbeka vzniká nový kolektiv stmelěním běžných tříd s dětmi ze skupinové integrace, což vytváří nové výzvy pro pedagogický sbor, nové stmelování různorodého kolektivu. Zároveň pokles v počtu žáků není velký, a dle managementu školy tak alespoň vzniká místo na slučování tříd. Na ZŠ Masaryka se ředitel potýká se stejnými problémy, které se pojí se zbytkem třídního kolektivu na dalších školách – kolektivu bez prospěchově nejlepších žáků. Škola v současnosti nemá žádný plán, jak situaci dlouhodobě řešit jinak, než pomocí omezení víceletých gymnázií. Ředitel ZŠ Májová pro zbylé (nadané) žáky vytvořil alternativu gymnaziálnímu vzdělání a otevřel na druhém stupni speciální třídu zaměřenou na technické vzdělání, přípravu na učňovské obory a na manuální přípravu žáků. Žáci jsou připravováni na střední školu podle svých dovedností, zároveň dle nabídky pracovního uplatnění žáka (rozhovory management ZŠ).

Směr přesunu pedagogického sboru za prací je často opačný. Do Ostrova jezdí hned několik pedagogů z Karlových Varů, do Perninku jezdí několik pedagogických pracovníků z Ostrova a Nejdku. Na všech školách je většina pedagogického sboru kvalifikovaná (průměrně 80 %), další si dodělávají vzdělání. Jen v ojedinělých případech si členové pedagogického sboru nedodělávali vzdělání – např. v Perninku a Abertamech to byl důvod, proč se nakonec management školy s takovým zaměstnancem rozešel. Podrobně viz tabulka níže.

Tabulka č. 10: Odborná kvalifikovanost pedagogického sboru na jednotlivých školách v letech 2012 – 2014.

Odborná kvalifikovanost pedagogických pracovníků s ukončeným vzděláním - dle výročních zpráv				
	1. stupeň	2. stupeň	celkem	školní rok
ZŠ J. V. Myslbeka	93%	53%		2012/2013
ZŠ Ostrov, Masarykova	91%	88%		2012/2013
ZŠ Ostrov, Májová			77%	2012/2013
ZŠ Jáchymov	71,00%	60%		2013/2014
ZŠ Merklín	100%	0		2013/2014
ZŠ Hroznětín	83%	100%		2013/2014
ZŠ Pernink*			70%	2014
ZŠ Abertamy**			33%	2014
ZŠ Horní Blatná***			50%	2014
ZŠ Potůčky****			66%	2014
* V rozhovoru 2014 ředitelka uvedla, že má přes 70% kvalifikovaný sbor a ostatní učitelé si vzdělání doplňují.				
** V rozhovoru v roce 2014 ředitelka uvedla, že má plně kvalifikovaný sbor. S ukončeným vzděláním je však jen jedna, další dvě učitelky si vzdělání doplňují. Výroční zpráva nebyla k dispozici.				
*** V rozhovoru ředitelka uvedla, že kvalifikovaná je jedna učitelka, druhá si vzdělání doplňuje. Výroční zpráva				
**** V rozhovoru 2014 ředitelka uvedla, že má plně kvalifikovaný sbor. S ukončeným vzděláním jsou dvě učitelky, třetí si vzdělání doplňuje.				

Zdroj: rozhovory, výroční zprávy škol

Některé školy disponují specialisty, jako jsou speciální pedagogové, učitelé s kurzem logopedie aj. viz tabulka níže.

Tabulka č. 11: Specialisté v pedagogickém sboru na jednotlivých ZŠ v ORP Ostrov v roce 2014.

Specialisté v pedagogickém sboru na jednotlivých ZŠ v roce 2014.				
	speciální pedagog	logopedický kurz	výchovný poradce	metodik prevence
ZŠ J. V. Myslbeka	13	1	2	1
ZŠ Ostrov, Masarykova	1	0	1	1
ZŠ Ostrov, Májová	0	0	1	1
ZŠ Jáchymov	1	1	1	1
ZŠ Merklín	0	1	1	1
ZŠ Hroznětín	0	0	1	1
ZŠ Pernink	2	1	1	1
ZŠ Abertamy	0	0	1	0
ZŠ Horní Blatná	1	0	1	1
ZŠ Potůčky	0	0	1	1

Zdroj: rozhovory, SWOT analýzy, Case study jednotlivých škol.

Nejvíce vzdělaných speciálních pedagogů má ZŠ J. V. Myslbeka v Ostrově, ale sami pociťují nedostatek učitelů druhého stupně, kteří by vystudovali speciální pedagogiku (3 učitelé druhého stupně). Tento nepoměr totiž dle managementu školy vytváří tlak na běžné učitele druhého stupně, kteří jsou nuceni pracovat s žáky s SPU, s asistenty pedagoga a nemají dostatečné informace o tom, jak a z jakých důvodů. V ZŠ Pernink mají dva učitele se vzděláním speciální pedagogiky, na dalších třech školách po jednom. Se špatnou logopedickou přípravou žáků se opakovaně a ve větším množství setkávají všechny školy a narážejí na **nedostatek služeb klinického logopeda**, který by mohl např. metodicky vést učitele, kteří absolvovali logopedický kurz a chtějí logopedii na škole dále rozvíjet. **Logopedickým kurzem do roku 2014 prošli celkem 4 učitelé působící v obcích Pernink, Jáchymov, Merklín, Ostrov.**

Základní školy jsou poměrně dobře vybaveny. Menší školy (s výjimkou ZŠ v obci Potůčky, Horní Blatná) jsou méně technicky vybaveny, než školy v Ostrově či Jáchymově. Menší školy mají například počítačovou učebnu či jednu interaktivní tabuli, o ty se musí pedagogové dělit a plánovat vzájemně výuku. Z projektu ORP Ostrov plánuje management škol dovybavit školy moderní technologií, ZŠ v Perninku chce vybudovat logopedické

pracoviště a poskytovat poté logopedické služby i dalším dětem z okolních obcí. K současné vybavenosti jednotlivých škol viz následující tabulku.

Tabulka č. 12: Technické vybavení ZŠ v ORP Ostrov – podzim 2014.

Technické vybavení ZŠ v ORP Ostrov - podzim 2014.					
	více jak 1 interaktivní tabule	PC v učebnách*	elektronický systém školy**	redakce a jiné***	
ZŠ J. V. Myslbeka	A	A	A		0
ZŠ Ostrov, Masarykova	A	A	A		A
ZŠ Ostrov, Májová	A	A	A		0
ZŠ Jáchymov	A	A	A		A
ZŠ Merklín	0	0	0		0
ZŠ Hroznětín	0	0	0		0
ZŠ Pernink	A	A	A		0
ZŠ Abertamy	0	A	0		0
ZŠ Horní Blatná	A	A	0		0
ZŠ Potůčky	A	A	0		0
* Myslíme tím, že jsou školy vybaveny moderní PC technikou, která je běžně ve třídách, či mají více PC učeben (nikoliv pouze jednu PC učebnu).					
** Část škol komunikuje s rodiči elektronicky, mají vlastní systém elektronické komunikace. Některé školy elektronicky zveřejňují i známky, omluvenky apod.					
*** Pokud žáci na školách dělají školní časopis, televizi, rádio, pro které musel management škol zajistit i odpovídající techniku.					

Zdroj: rozhovory, Case study jednotlivých škol

Jednotlivé školy mají různé **zkušenosti s psaním a vedením projektů**. Většina ZŠ v regionu má zkušenosti s psaním projektů – buď žádali z MŠMT z programu „peníze školám“, nebo si vymysleli a napsali sami projekt, nebo se k nějakému projektu přidali jako partneři. Nejzkušenějším ze sledovaných škol je bezesporu ZŠ M. C. Skłodowské v Jáchymově. Tamní škola je již dlouhodobě schopna psát projekty a síťovat další potenciální aktéry z řad škol, neziskových organizací a dalších státních institucí. **ZŠ v Jáchymově je jednoznačně školou, která může být kdykoliv nositelem nějakého projektu a dlouhodobě s vybranými ZŠ v regionu na některých projektech spolupracuje.** ZŠ v Ostrově mají také bohaté zkušenosti – management ZŠ Masarykova psal v posledních dvou letech projekty na přeshraniční spolupráci a na komunitní rozvoj; ZŠ J. V. Myslbeka se zase v projektech zaměřila na síťování odborníků v oblasti vzdělávání žáků s SPU.

Na ZŠ v Jáchymově mají projektový tým, který připravuje projektové žádosti a na chodu projektů se také přímo podílí. Na ZŠ Májová a J. V. Myslbeka v Ostrově mají několik osob, které se projektovým žádostem věnují. ZŠ Hroznětín v současné době nepíše žádné projekty z důvodu vytíženosti personálu. Ostatní ZŠ se o grantové finance pokoušely, žádosti píše zejména ředitelky a ředitelé škol. **Z rozhovorů s managementem jednotlivých škol jednoznačně vyplynulo, že je pro ředitele škol velmi náročné psát projektové žádosti a že by uvítali někoho zvenčí, kdo by jim žádosti o granty psal.** ZŠ Merklín má v současné chvíli zástupce rodičů, který chce psát pro školu žádosti o granty a zaměstnat se tak prostřednictvím podpořených projektů.

Tabulka č. 13: Kdo na jednotlivých ZŠ v ORP Ostrov v roce 2014 psal projektové žádosti.

ZŠ J. V. Myslbeka	Nemají konkrétní zodpovědnou osobu, projekty píše ředitel či někdo jiný z pedagogického sboru.
ZŠ Ostrov, Masarykova	Projekty píše ředitel školy.
ZŠ Ostrov, Májová	Nemají konkrétní zodpovědnou osobu, projekty píše ředitel či někdo jiný z pedagogického sboru.
ZŠ Jáchymov	Projekty má na starosti projektový tým.
ZŠ Merklín	Doposud psala grantové žádosti ředitelka. Projekty psala málo. Nyní chce projekty vymýšlet a psát jeden ze zástupců rodičů.
ZŠ Hroznětín	Nežádají o projektové finance.
ZŠ Pernink	Projekty píše zejména ředitelka školy s pomocí paní starostky.
ZŠ Abertamy	Projekty píše vnější zpracovatel.
ZŠ Horní Blatná	Má na starosti ředitelka školy ve spolupráci se starostou obce.
ZŠ Potůčky	Projektové žádosti píše ředitelka, ale nemají příliš zkušeností s psaním.

Zdroj: rozhovory management škol

Pouze tři z deseti základních škol v regionu mají vnějšího zpracovatele projektových žádostí (Abertamy, Merklín, Jáchymov). Doposud pouze jedna škola v Jáchymově se profiluje jako ta, která má zájem na transformaci vzdělávání v regionu. Aktivně shání finance a síťuje další základní školy, pomáhá jim dovybavit školy moderní technikou. Prostřednictvím projektů některé školy zajišťují i přítomnost specialistů na školách (např. psychologa, speciálního pedagoga, logopeda). Co však zatím chybí je supervize managementu škol a učitelům.

6. EKONOMICKÉ FAKTORY

Pro financování základních škol v regionu ORP Ostrov je důležité vícezdrojové financování, kterého nejsou všechny školy sto každoročně dostát. Všechny školy vykazují své integrované žáky Krajskému úřadu Karlovarského kraje, ze kterého také dostávají normativní finance na žáky a příplatky na žáky a pedagogické pracovníky při integraci žáků se zdravotním postižením. Většina škol také ví o několika dalších studentech, kteří nejsou diagnostikováni a mají projevy nějaké specifické poruchy učení či chování (nevykazují je ale ve finančních plánech). Dále školy identifikovaly další žáky, kteří jsou jazykově znevýhodněni a potřebují individuální práci v českém jazyce (zejména děti cizinců) a pak žáky, kteří jsou ohroženi školním neúspěchem nebo sociálním znevýhodněním. Na tyto žáky nedostávají školy žádné navýšení financí oproti státem stanoveným normativům na běžného žáka (viz také kapitola č. 4).

Školy každoročně dostávají **normativní finanční prostředky** na žáka a platy pedagogických a nepedagogických pracovníků (výkon) ze strany MŠMT prostřednictvím Krajského úřadu Karlovarského kraje.¹² Individuálně a skupinově integrovaní žáci jsou navíc ohodnoceni příplatkem (x-násobkem normativu dle specifického zdravotního postižení žáka) viz tabulka níže, č. 14. Výše příplatků k normativu je v roce 2014 nastavena tak, že jsou v některých případech ekonomicky zvýhodněni ti žáci, kteří jsou skupinově integrovaní, nad žáky, kteří jsou individuálně integrovaní.¹³ Výše normativů je také diverzifikována dle počtu žáků/výkonů na škole. Škola s vyšším počtem žáků má stanovený nižší normativ na výkon (žáka), než škola s nižším počtem žáků.

Například základní škola malotřídního typu má stanoven roční normativ na jednotku výkonu¹⁴ ve výši cca 44 000,- Kč. Pokud individuálně integruje žáka s autismem, dostane na tohoto žáka dalších 66 000,- Kč na školní rok (tj. 44 000 krát 1,5). Základní škola provozující jak první, tak druhý stupeň - mající minimum žáků potřebných pro plné hrazení mezd ze státního

¹² Financování škol ze strany Krajského úřadu a rozdělení přímých výdajů se řídí školským zákonem (zákon č. 561/2004 Sb.) a vyhláškou č. 492/2005 Sb., o krajských normativech.

¹³ Oproti roku 2012 Krajský úřad narovnal příplatky na normativy na integrované žáky různého stupně mentálního postižení (viz Dvořáková 2012, str. 50).

¹⁴ Jde o základní normativ na žáka od kterého jsou pak odvozeny normativní prostředky na pedagogické a nepedagogické pracovníky, na odvody atd.

rozpočtu (tj. 17 žáků na třídu)¹⁵ – s počtem 85 žáků ve škole, dostane na jednotku výkonu 30 350,- Kč. V případě, že tato škola individuálně integruje žáka s autismem, dostane navíc dalších 45 525,- Kč na školní rok (tj. 30 350 krát 1,5) (Zásady, KÚKK 2014, vlastní výpočty). Pokud by ani jedna škola neměla integrovaného žáka, pak by celková dotace normativů první školy malotřídního typu činila 2 425 006,- Kč, druhé školy s celkovým počtem 85 žáků by činila 2 549 426,- Kč (Hodnoty finančních normativů, KÚKK 2014). Druhý typ školy by tedy dostal zhruba o pouhých 100 000,- Kč více, než první škola, přičemž organizace vzdělávání bude na druhém typu školy složitější a tedy i nákladnější vzhledem k více ročníkům ZŠ a malé naplněnosti tříd.

Tabulka č. 14: Výše příplatků podle § 3 odst. 6 vyhlášky – tj. příplatky k normativu pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením pro rok 2014.

Druh a stupeň zdravotního postižení	Výše příplatku - násobku základního normativu	
	skupinová integrace (školy, třídy, skupiny)	individuální integrace v běžných třídách MŠ, ZŠ, příp. SŠ
Lehké mentální postižení	0,9	0,9
Středně těžké mentální postižení	1,5	1,5
Těžké mentální postižení	2,0	2,0
Hluboké mentální postižení	2,0	2,0
Sluchové postižení	1,5	1,0
Zrakové postižení	1,5	1,0
Vady řeči	0,5	2000 Kč ročně do platů + navýšení ONIV 200 Kč
Tělesné postižení	1,5	1,0
Těžké tělesné postižení	2,0	1,5
Souběžné postižení více vadami	2,0	1,5

¹⁵ Minimální počet žáků na třídu je stanoven prováděcím předpisem školského zákona na průměrně 17 žáků (§4, vyhlášky č. 14 / 2005 Sb. o předškolním vzdělávání ve znění pozdějších předpisů).

Vývojové poruchy učení	0,9	2000 Kč ročně do platů + navýšení ONIV 200 Kč
Vývojové poruchy chování	0,9	2000 Kč ročně do platů + navýšení ONIV 200 Kč
Autismus	2,0	1,5

Zdroj: Zásady, KÚKK 2014

Management základních škol, který se rozhodně individuálně a / či skupinově integrovat větší počet žáků se zdravotním znevýhodněním či postižením, získává do rozpočtu školy vyšší finanční prostředky na chod školy, než kdyby vzdělával stejný počet žáků bez integrace. Pro menší základní školy tak může být zaměření na integrované děti otázkou tzv. přežití celé školy. Větší a naplněné základní školy pak díky integraci získávají finanční prostředky navíc, které mohou rozdělit libovolně dle potřeb. Velké školy v ORP Ostrov mají dostatečné finanční prostředky na další výdaje – nákup tematického vybavení, dofinancování platů asistentů pedagoga, odměny zaměstnancům. Dále školy získávají finanční prostředky prostřednictvím rozšiřování služeb vzdělávání – otevřením přípravného ročníku (ZŠ a MŠ v Jáchymově a Ostrově), otevřením školní družiny (všechny školy), provozováním mateřské školy (všechny horské školy, škola v Jáchymově, v Ostrově pouze ZŠ J. V. Myslbeka).

Odměny zaměstnancům či osobní příplatky zaměstnancům jsou důležité pro rozvoj školy a zároveň pro udržení kvalitních pedagogických pracovníků. Školy v obci Ostrov mají na nenárokové složky platu zaměstnancům dostatek finančních prostředků (rozdělují od 300 tis. korun výše za školní rok jen na odměnách – rozhovory s řediteli škol). Další sledované školy také vyplácejí odměny či příplatky, avšak nižší částky. Škola, která dlouhodobě nemá na odměny svým zaměstnancům je ZŠ a MŠ Pernink a to především z důvodu malé naplněnosti tříd – průměrně mají ve třídě 10 žáků.¹⁶

Školy doplácí na mzdy asistentů pedagoga, na které dostávají od Krajského úřadu Karlovarského kraje jen omezené finanční příspěvky. Jedná se přibližně o 60 % celkových výdajů na platy asistentů pedagoga, které musí základní školy hradit ze svého rozpočtu (viz následující tabulka).

¹⁶ Škola má malý počet žáků ve třídách a není vedena jako malotřídka (díky tomu se na ni *nevztahuje* vyšší normativ, který se vztahuje na jiné horské školy malotřídního typu). Management situaci řeší a zapojuje se do různých projektů, či projektové žádosti přímo podává.

Tabulka č. 15: Výše úvazků dotovaných z Krajského úřadu Karlovarského kraje od září 2014.

Asistenti pedagoga na období září - prosinec 2014										
	ZŠ J. V. Myslbeka	ZŠ Ostrov, Masarykova	ZŠ Ostrov, Májová	ZŠ Jáchymov	ZŠ Merklín	ZŠ Hroznětín	ZŠ Pernink	ZŠ Abertamy	ZŠ Horní Blatná	ZŠ Potůčky
počet asistentů	14	1	4	5	1	0	2	1	1	0
počet úvazků AP	9,35	0,55	2,75	3,675	0,575	0	0,625	0,6	0,65	0
počet úvazků hrazených KÚKK	3,114	0,183	0,91	1,225	0,192	0	0,209	0,2	0,217	0

Zdroj: KÚKK, rozpočty škol, vlastní výpočet

Obce jako zřizovatelé vzdělávacích institucí jsou dalším subjektem, který dotuje chod základních škol a to včetně platů zaměstnanců v případě, že má daná základní škola výjimku z počtu žáků – tj. má málo žáků. Částky, kterými obce dotují (personální) chod školy, se tedy v jednotlivých obcích liší nejen dle toho, zda má či nemá ZŠ výjimku z počtu žáků, ale také dle toho, jak je nákladný chod budovy a jak dalece chce obec školství rozvíjet. Například v obci Horní Blatná dle managementu školy obec dotuje platy zaměstnanců ve výši 300 až 500 tisíc korun ročně podle aktuálního počtu žáků (v roce 2013 obec dotovala oblast vzdělávání vč. provozních nákladů 968 231,- Kč, což činilo 13,5 % výdajů z rozpočtu obce). V nižinné obci Hroznětín je to dle sdělení managementu ZŠ 180 tisíc korun ročně jen na platy zaměstnanců (rozhovor podzim 2014), celkové výdaje obce na vzdělávání (vč. provozních nákladů) činily v roce 2013 částku 2 463 086,- Kč (cca 12 % z celkových výdajů obce). Obec Merklín v roce 2013 dotovala vzdělávání celkovou částkou 1 943 240,- Kč (cca 16 % výdajů obce). Obec Pernink dotovala v roce 2013 oblast vzdělávání částkou 2 212 504,- Kč (cca 21 %), obec Potůčky částkou 1 926 359,- Kč (10,5 %), obec Abertamy částkou 1 872 413,- Kč (8,7 % z celkových výdajů obce na rok 2013), obec Jáchymov 16 % svého ročního rozpočtu v roce 2013 (tj. částkou 9 249 170,- Kč), obec Ostrov dotovala vzdělávání 40 338 009,- Kč (10,5 %) ze svého rozpočtu pro rok 2013. (zdroj: rozpocetobce.cz).

Vyšší výdaje v obci Pernink jsou dány zateplováním objektu. Vyšší výdaje menších horských obcí jsou dány zejména tím, že budovy nejsou naplněné, protože jsou postaveny pro někdy trojnásobný počet žáků, než se v budově v současné době vzdělává.¹⁷ Vyšší výdaje dalších obcí jako je Jáchymov, Merklín, Hroznětín jsou jednak dány stavebními úpravami prostor a/či doplácením na platy zaměstnanců školy, jednak vstřícností obce vůči základní škole. Menší

¹⁷ Zastupitelstvo obce Horní Blatná např. jednalo o proměně části školní budovy na ubytování pro školy v přírodě, zároveň se ale zastupitelstvo nechtělo zavázat k úvěru a tak školní budovu obývá jen základní škola (v loňském roce 8 dětí, letos 16 dětí).

obce ve všech sledovaných případech dotují různé volnočasové aktivity či projektové dny a drobné úpravy tříd nad rámec schválených rozpočtů. Naopak obec Ostrov školám po schválení rozpočtu neposkytuje žádné finance navíc s výjimkou ZŠ J. V. Myslbeka.¹⁸ Obec Ostrov také kontroluje základní školy v jejich výdajích nad rámec běžných kontrolních mechanismů zřizovatele a příspěvkové organizace (rozhovor, zaměstnanec městského úřadu Ostrov, 2014).

Všechny školy se zapojily do *projektů MŠMT „EU peníze školám“*, menší školy z těchto peněz financovaly nákup dalšího vybavení škol, již vybavené školy peníze využily na tvorbu metodik nebo na podporu výuky jazyků a jiných předmětů. Menší základní školy nemají dostatečné personální zajištění na psaní projektových žádostí a méně se pouštějí do psaní projektů, než je tomu u základních škol v Ostrově a Jáchymově. **Menší školy se také potýkají s nedostatečným materiálním vybavením škol, zastaralou technologií a do projektů se zapojují zejména z toho důvodu, aby si příležitostně nějaké technické vybavení obnovily. Naopak školy v Ostrově a Jáchymově jsou velmi dobře technicky vybaveny a tak využívají projektových financí na rozvoj pedagogického sboru a na rozvoj diverzity a kvality vzdělávání pro žáky a jejich rodiče.**

Tabulka č. 16: Specifické kapitoly rozpočtu jednotlivých škol v roce 2014

Specifika žádosti o dotaci od Krajského úřadu KK 2014						
	AP pro dítě se sociálním znevýhodněním	Podpora logopedické prevence	Kompenzační pomůcky	Další cizí jazyk	Inkluzivní vzdělávání	Vzdělávání cizinců
ZŠ J. V. Myslbeka	0	A	A	A	0	0
ZŠ Ostrov, Masarykova	0	0	0	A	0	0
ZŠ Ostrov, Májová	0	0	0	A	0	0
ZŠ Jáchymov	A	0	A	A	A	A
ZŠ Merklín	0	0	A	0	0	0
ZŠ Hroznětín	0	0	0	A	0	0
ZŠ Pernink	A	0	0	0	0	0
ZŠ Abertamy	0	0	0	0	0	0
ZŠ Horní Blatná	0	0	A	0	0	0
ZŠ Potůčky	0	0	0	0	0	0

Zdroj: Krajský úřad, rozpočty škol 2014

¹⁸ Dle managementu školy jde ročně o cca 50 000,- Kč ročně. Podle pracovníků Městského úřadu Ostrov, obec dává škole finance z toho důvodu, že škola jako jediná v obci rozvíjí a specializuje se na inkluzivní vzdělávání.

Z předešlé tabulky vyplývá, že některé sledované školy využily *financí z rozvojových programů MŠMT* (tedy účelovou dotaci). ZŠ M. C. Sklodovské v Jáchymově využila nejvíce těchto účelových dotací – např. i na inkluzivní vzdělávání či na vzdělávání cizinců¹⁹. Dále škola v Jáchymově stejně jako ZŠ a MŠ Pernink využily v letošním roce financí na AP pro dítě se sociálním znevýhodněním. ZŠ a MŠ J. V. Myslbekova v Ostrově navíc využila podpory pro logopedickou péči ze stejného rozvojového programu MŠMT.

Z ekonomického hlediska stejně jako z hlediska znalostí a dovedností managementu v oblasti síťování škol a dalších aktérů v regionu se zatím profilují tři potenciální centra rozvoje – Jáchymov, Pernink, Ostrov (viz také kapitola č. 5). Management tamních základních škol totiž disponuje specifickými kontakty a rozvíjí spolupráci s dalšími aktéry, které přesahují hranice regionu. Za tímto účelem se jim také daří získávat finanční prostředky. Zároveň si základní školy napříč těmito obcemi vzájemně „nekonkurují“ a spolupráce se mezi nimi může rozvíjet bez potenciálních bariér. Např. ZŠ v Jáchymově dlouhodobě píše projekty na rozvoj inkluze v regionu a síťuje potenciální aktéry. ZŠ v Perninku s novým vedením školy navazuje vztahy s přeshraničními partnery a školami a síťuje další horské školy do přeshraniční spolupráce. ZŠ v Ostrově dlouhodobě píše projekty na přeshraniční spolupráci a dále na rozvoj komunitního přístupu škol a inkluzivní vzdělávání.

7. POLITICKO–PRÁVNÍ FAKTORY

Ve zprávách České školní inspekce Karlovy Vary jsou všechny sledované školy dobře hodnoceny. Vzhledem k tomu, že Česká školní inspekce navštěvuje školy vždy po několika letech, zprávy k jednotlivým školám byly z let 2008 – 2013. Ve zprávách hodnotitelé opakovaně konstatovali špatný stav kvalifikovanosti pedagogického sboru, který se týkal všech horských škol i nížinných škol vyjma ZŠ v Ostrově (blíže viz kapitola č. 4). Dle zpráv si část nekvalifikovaných pracovníků školy doplňuje vzdělání a ředitelé své zaměstnance podporují k dalšímu vzdělávání. Školám za sledované období nebyla udělena žádná výtka, jen ve dvou případech inspekce doporučila úpravu nábytku určeného pro žáky MŠ. Řediteli ZŠ Masarykova v Ostrově inspektoři vytkli, že nechodí osobně na hospitace do hodin a že škola

¹⁹ O dotačním titulu zajišťujícím finance na vzdělávání žáků cizinců neměl management jiných ZŠ informace či dotaci nevyužili i v situaci, kdy dle jejich slov potřebují prostředky na vzdělávání cizinců – především Vietnamské státní příslušnosti. Šlo zejména o horské školy a o ZŠ Myslbeka v Ostrově (rozhovory s řediteli škol).

umožňovala individuální vzdělávací plány žákům, kteří jsou sportovně nadaní a z důvodu sportovního vytížení měli vyšší absenci ve škole.

Komunikace jednotlivých ZŠ se zřizovateli je ve většině případů dobrá a to zejména s ohledem na financování škol a jejich aktivit (např. financování autobusu pro žáky v případě školního výletu apod.). V horských obcích jsou zřizovatelé opakovaně konfrontováni s potřebou dofinancovat školu z vlastních zdrojů (tj. financují nejen technický chod budov, ale také platy zaměstnanců). V případě Horní Blatné je to např. 200 – 500 tisíc korun ročně dle aktuálního počtu dětí (rozhovor management školy, zpráva ČSI 2008). Obce jsou nakloněny dalšímu fungování ZŠ v jejich katastru a jsou si vědomy toho, že pokud nebude obec zajišťovat základní služby, mezi které patří i vzdělávání, přijdou o produktivní část populace. Všechny obce navíc financují výjimečné náklady školských zařízení v případě, že o dotaci škola požádá zastupitelstvo. Jen v případě Perninku obec v jednom roce odmítla investovat do výmalby tříd další své finance – obec již dotuje zateplování ZŠ. Složení zastupitelstev a vedení obcí je ve všech sledovaných obcích dle výsledků voleb stejné či velmi podobné zastupitelstvu z předchozího volebního období. Lze tedy předpokládat stabilitu a rozvoj stávajícího přístupu obcí k oblasti vzdělávání a ke zřizovaným příspěvkovým organizacím ZŠ. Je ale třeba připomenout, že většina obcí se více neangažuje a nezapojuje do chodu a rozvoje škol. Zřizovatele především zajímají ekonomické výdaje na vzdělávání a často také řeší pouze technický chod školy. Orgány školské rady jsou v některých případech pouhou formální institucí, než aby pomáhaly ředitelům školu rozvíjet. V menších obcích jsou ZŠ důležitou součástí chodu obcí – např. organizují společenský a komunitní život obce (např. Merklín, Hroznětín).

V Ostrově je situace odlišná. Obec nefinancuje náklady školy nad schválený rámec rozpočtu a případné nové výdaje si musí ZŠ hradit ze svých rezervních fondů. Zastupitelstvo ale schvaluje rozpočty škol i s položkami, které přímo nesouvisí s náklady na technický chod škol. ZŠ Májová má zastupitelstvem každoročně schváleny dotace na plavecký výcvik (cca 60 tisíci ročně). ZŠ a MŠ J. V. Myslbeka získala od zřizovatele opakovanou dotaci na zajištění pomůcek na vzdělávání žáků s SPU (rozhovor management ZŠ, více viz kap. č. 6). Dle zřizovatele mohou školy požádat obec o finance, ale není samozřejmostí, že finance dostanou vzhledem k tomu, že obec nechce dotovat personální náklady škol (rozhovor management Městského úřadu Ostrov). Do obsahového rozvoje škol se však obec vůbec nezapojuje, dle pracovníků městského úřadu nechávají ředitelům volné pole působnosti.

ZŠ ve většině případů spolupracují s PPP²⁰ Karlovy Vary, pouze dvě ZŠ (Hroznětín, Horní Blatná) spolupracují s PPP sídlící ve Staré Roli. Svou volbu PPP odůvodnili tím, že se jim s nimi lépe spolupracuje, navázali partnerský vztah (rozhovor management škol). V rámci projektu ORP Ostrov nově spolupracují i s PPP Karlovy Vary a spolupráce je dle nich lepší, než v předešlých letech. Problém diagnostiky žáků PPP je u většiny škol v tom, že je diagnostika dobrovolná a v případě žáků z horských obcí je také finančně nákladná na dojíždění a časově náročná (diagnostika znamená jeden den pracovního volna). Všechny sledované školy mají v současné době celkem 8 nediodagnostikovaných žáků, kterým doporučí návštěvu pedagogicko-psychologické poradny. Dalších celkem 160 žáků ředitelé sledovaných škol označili za ohrožené sociálním neúspěchem a cizince. ZŠ v obci Potůčky vytváří žákům cizincům individuální vzdělávací plány. Tito žáci také nejsou diagnostikováni, ale jsou či byli zapojeni do programů reedukace. ZŠ Pernink se podařilo domluvit s PPP KV na prodloužení diagnostiky²¹ žáků přímo v Perninku (pracovnice PPP přijely na ZŠ Pernink) a novou diagnostiku ještě nediodagnostikovaných žáků – což je výjimkou. Systém dojíždění pracovníků poradny přímo za žáky se zdá být v případě horských škol dobrým řešením – fungoval i v Hroznětíně. Bez této možnosti by zůstalo více dětí ohrožených školním neúspěchem bez diagnostiky. Podklady pro tvorbu IVP jsou ve všech případech dle škol velmi podrobné a návodné, vytvořené IVP školy dále konzultují s pracovníky PPP.

Všechny školy mají dlouhodobě špatné zkušenosti s oddělením sociálně-právní ochrany dětí v Ostrově (OSPOD), pod jehož působnost spadají. V současné době je dle některých ZŠ spolupráce dobrá, v některých případech nemusely ZŠ spolupráci vyhledávat. Když ale školy kontaktovaly v dřívějších letech OSPOD např. z důvodu záškoláctví vybraných žáků (v případě šesti ZŠ), byly nuceny čekat déle na případné řešení situace. Management většiny škol si stěžoval na nedostatečnou či žádnou komunikaci ze strany OSPOD. Ředitelé škol nevěděli, zda OSPOD školami identifikovanou situaci řeší a jaký je jejich postoj ke sledované

²⁰ PPP = pedagogicko-psychologická poradna. Pracovníci poradny mají na starosti diagnostikování žáků s podezřením na specifické poruchy učení, chování atd. Konzultují se školami individuální vzdělávací plán dítěte, dle kterého je konkrétnímu dítěti upravena výuka pro jeho aktuální potřeby a rozvoj dítěte dvakrát ročně kontrolují přímo na ZŠ.

²¹ Žáci jsou poradnou diagnostikováni jen na určité časové období a je na pracovnících pedagogicko-psychologické poradny, aby na svých pravidelných schůzkách sledovala vývoj dítěte. PPP může případně konstatovat, že dítě již nemusí být nadále diagnostikováno nebo naopak pracovníci PPP diagnózu prodlouží na další časové období.

záležitosti / rodině / situaci. V současné době se situace dle ředitelů škol mírně mění – školy dostávají zprávy o jednání OSPOD v rodinách v případech, na které upozornil management školských zařízení. Některé, zejména horské školy, si dle jejich slov musí poradit sami a intervnují v rodině v situaci, kdy dítě nechodí do školy. Dle managementu škol to dělají z toho důvodu, že sice případy problematických rodin nahlásili pracovníkům OSPOD, ti ale údajně nestíhají svou práci a dojíždějí do místa jen v omezenou dobu.

Z hlediska pracovníků OSPOD bylo personální zajištění odboru dlouhodobě podhodnoceno a nemohli rychle reagovat na podněty ze strany ZŠ. V následujícím roce by dle vedoucí sociálního odboru měla být situace znatelně lepší, odbor posílil o nové pracovnice a chtějí se více zaměřit na terénní služby a případové konference. Dále se dle vyjádření vedoucí odboru na OSPOD obracely některé školy v případech, kdy OSPOD nemůže do situace zasáhnout – případy chování žáků ve škole. Jednání některých škol označily za neprofesionální, dle vedoucí sociálního odboru si má škola v takových situacích poradit sama a nemá do řešení situace vztahovat další instituce (rozhovor sociální odbor Ostrov). Ostrovské základní školy v současné době nevyužívají a nekontaktují OSPOD v případech neomluvených hodin. Tyto řeší přes přestupkovou komisi²² jako důsledek dlouhodobého odmítání spolupráce ze strany OSPOD (rozhovory management ZŠ).

Sociální odbor Ostrov na podzim 2014 požádal poskytovatele terénních sociálních služeb působících v Ostrově, zda by mohli rozšířit svou působnost i na okolní obce (mezi nimi na Hroznětín) a pomoci tím sociálnímu odboru v Ostrově, pro který by realizovali terénní služby.²³ Ve správním obvodu Sokolov (obec Chodov) probíhá spolupráce mezi OSPOD a školami odlišně. Školy pravidelně jednou za měsíc nahlašují žáky a neomluvené hodiny či podezření na skryté záškoláctví pracovníkům OSPOD. V situaci, kdy má dítě více neomluvených hodin, zasedá komise složená jak ze zástupců rodičů, školy, tak sociálního odboru. V situaci, kdy má dítě více jak 20 neomluvených hodin, OSPOD přistupuje k jednání s rodinou a dítětem zvlášť, aby zjistil příčiny záškoláctví. Poté se domlouvá spolu s rodinou a dítětem na nápravě, a pokud se situace po sledovaný čas nelepší, dostává případ kurátor.

²² Přestupkové komise fungují při obecních úřadech – jde o pozvání rodiče a vysvětlení situace. Komise může vůči rodičům přistoupit k finanční sankci.

²³ Žádost je v současné době ve schvalovacím procesu na Krajském úřadě Karlovarského kraje, odboru sociálních věcí.

Dětsí lékaři jsou pouze v Ostrově a specializovaná péče psychologa, logopeda²⁴ apod. jsou dostupné pouze v Karlových Varech. Vzhledem k dojezdové vzdálenosti a finanční dostupnosti je zejména pro obyvatele horských obcí problematické dostat se k odborné péči. V horských obcích dlouhodobě chybí péče (případně ambulantní péče) dětského lékaře – např. v Perninku. V horské obci Abertamy sídlí pouze všeobecný praktický lékař. Také v Jáchymově není dětský lékař a lidé musí dojíždět do Karlových Varů. V obci Ostrov mají dětsí lékaři již obsazenou kapacitu a nepřibírají obyvatele okolních obcí (rozhovory terénní pracovníci Ostrov, Jáchymov). V situaci, kdy není v horských obcích ani jeden dětský lékař, musí rodiče s nemocnými dětmi do jiných, nížinných obcí (nejčastěji Karlovy Vary). To představuje komplikaci a zvýšenou absenci žáků ve škole – návštěva lékaře znamená den absence dítěte ve výuce.

8. ZÁVĚR

Faktory, které nejvíce ovlivňují chod jednotlivých ZŠ v ORP Ostrov jsou zejména pokles obyvatel v horských obcích a trend přesunu obyvatel do větších měst (související s nabídkou pracovních míst ve městech spíše než na vesnicích) cca o 10 % (Pernink až 36 %). S tím souvisí také menší počet dětí vyrůstající v horských obcích. Dalším důležitým faktorem je dojezdová vzdálenost a obecně dostupnost školy pro žáka (v některých případech i finanční nákladnost na dojíždění), které výrazně ovlivňují, zda dítě bude chodit na školu v obci či bude dojíždět jinam. Mezi další determinanty návštěvnosti základních škol je vysoká fluktuace pracujících rodičů za zaměstnáním. Rodiče jezdí často za zaměstnáním do větších měst a dítě přihlašují na školu v místě svého zaměstnavatele. Jistou roli hraje také „pověst školy“ mezi rodiči a nedůvěra některých rodičů vůči vzdělávání na vybraných ZŠ – někteří rodiče dávají přednost vzdělávání „rodinného typu“ (Potůčky, Horní Blatná, Merklín), jiní upřednostňují vzdělávání ve velkých školách (Ostrov). Kapacita horských škol tak dlouhodobě není naplněna, naopak s naplněností tříd nemají problémy základní školy v Ostrově. Z analýzy vyplynula tři potenciální centra rozvoje základního vzdělávání v regionu – Jáchymov, Ostrov, Pernink. Tato tři centra rozvoje mají dobré geografické umístění, jsou historicky spádovými školami, jejich management si uvědomuje důležitost síťování škol a vzájemná spolupráce,

²⁴ Někteří učitelé absolvovali kurz logopedické nápravy, mohou tak částečně pod odborným dohledem nabízet řečové nápravy na školách (více viz kapitola č. 5).

management disponuje kontakty a know-how, které může uplatnit při dalším směřování rozvoje školství v regionu.

Školy mají bohatou zkušenost s individuální integrací žáků se zdravotním postižením a mají také zkušenosti s asistentem pedagoga. Většina škol by uvítala další vzdělávání pedagogického sboru v oblasti práce s asistentem pedagoga na druhém stupni. Nejvíce individuálně integrovaných žáků je na ZŠ J. V. Myslbeka, dále na ZŠ M. C. Skłodowské v Jáchymově. Na těchto školách byli také v minulém školním roce integrováni žáci formou skupinové integrace, od září 2014 ale skupinovou integraci dělají pouze na ostrovské ZŠ. ZŠ Hroznětín individuálně integruje žáky se zdravotním postižením, nemá ale od pracovníků poradny doporučeno pracovat s asistentem pedagoga. Z komparace rozhovoru s managementem školy v Hroznětíně a s aktuálním rozpočtem platným od září 2014 vyplývá, že škola v Hroznětíně vzdělává hned několik žáků, na které se vztahují zvýšené normativy na žáka, finance na tyto žáky ale škola nežádá. Odliv žáků (cca 40 žáků) ze základních škol v Ostrově je nejvyšší v páté třídě, kdy žáci odcházejí na víceleté gymnázium. Ostrovské školy se potýkají s novým kolektivem složeným z prospěchově průměrných žáků – ze tříd pravidelně odejdou prospěchově lepší žáci.

V regionu je hned několik učitelů se vzděláním speciální pedagogiky (14 v Ostrově, 2 v Perninku, 1 v Horní Blatné), 4 učitelé absolvovali kurz logopedické nápravy. Pedagogický sbor je v průměru kvalifikovaný z 80 % (pokud nepočítáme ty, kteří aktuálně studují). Školy jsou po technické stránce vybavené. V menších obcích jsou základní školy často vybaveny méně, než v Ostrově či Jáchymově a do projektů vstupují (také) s cílem získat odpovídající technické vybavení. Školy z velkých obcí naopak prostřednictvím projektů řeší další kvalifikaci a specializaci pedagogického sboru, síťování aktérů či rozšíření technického vybavení a diverzity nabídky volnočasových činností. Na školách chybí supervize a metodické vedení managementu škol a supervize pedagogických sborů.

ZŠ využívají dotačních titulů, ale je ZŠ v Jáchymově má ustaven projektový tým, který projektové žádosti píše. ZŠ Merklín má v současné době zástupce z řad rodičů, který bude mít na starosti psaní a vedení projektů. ZŠ Abertamy mají také vnějšího zpracovatele projektů. Na ostatních školách projektové žádosti připravuje ředitel/ka ve spolupráci s dalšími aktéry (starosta/ka, učitelé) nebo o projektové finance vůbec neusilují.

Školy jsou ČŠI pozitivně hodnoceny, v některých případech inspekce vytkla malou kvalifikaci pedagogického sboru. Všechny školy spolupracují s pedagogicko-psychologickou poradnou Karlovy Vary (v rámci projektu), dvě ZŠ dlouhodobě spolupracovaly s PPP sídlící

ve Staré Roli. Všechny školy (s výjimkou ZŠ Abertamy) si stěžovaly na spolupráci s OSPOD Ostrov z toho důvodu, že OSPOD nereaguje dostatečně rychle a doposud neposkytoval školám zpětnou vazbu o jimi nahlášených případech problémových rodin a žáků. Všechny školy s výjimkou ostrovských narážejí na problém špatné dostupnosti lékařské péče. Dětský pediatr je jen v Ostrově a Karlových Varech. Některé děti z horských obcí dlouhodobě neměly žádného lékaře z toho důvodu, že jsou kapacity lékařů v Ostrově naplněny.

9. POUŽITÁ LITERATURA

ČŠI (2008): Inspekční zpráva. ZŠ M. C.-Skłodowské Jáchymov, duben 2008.

ČŠI (2011): Inspekční zpráva. ZŠ J. V. Myslbeka a MŠ Ostrov, leden 2011.

ČŠI (2013): Inspekční zpráva. ZŠ Ostrov, Májová 997, prosinec 2014.

KÚKK (2014): 1. úprava rozpočtu ZŠ J. V. Myslbeka a MŠ Ostrov, 20. 6. 2014.

KÚKK (2014): 1. úprava rozpočtu ZŠ M. C. Skłodowské a MŠ Jáchymov, 20. 6. 2014.

ZŠ a MŠ Pernink (2014): Případová studie Pernink. Vypracováno pro projekt Podpora vzdělávání na školách v oblasti ORP Ostrov.

ZŠ a MŠ Potůčky (2014): Případová studie Potůčky. Vypracováno pro projekt Podpora vzdělávání na školách v oblasti ORP Ostrov.

ZŠ a MŠ Potůčky (2013): Výroční zpráva za školní rok 2012/2013.

ZŠ a MŠ Pernink (2014): SWOT analýza. Vypracováno pro projekt Podpora vzdělávání na školách v oblasti ORP Ostrov.

ZŠ a MŠ Pernink (2013): Výroční zpráva. Školní rok 2012/2013.

ZŠ J. V. Myslbeka a MŠ Ostrov (2013): Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2012/2013.

ZŠ J. V. Myslbeka a MŠ Ostrov (2013): Case study. Vypracováno pro projekt Podpora vzdělávání na školách v oblasti ORP Ostrov.

ZŠ J. V. Myslbeka a MŠ Ostrov (2013): SWOT analýza. Vypracováno pro projekt Podpora vzdělávání na školách v oblasti ORP Ostrov.

ZŠ M. C. Sklodovské a MŠ Jáchymov (2014): (2014): SWOT analýza. Vypracováno pro projekt Podpora vzdělávání na školách v oblasti ORP Ostrov.

ZŠ M. C. Sklodovské a MŠ Jáchymov (2014): Case study. Vypracováno pro projekt Podpora vzdělávání na školách v oblasti ORP Ostrov.

ZŠ M. C. Sklodovské a MŠ Jáchymov (2014): Výroční zpráva za školní rok 2013/2014.

ZŠ a MŠ Abertamy (2014): Case study. Vypracováno pro projekt Podpora vzdělávání na školách v oblasti ORP Ostrov.

ZŠ a MŠ Horní Blatná (2014): Case study. Vypracováno pro projekt Podpora vzdělávání na školách v oblasti ORP Ostrov.

ZŠ Ostrov, Májová (2014): Case study ZŠ Májová. Vypracováno pro projekt Podpora vzdělávání na školách v oblasti ORP Ostrov.

ZŠ Ostrov, Májová (2013): Výroční zpráva za školní rok 2012/2013.

ZŠ Ostrov, Masarykova (2014): Případová studie ZŠ Ostrov, Masarykova 1289. Vypracováno pro projekt Podpora vzdělávání na školách v oblasti ORP Ostrov.

ZŠ Ostrov, Masarykova (2014): SWOT analýza školy. Vypracováno pro projekt Podpora vzdělávání na školách v oblasti ORP Ostrov.

ZŠ Hroznětín (2014): Case study města Hroznětín. Vypracováno pro projekt Podpora vzdělávání na školách v oblasti ORP Ostrov.

ZŠ Hroznětín (2014): Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2013/2014.

ZŠ Hroznětín (2014): SWOT analýza ZŠ Hroznětín. Vypracováno pro projekt Podpora vzdělávání na školách v oblasti ORP Ostrov.

SDLB (2011), informace k jednotlivým obcím, dostupné na <http://bit.ly/1vFDCI9>, naposledy navštíveno 1. 10. 2014.

RIS (2013): přehledy Regionálního informačního servisu k jednotlivým obcím, dostupné na www.risy.cz, naposledy navštíveno 1. 10. 2014.

Rozhovory

KÚKK (2013): Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji za školní rok 2012/2013.

REDI s. r. o. (2008): Studie a komplexním vzdělávacím systému ve městě. Město Ostrov, březen 2008.

ÚP (2012): Podklady o nezaměstnanosti pro KÚKK.

ÚP (2014): Podklady o nezaměstnanosti pro výzkum ORP Ostrov.

KÚKK (2014): Krajská metodika rozpisu přímých výdajů právnických osob vykonávajících činnost škol a školských zařízení zřizovaných obcemi, dobrovolnými svazky obcí a krajem na rok 2014. Dostupné jako „Zásady“ na <http://bit.ly/1DcAPjV>. Naposledy navštíveno 10. 12. 2014.

KÚKK (2014): Hodnoty finančních normativů pro MŠ, ZŠ, ŠD a stravování 2014. Dostupné jako „Hodnoty“ na <http://bit.ly/1DcAPjV>. Naposledy navštíveno 10. 12. 2014.

KÚKK (2014): 1. úprava rozpočtu ZŠ Ostrov, Masarykova, 20. 6. 2014.

ČŠI (2014): Inspekční zpráva. ZŠ Ostrov, Masarykova 1289, březen 2014.

ZŠ Ostrov, Májová (2014): SWOT analýza ZŠ Májová Ostrov, 19. 9. 2014. Vypracováno pro projekt Podpora vzdělávání na školách v oblasti ORP Ostrov.

ČŠI (2008): Inspekční zpráva. ZŠ a MŠ Horní Blatná, listopad 2008.

ČŠI (2010): Inspekční zpráva. ZŠ a MŠ Pernink, říjen 2010.

ČŠI (2011): Inspekční zpráva. ZŠ a MŠ Potůčky, listopad 2011.

ZŠ Ostrov, Masarykova (2013): Výroční zpráva za školní rok 2012/2013.

ČŠI (2012): Inspekční zpráva. ZŠ a MŠ Abertamy, květen 2012.

ČŠI (2014): Inspekční zpráva. ZŠ Hroznětín, červen 2014.

KÚKK (2014): 1. úprava rozpočtu ZŠ Ostrov, Májová, 20. 6. 2014.

KÚKK (2014): 1. úprava rozpočtu ZŠ a MŠ Abertamy, 20. 6. 2014.

KÚKK (2014): 1. úprava rozpočtu ZŠ a MŠ Pernink, 20. 6. 2014.

KÚKK (2014): 1. úprava rozpočtu ZŠ a MŠ Potůčky, 20. 6. 2014.

KÚKK (2014): 1. úprava rozpočtu ZŠ a MŠ Horní Blatná, 20. 6. 2014.

KÚKK (2014): 1. úprava rozpočtu ZŠ Merklín, 20. 6. 2014.

ZŠ Merklín (2014): SWOT analýza ZŠ Merklín, 4. 7. 2014. Vypracováno pro projekt Podpora vzdělávání na školách v oblasti ORP Ostrov.

ZŠ Merklín (2014): Case study obce Merklín, 4. 7. 2014. Vypracováno pro projekt Podpora vzdělávání na školách v oblasti ORP Ostrov.

ZŠ a MŠ Abertamy (2014): SWOT analýza, září 2014. Vypracováno pro projekt Podpora vzdělávání na školách v oblasti ORP Ostrov.

KÚKK (2014): 2. úprava rozpočtu ZŠ Hroznětín, 5. 11. 2014.

ČŠI (2013): Inspekční zpráva. ZŠ Merklín, prosinec 2014.

KARIÉRNÍ SYSTÉM UČITELŮ

KARIÉRNÍ CESTY V RÁMCI KARIÉRNÍHO SYSTÉMU UČITELŮ

STANDARD UČITELE

Cesta rozvoje profesních kompetencí

Cesta ke specializovaným pozicím

Cesta k funkčním pozicím

01 Začínající učitel

Úroveň kvality – počáteční připravenost
Výsledky práce – plní svůj rozvojový plán pro adaptační období
Rozsah působení – práce s žáky s podporou

Pregraduální příprava

- Pedagogické fakulty
- Vysoké školy vzdělávající učitele
- Ostatní vysoké školy
- Vyšší odborné školy
- Střední školy

02 Samostatný učitel

Úroveň kvality – velmi dobrá
Výsledky práce – velmi dobré
Rozsah působení – aktivní samostatná práce s žáky

Cesta ke specializovaným pozicím na 2. kariérním stupni

pozice výkonu specializované činnosti v oblasti:

- školské logopedie
- prostorové orientace zrakově postižených
- environmentální výchovy
- prevence sociálně patologických jevů
- informačních a komunikačních technologií

04 Vynikající učitel, lídr školského systému

Úroveň kvality – vysoká
Výsledky práce – vynikající
Rozsah působení – podpora rozvoje kvality školského systému

03 Vynikající učitel, pedagogický lídr školy

Úroveň kvality – vysoká
Výsledky práce – vynikající
Rozsah působení – podpora růstu kvality ve škole

1. Cesta ke specializovaným pozicím na 3. kariérním stupni

- výchovný poradce
- koordinace ŠVP
- mentor

2. Cesta k funkčním pozicím

- management školy

Státní závěrečná zkouška, absolutorium a maturitní zkouška

Hodnocení učitelů na konci adaptačního období

Atestační řízení

Atestační řízení

Profesní etika

1 / Obecné hodnoty

Učitel ctí obecné hodnoty humanity, dětských práv a rovnosti, váží si svobody a demokracie, kulturních hodnot a okolního prostředí a toto prokazuje v praxi svým chováním a jednáním. Osobní etické principy rozvíjí sebereflexí s přihlédnutím k celospolečenskému kontextu a tradicím.

2 / Principy k přístupu k dítěti

Učitel se stará o všestranný rozvoj každého dítěte nebo žáka se zájmem, porozuměním, respektem, pochopením a citem. Má vysoká očekávání a povzbuzuje děti a žáky k dosažení jejich cílů, je otevřený jejich názorům, vede je důsledně k plnění povinností a k zodpovědnosti. Vyrovnává příležitosti k rozvoji a spravedlivě je hodnotí. Dává najevo svůj optimismus, starostlivost, empatii a kladný vztah k dětem a žákům.

3 / Principy komunikace

Učitel staví svůj vztah k dětem a žákům, kolegům, rodičům, vedení školy a veřejnosti staví na vzájemné důvěře a respektu. Je otevřený, spravedlivý a nezaújatý, jedná slušně a bez předsudků. Kultivovaně argumentuje, s empatií se dobírá vzájemného porozumění.

4 / Odpovědnost a rozhodování

Učitel je zásadový a odpovídá za své jednání. V jeho vystupování se projevuje rozhodnost, upřímnost, spolehlivost a morálka.

Učitel a jeho profesní Já

Učitel disponuje osobnostními předpoklady a profesními znalostmi potřebnými pro výkon profese. Je schopen reflektovat sebe sama, usiluje o zkvalitňování své činnosti, přijímá odpovědnost za svůj profesní rozvoj a systematicky se vzdělává. Zvládá specifické nároky profese – je jazykově vybaven, zvládá ICT a orientuje se ve vědecké práci.

1.1 Profesní znalosti a dovednosti

1.2 Sebereflexe a osobnostní rozvoj

1.3 Specifické profesní znalosti a dovednosti

Učitel a jeho žáci

Učitel je schopen prokázat profesní kompetence, které se projevují v klíčových oblastech jeho činnosti – zejména v plánování výuky, řízení a organizaci procesů učení, vedení žáků k hodnocení jejich práce, v hodnocení procesů i výsledků žákova učení a v systematické reflexi práce se žáky, ve vytváření podnětného prostředí pro učení apod.

2.1 Plánování výuky

2.2 Podpora učení

2.3 Hodnocení průběhu a výsledků učení

2.4 Výchova žáků k hodnocení vlastní práce

2.5 Reflexe

2.6 Klima

Učitel a jeho okolí

Učitel vnímá své povinnosti ve vztahu ke svému okolí. Je aktivním členem školního společenství. Spolupodílí se na rozvoji školy a zkvalitňování vzdělávání v ní. Přispívá k vytváření pozitivního klimatu školy, je si vědom toho, že je nositelem kultury školy. Vnímá spolupráci s rodiči žáků jako jednu ze základních podmínek pro výsledky učení žáků. Aktivně vyhledává příležitosti pro spolupráci s rodiči, odborníky a dalšími partnery školy s cílem zvýšení kvality učení žáků.

3.1 Sdílení a spolupráce

3.2 Komunikace s rodiči

3.3 Komunikace se sociálními partnery

Pojmy zahrnují muže a stejně tak i ženy bez rozdílu.

Kariérní systém učitelů byl vytvořen v rámci IPn Cariérní systém (reg. č. CZ.1.07/4.1.00/33.0002), který byl realizován od 15. 3. 2012 do 31. 3. 2015. Dílčí výstupy projektu byly pilotovány. Více informací naleznete na www.nidv.cz a www.karieraucitelu.cz.

